

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů

Katedra zahradní a krajinné architektury

Zhodnocení současného stavu, historický průzkum a návrh rekonstrukce Dětského ostrova v Praze

Diplomová práce

Autor práce: Bc. Agáta Sibaiová

Obor studia: Zahradní a krajinářská architektura

Vedoucí práce: Ing. Miroslav Kunt, Ph. D.

© 2021 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Zhodnocení současného stavu, historický průzkum a návrh rekonstrukce Dětského ostrovu v Praze" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 26.4.2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Miroslavu Kuntovi, Ph. D. za vedení této diplomové práce a ochotu při konzultacích.

Zhodnocení současného stavu, historický průzkum a návrh rekonstrukce Dětského ostrova v Praze

Souhrn

Dětský ostrov v Praze je jeden z několika ostrovů na řece Vltavě. Přestože se nachází v centru města, je často opomíjen a jeho současný stav neodpovídá míře jeho významnosti a potenciálu využití v rámci veřejných prostranství v Praze. Velká část ostrova je v současné době nepřístupná veřejnosti.

V literární rešerši se tato diplomová práce zabývala hlavně veřejným prostorem, jeho definicemi, základní typologií, problémy v globálním měřítku i v pražském kontextu a základními kritérii kvality. V úvodu analytické části byly zhodnoceny podklady týkající se současného stavu a historického kontextu území včetně historických map a archivních fotografií. Dále byly vyhodnoceny přírodní podmínky, dokumenty územního plánování a vlastnické vztahy. Analýzy se také zaměřily na dopravu, širší vztahy v okolí a celkovou prostupnost území. V rámci této části byla zpracována inventarizace dřevin. Na základě analýz byl vypracován projekt navrhovaných úprav.

Hlavním motivem návrhu bylo otevření nepřístupných částí a návaznost na další parky v okolí. Výchozí myšlenkou bylo zachovat sportovně-relaxační charakter území a zároveň umožnit využití i dalším sociálním skupinám během každého ročního období. V centrální části je proto navržen prostor vhodný pro společenské a kulturní akce. V létě se zde mohou pořádat například tančírny či menší koncerty. V zimě ho lze využít k umístění kluziště, jako tomu bývalo v minulosti. Úpravy zahrnují i předprostor ostrova, kde byla pozměněna hlavně cestní síť, tak aby navazovala na hlavní trasy příchozích návštěvníků a vybízela k navštívení ostrova. V rámci úprav na náplavce byla navržena konstrukce k posezení, která zaručuje atraktivní pohledy do plavební komory. V řešeném území jsou také navrženy nové prvky občanské vybavenosti, které zaručí komfort příchozím návštěvníkům.

Jelikož se řešené území nachází v záplavové oblasti, byly v návrhu použity dřeviny typické pro lužní lesy, které odolají dočasnému zatopení. Konkrétní kultivary těchto dřevin byly vybrány s ohledem na znečištění ovzduší plynoucí z provozu lodí na zdymadle.

Klíčová slova: urbanismus, Praha, Vltava, ostrov, řeka, park

Evaluation of current state, historical research and proposal of reconstruction plan of Children's Island in Prague

Summary

The Children's Island in Prague is one of several islands on the Vltava River. Although it is located in the city center, it is often neglected and its current state does not correspond to the degree of its significance and potential for use in public spaces in Prague. Much of the island is currently inaccessible to the public.

In regards to literary research, this diploma thesis has covered public space and its definitions, basic typology, problems on a global scale and the problems in context of Prague and basic quality criteria. At the beginning of the analytical part, the data concerning the current state and historical context of the area, including historical maps and archival photographs, were evaluated. Furthermore, natural conditions, spatial planning documents and ownership relations were evaluated. The analyzes also focused on transport, wider relations in the area and the overall permeability of the area. An inventory of woody plants was prepared within this part. Based on the analyzes, a project of proposed modifications was prepared.

The main motive of the design was the opening of inaccessible parts and the connection to other parks in the area. The initial idea was to preserve the sports and relaxation character and at the same time allow the use of other social groups during every season. In the central part, space is designed to be suitable for social and cultural events. In summer, outdoor dance halls and small concerts can take place here. In winter, it's possible to use the space for installing an ice rink, which used to be there in the past. The modifications also include the entry area of the island, where the walking path has been changed to follow the main routes of incoming visitors and encourage them to visit the island. As part of the modifications to the embankment, a seating structure was designed, which promises attractive views of the lock chamber. New elements of civic amenities are also designed in the area, which will guarantee the comfort of incoming visitors.

As the island is located in a flooded area, woody plants typical of floodplain forests were used in the design, which can withstand temporary flooding. Specific cultivars of these trees were selected concerning air pollution resulting from the boat traffic at the lock chamber.

Keywords: urbanism, Prague, Vltava, island, river, park

Obsah

1 Úvod	6	4 Zhodnocení podkladových údajů	20	5 Návrh úprav	48
2 Cíl práce	8	4.1 Základní informace o území a jeho charakteristika ...	20	5.1 Koncept navrhovaného využití území	48
3 Literární rešerše	10	4.2 Zhodnocení současného stavu	22	5.2 Inspirační fotografie	49
3.1 Veřejný prostor	10	4.2.1 Nábřeží a náplavka.....	22	5.3 Návrh půdorysného řešení	50
3.1.1 Význam a funkce veřejného prostoru ve městech..	10	4.2.2 Vstup na ostrov	22	5.4 Axonometrické zobrazení	54
3.1.2 Veřejný prostor a veřejné prostranství v legislativě České republiky.....	10	4.2.3 Centrální část.....	22	5.5 Řezopohled	55
3.2 Typologie veřejného prostoru	11	4.2.4 Severní cíp ostrova a jeho okolí.....	22	5.6 Vizualizace	56
3.2.1 Ulice.....	11	4.3 Inventarizace dřevin	24	5.7 Sortiment rostlin, osazovací plány	62
3.2.2 Náměstí.....	11	4.3.1 Metodika.....	24	5.8 Technický detail vodního prvku	66
3.2.3 Nábřeží.....	12	4.4 Historický průzkum	32	5.9 Ekonomická rozvaha	68
3.2.4 Parky	12	4.4.1 Stav ostrova a jeho využití až do konce 19. století .	32	6 Diskuze	70
3.3 Současný stav a problémy spojené s veřejným prostorem	12	4.4.2 20. století	32	7 Závěr	72
3.3.1 Současný stav veřejného prostoru v kontextu Prahy 13		4.4.3 Po roce 2000	32	8 Seznam zdrojů	75
3.3.2 Vlastnictví veřejných prostranství	14	4.4.4 Analýza historických mapových podkladů	34	9 Seznam obrázků, grafů a tabulek	78
3.3.3 Ztracené prostory	14	4.4.5 Analýza leteckých snímků.....	36		
3.4 Vztah jedince a veřejného prostoru	15	4.5 Přírodní podmínky	38		
3.4.1 Lidské měřítko	15	4.5.1 Klimatická oblast	38		
3.4.2 Kritéria kvality veřejného prostoru	15	4.5.2 Fytogeografické členění.....	38		
3.4.2.1 Ochrana.....	15	4.5.3 Potenciálně přirozená vegetace.....	38		
3.4.2.2 Pohodlí	15	4.5.4 Půdní typy.....	38		
3.4.2.3 Potěšení.....	15	4.5.5 Geomorfologické členění.....	38		
3.5 Prostor řeky Vltavy v Praze	16	4.6 Analýza dokumentů územního plánování	40		
3.5.1 Pražské ostrovy	16	4.6.1 Územní plán.....	40		
3.5.2 Plavební komory v Praze.....	16	4.6.2 Metropolitní plán	41		
3.5.3 Zdymadla a jejich okolí ve veřejném prostoru v Paříži 17		4.7 Vlastnické vztahy	42		
		4.8 Analýza dopravy	43		
		4.9 Širší vztahy	44		
		4.10 Analýza prostupnosti území	45		
		4.11 SWOT analýza	46		

ÚVOD

1

1 Úvod

„Public space is the stage upon which the drama of communal life unfolds.“

Carr et al. (1992)

Pražské ostrovy a nábřeží Vltavy tvoří významný veřejný prostor města. Jedním z ostrovů v centru města je Dětský ostrov, který leží při levém břehu řeky Vltavy poblíž Janáčkova nábřeží v městské části Praha-Smíchov. Přestože se nachází v centru města, je oproti Střeleckému ostrovu téměř zapomenutý, využívaný pouze malou sociální skupinou a jeho současný stav neodpovídá míře jeho významnosti v systému veřejných prostranství hlavního města. V poslední části této diplomové práce je zpracován návrh jeho revitalizace.

Veřejný prostor je v současné době jedním z klíčových témat odborné architektonické diskuze a důležitým motivem městských politik a plánů (Kratochvíl 2012). Záměry úprav ve veřejném prostoru jsou stále více komunikovány s občany, kteří mají možnost se zúčastnit debat, nebo vznést své dotazy k současnému i budoucímu využití některých míst. Komunikace mezi občany a politickou mocí je zásadní předpoklad pro kvalitní veřejné prostory.

Příčinami úpadku veřejného prostoru v minulosti bylo hlavně upřednostňování potřeb pro uživatele automobilů, neuvědomování si jeho významu pro sociální život člověka a nesoučinnost odborných profesí, které by koordinovaly jeho projektování, realizaci a údržbu (Melková 2014b). Automobily si víceméně zprivatizovaly některé veřejné prostory a v současné době je žádoucí tento fenomén napravit a prostory vrátit zpět lidem.

V případě Dětského ostrova se jedná spíše o privatizaci ostrova lodní dopravou, ale důsledky jsou stejné. Většina území není přístupná veřejnosti, ač se jedná o lukrativní prostor v centru města, který navíc nabízí zajímavé pohledy do plavební komory.

Vzhledem k tomu, jak se vyvíjí společnost, se vyvíjí i veřejné prostory. Vznikají nové příležitosti pro nové formy veřejných prostranství, případně některé formy postupně zanikají (Carr et al. 1992). Pro navrhování funkčního veřejného prostoru je důležité pochopit význam jeho role v lidských životech, případně přinést nové využití, které je otevřené všem vrstvám společnosti a zároveň je flexibilní, reagující na změnu denní doby nebo ročního období (Gehl 2012). V konečné podobě by měly návrhy úprav ve veřejném prostoru svou formou posilovat význam místa, ne ho popírat nebo vynucovat úplně jiné využití (Lynch 1960).

2

CÍL PRÁCE

2 Cíl práce

Hlavním cílem této diplomové práce bylo:

- zhodnotit současný stav,
- vypracovat historický průzkum území,
- zpracovat literární rešerši a podkladové údaje týkající se přírodních podmínek, vlastnických a širších vztahů, územního a metropolitního plánu, zpracování SWOT analýzy a analýzy dopravy,
- na základě analýz všech získaných podkladových údajů vypracovat projekt sadovnicko-krajinářských úprav Dětského ostrova v Praze.

3

LITERÁRNÍ REŠERŠE

3 Literární rešerše

Tato část diplomové práce se zabývá hlavně veřejným prostorem, jeho významem a hlavními funkcemi v prostředí města, vztahem k legislativě České republiky a základní typologií. Dále jsou zmíněny současné problémy, které se objevují ve městských veřejných prostorech, formy vlastnictví objektů utvářejících veřejný prostor, vztah jedince s veřejným prostorem a s ním spojené i lidské měřítko. Dalším tématem této literární rešerše je prostor řeky ve městě.

3.1 Veřejný prostor

Základní jednoznačná definice veřejného prostoru téměř neexistuje. Jedná se o široký pojem, který může mít více významových rovin, záleží, z jakého úhlu pohledu se na tento pojem nahlíží, proto je důležité úvodem zmínit několik definic, které tyto významy objasňují. Tímto pojmem se zabývají nejen architekti, krajinářští architekti a urbanisté ale i například filosofové a sociologové, proto je žádoucí ho zkoumat na více významových rovinách než se snažit ho zařadit a definovat pouze jednou úzce vymezenou skupinou odborníků.

Podle Carr et al. (1992) je veřejný prostor společnou půdou, kde lidé provádějí funkční nebo rituální aktivity každodenního života i slavnostních událostí, které utvářejí místní komunity.

Čablová et al. (2011) souhrnně definují veřejný prostor jako vše, co nesouvisí se soukromou sférou.

Melková et al. (2014b) definuje veřejný prostor jako veřejně přístupnou část prostředí města, která zahrnuje exteriér města, vnitrobloky i vnitřní prostor budov, zároveň poukazuje na další významovou rovinu tohoto pojmu, která spočívá ve vnímání veřejného prostoru jako celku či kontinua.

Oproti tomu Kratochvíl (2015) rozděluje chápání veřejného prostoru do 3 kategorií: 1. kategorie vychází z faktu, že člověk má možnost ve veřejném prostoru sdílet svůj život s ostatními, přičemž sám člověk je součástí většího celku, což souvisí hlavně s politickým, sociálním a filosofickým aspektem prostoru; 2. kategorie zahrnuje především aktivity, které se zde mohou nebo nemohou odehrávat; 3. kategorie je spojena s fyzickou podobou konkrétního místa.

Uherek & Beranská (2014) chápou veřejný prostor jako obecně přístupný a uživatelsky otevřený prostor, jehož funkcí je komunikace a je pro něj charakteristická otevřenost přístupu, svoboda a přísně nelimitované užívání regulované pouze základními hodnotovými a normativními pravidly, které zamezují ohrožování ostatních a patologickému chování.

Marcuse (2003) rozlišuje veřejně využívaný prostor podle 5 základních principů:

- 1) **spravedlivé rozdělení zdrojů** je důležité zejména, proto aby prostory byly stejně lákavé a využitelné pro všechny skupiny lidí;
- 2) **dosazitelnost** je základní faktor, který ovlivňuje využívání místa obyvateli, lze ho omezit například z environmentálních důvodů;
- 3) **přístup pro všechny skupiny obyvatel** je důležitý, protože pokud dochází k vyloučení určitých sociálních skupin z možnosti užívat veřejný prostor, je omezován veřejný charakter místa;
- 4) **estetické kvality**, které ovlivňují atraktivitu místa a jeho využívání konkrétními skupinami veřejnosti;
- 5) **environmentální udržitelnost prostoru**.

Mehta a Palazzo (2020) uvádí, že veřejný prostor je jakýsi sociální rámeček, ve kterém různé síly zajišťují sociální a politický řád, který je založen na vzájemných vztazích klíčových činitelů jako jsou

vlády, náboženské skupiny, politické strany a investoři a zároveň tento řád podléhá neustálým změnám, protože je založen na opakujících se krocích sociálních skupin a občanů podporujících daný řád a režim.

3.1.1 Význam a funkce veřejného prostoru ve městech

Definování úlohy veřejného prostoru je základním předpokladem k vytváření podmínek zaručujících vůbec jeho existenci, oporu při plánování města i kvalitu, určení funkce by mělo předcházet hledání konkrétní formy a nástrojů pro následnou tvorbu veřejného prostoru (Melková 2014b).

Podle Marcuse (2003) spočívá funkce veřejně využívaného prostoru hlavně v:

- **uspořádané demokratické aktivity** – veřejný prostor jako místo interakcí vedoucích k budování demokracie;
- **politické komunikaci** – spontánní komunikace ve veřejném prostoru jako jeden ze základních demokratických charakterů prostředí;
- **symbolismu** – význam pro některé skupiny i v případě nepřímého využití veřejností, např. památník Ground Zero na místě zničeného Světového obchodního centra v New Yorku;
- **socializaci a diverzitě** – ve smyslu setkávání různých sociálních skupin i jednotlivců;
- **rekreaci** – rozlehlé formy veřejného prostoru, hlavně v parky;
- **ochraně prostředí** – veřejné vlastnictví a kontrola nad tímto prostředím většinou vede k podpoře environmentálních funkcí, zlepšení kvality ovzduší, případně vody, pokud se jedná o oblasti vodních zdrojů;
- **podpoře efektivního městského využití** – zajišťování nezbytné infrastruktury, veřejný prostor se přímo podílí na efektivitě ekonomické i sociální činnosti;
- **a podpoře efektivního ekonomického využití** – zřizování prostorů, které vytváří nové pracovní příležitosti, podporování různých odvětví obchodu, které mohou snížit nebo zvýšit míru využívání daného prostoru.

Veřejný prostor odjakživa sloužil k projevu nesouhlasu a demonstracím občanům, a to hlavně v případech větších ploch, kde se může shromažďovat více lidí, potom dochází ke střetu oficiálních i neoficiálních skupin protestujících účastníků (Sanders 2009). V celosvětovém měřítku posledních let sociální a politická povstání jako například arabské jaro, série protestů z roku 2011 Occupy Wall Street a jiné upozorňovali hlavně na občanský a politický význam veřejných prostranství ve světě. Veřejný prostor poskytuje fyzickou platformu pro aktivní demokracii a je tedy i místem střetu občanské společnosti a moci státu (Mehta & Palazzo 2020).

Melková (2014b) rozlišuje význam veřejného prostoru ve městech do 3 základních kategorií – význam pro městský urbanismus, infrastrukturu a technickou stránku města a význam ideový, který spočívá v politické, humanistické, kulturně společenské funkci veřejného prostoru a jeho úloze v ochraně kulturního dědictví.

3.1.2 Veřejný prostor a veřejné prostranství v legislativě České republiky

I když ve spoustě případů jsou tyto dva pojmy synonymy, pojem veřejné prostranství zahrnuje plochu exteriéru města včetně prvků jejího vybavení a současně je podmnožinou veřejného prostoru (Melková & Raimanová 2014; Melková et al. 2014b).

Pojem veřejné prostranství je na rozdíl od veřejného prostoru ukotven v legislativě. Konkrétně ho v § 34 definuje zákon č. 128/2000 Sb.

„Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.“ (Parlament České republiky 2000).

Na tuto definici pak odkazuje zákon o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) č. 183/2006 Sb. a vyhláška o obecním požadavcích na využívání území č. 501/2006 Sb. a z těchto regulativů plyne, že v případě veřejných prostranství je důležitá jejich dostupnost, veřejná prostranství jsou součástí veřejné infrastruktury a zákon obcím ukládá, aby je v nezbytné míře vytvářely a chránily jejich veřejnou dostupnost (Uherek & Beranská 2014).

3.2 Typologie veřejného prostoru

Prostorové typy veřejných prostranství lze rozdělovat podle různých charakteristik do skupin. Dohromady utváří jedinečný obraz města. Jednotlivé formy veřejného prostoru lze zkoumat z pohledu:

- historického vývoje**, který sleduje rozvíjení těchto míst v souvislosti s dějinami;
- morfologie**, jenž se zabývá principy tvarového uspořádání a nabízí základní typologické rozdělení;
- sémiotického**, který se zabývá souvislostí mezi tvarem a významovým obsahem (Kratochvíl 2015).

Podle Lynch (1960) fyzikální prvky veřejného prostoru, které se podílejí na tvorbě celkového obrazu města, mají formu:

- cesty – jsou v podstatě kanály pro pohyb, může se jednat o chodníky, silnice, železniční trati atd., jsou dominantním prvkem obrazu města pro člověka;
- hrany – lineární elementy, které ovšem nejsou cestami, patří sem linie nábřeží, moří nebo jezer nebo linie budov a zdí;
- čtvrti – střední až větší části měst;
- uzly – body nebo strategická místa, kam lidé směřují, mohou to být náměstí nebo například jen roh ulice či křižovatka;
- významné orientační prvky (dominanty) – slouží hlavně k orientaci lidí ve městě, většinou nejsou cílovým bodem pohybu člověka.

Podle základního morfologického rozdělení ulice, náměstí, nábřeží a parky patří mezi základní typy veřejných prostranství (Frejlichová & Melková 2014; Kratochvíl 2015). Další formy veřejných prostranství jako jsou například pasáže a průchody, veřejně přístupné vnitrobloky, okolí sídlišť a dopravní infrastruktury lze označit jako doplňkové (Frejlichová & Melková 2014).

Kratochvíl (2015) dále uvádí, že základní typy mají nesmírné množství podob a variant, rozlišují je hlavně topografické vlastnosti, důsledky historického vývoje i hlavní kompoziční principy, společné znaky spočívají v roli těchto míst k zastavení a pobývání, nebo míst kam směřujeme jako do určitého cíle. Historický vývoj veřejného prostoru poskytuje širokou škálu typů, které se vzájemně překrývají a některé zanikly nebo existují dodnes (Carr et al. 1992). Proto se v následujících kapitolách rešerše zabývá rozdělením hlavně podle morfologie veřejného prostoru.

3.2.1 Ulice

Ulice je základním lineárním prvkem, který utváří veřejná prostranství a celkový obraz města (Frejlichová & Melková 2014). Je také nejstarším prostorovým typem a všudypřítomnou formou otevřeného prostranství napříč urbanizovaným světem (Mehta 2013). Podle Bohigas (2012) ulice působí jako tepna nebo součást kostry, která propojuje náměstí. Ulice není ve veřejném prostoru jenom cestou, zároveň předurčuje, kde bude umístěno osvětlení, vysazené stromy, kde budou a nebudou parkovací místa, a hlavně poskytuje adresu, která je součástí identity každého jedince (Geuze 2006). Ve vztahu k lidskému vnímání je ulice základní jednotkou zážitku z města (Mehta 2013).

Ulice mají různé podoby, ve městech se vyskytují koridorové ulice, nábřežní promenády nebo městské bulváry, vždy to jsou různé formy tras lineárního pohybu (Kratochvíl 2015).

Většinou se ve městech objevují hlavní ulice, ve kterých se nachází důležité občanské, kulturní a komerční budovy a prostory, které byly zároveň dějištěm významných historických událostí. Z toho plyne, že ulice jsou hlavními rozhodujícími prvky, které určují a zaznamenávají historickou podobu města (Mehta 2013; Moudon 1987).

Revitalizace těchto míst, které v některých městech již proběhly, je způsobem jak obnovit obraz a identitu ve prospěch města a jeho obyvatel, zároveň přetváření větších ulic může vést ke vzniku pěších městských center (Mehta 2013).

Značná část sociálního života a vzdělání se odehrává právě v ulicích. Ulice jsou místem pro každodenní cestování, nákupy i setkávání s přáteli (Francis, 1987). Podle Lynch (1960) je právě toto cestování způsobem, jak lidé poznávají město a pro velkou část obyvatelstva jsou ulice dominantní prvkem jejich představ o daném městě.

V kontextu města Prahy lze z hlediska urbanistického významu stanovit následující typy ulic:

- městské třídy** – tvoří základní strukturu města, jakožto jednotlivé prvky základní osnova uliční sítě, jsou částí veřejných prostranství s nejvyšší mírou důležitosti a významu celého systému veřejných prostor města, je zde vyšší míra obchodních a společenských aktivit, intenzity dopravy a vybavenosti prostoru;
- významné ulice** – jsou druhem veřejných prostranství s vysokou mírou důležitosti a významu pro systém veřejných prostranství města, mají zvláštní význam pro části města, popř. konkrétní lokality;
- lokální ulice** – nemají zásadní význam pro systém veřejných prostranství města a nejsou zvláště důležitým veřejným prostranstvím, jedná se o ulice, které doplňují systém významných ulic a městských tříd;
- přístupové ulice** – mají nejnižší míru významu v městském systému veřejných prostranství a jsou určena hlavně pro místní obsluhu lokality (Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2018).

Základní funkce uličního prostoru lze shrnout do dvou kategorií – funkční a sociální využití. Funkční využití spočívá v projíždění automobilů, proudění chodců a zajištění základních potřeb v městském prostředí jako je například veřejné osvětlení nebo řízení provozu, sociální využití zahrnuje možnost se najíst, zastavit se a odpočinout si, prohlížet si výlohy, napít se z veřejného pítka nebo pozorovat lidi okolo (Eichner & Tobey 1987).

3.2.2 Náměstí

Náměstí je základním kompozičním prvkem města, je významné z hlediska celkové kompozice veřejných prostranství, na které se zakládá struktura města a jeho význam spočívá i v orientaci mapy města (Frejlichová & Melková 2014). Podle Zucker (1970) je náměstí v podstatě umělecké dílo, které je

utvářeno vztahem mezi otevřenou plochou náměstí, přilehlými budovami a nebem, který vytváří jedinečnou emociální zkušenost srovnatelnou s jinými uměleckými díly.

Prostor náměstí má tvar vymezený okolními budovami, které utváří jeho základní rysy (Kratochvíl 1996). Na charakter náměstí mají vliv celkem tři elementy – řada okolních budov, rozpětí plochy náměstí a obloha nad ním, tyto elementy mají většinou formu architektonického rámce, podlahy a stropu prostoru a jsou definovány hlavně ve dvojrozměrném rozvržení náměstí (Zucker 1970). Náměstí mohou nabývat různých forem v závislosti na mnoha faktorech jako například poloha v rámci města, dopravní vytižení nebo jeho historický vývoj, které určují jeho výslednou podobu (Frejlichová & Melková 2014).

Existuje omezený počet základních typů náměstí, která se opakují, sdílejí podobné znaky ve své prostorové formě, ale jejich celkové ztvárnění nelze dogmaticky zařazovat do kategorií, podle těchto znaků Zucker (1970) vymezuje základní archetypy:

- a) **uzavřená náměstí** – celkově uzavřené náměstí, které je vymezeno souvislou řadou budov přerušovanou pouze v místech, kudy vedou navazující ulice;
- b) **náměstí s dominantním prvkem** – se vyznačuje dominantní strukturou nebo skupinou budov, vůči kterým je orientován otevřený prostor nebo jiné obklopující struktury, dominantní prvek může tvořit například kostel, radnice nebo umělecky zpracovaná fontána;
- c) **jádrová náměstí** – prostor s výrazným vertikálním prvkem (např. sochou, fontánou či obeliskem), který naplňuje blízké okolí napětím, které drží celek pohromadě a tím působí dojmem náměstí;
- d) **seskupená nebo propojená náměstí** – jednotlivá náměstí mohou být vizuálně nebo i pouze ideově propojena v jeden celek;
- e) **beztvará náměstí** – bez jasného vymezení tvaru a prostorové koncepce, přesto lze vnímat jako typ náměstí.

Významná náměstí vznikala hlavně jako důsledek historického vývoje městských center, většinou jsou vlastněny i spravovány státem (Zucker 1970; Carr et al. 1992). V minulosti společně s ulicemi, hradbami a obvodem města, určovala náměstí půdorys města a jeho fáze postupného vývoje (Kratochvíl 2015).

3.2.3 Nábřeží

Břehy řeky je nutno chápat jako vzájemně provázaná různorodá prostředí, která tvoří mozaiku lemující řeku (Frejlichová & Melková 2014). Nábřeží tvoří výraznou humanizovanou část městského prostředí a s ním spojeného městského života (Nový 1996).

Spousta měst se snaží získat zpět v minulosti industriálně využívaná nábřeží a přetvořit je na veřejný prostor vhodný k užívání (Carr et al. 1992).

Carr et al. (1992) uvádí, že nábřeží jsou otevřené prostory v okolí řek nebo vodních kanálů se zvýšenou přístupností veřejnosti, kde často vznikají nábřežní parky.

3.2.4 Parky

Park jako krajinná struktura města je doplňkem kamenných ulic a náměstí, je to pobytové prostranství sloužící k odpočinku a regeneraci fyzických i duševních sil (Frejlichová & Melková 2014).

Tento archetyp základního městského veřejného prostoru je kouskem krajiny ve městě, proto jeho hlavní funkce na rozdíl od náměstí a ulic tkví hlavně v poskytování estetického potěšení z kultivované přírody ve městě a zajišťování zdravějšího pobytu (Kratochvíl 2015).

3.3 Současný stav a problémy spojené s veřejným prostorem

Způsob navrhování a rozvíjení měst za posledních 50 let dramaticky změnil svůj charakter. Modernismus a jeho vize města jako stroje, kde jednotlivé části jsou oddělenými funkcemi, získal na vlivu, do plánování měst začali vstupovat dopravní inženýři, kteří měli jasné nápady a teorie jak zajistit nejlepší podmínky pro automobilovou dopravu (Gehl 2010).

Jenže individuální automobilová doprava si nárokuje právo na veřejné prostory, které kdysi sloužily rozmanitým způsobům (Selle 2012). V některých městech USA tak automobily kompletně převzaly kontrolu nad městem, tím že transport probíhá zejména pomocí aut, pěší provoz a s ním i městský život z těchto míst úplně zmizely, z center měst se stala parkoviště, nejsou zde žádné chodníky, takže ani chodci, a dokonce ani cyklisté (Gehl 2006).

Podle toho, jak se vyvíjí společenský život, se vyvíjí i veřejný prostor, vznikají nové příležitosti pro tvorbu veřejných prostranství např. budování nových cyklostezek a běžeckých tras, a taky některé starší prostory zanikají nebo naopak ožívají (Carr et al. 1992).

Goldberger (2004) se domnívá, že vynález mobilních telefonů značně ovlivnil naše vnímání veřejného prostoru, protože když jdete po ulici a například telefonujete, jste ve skutečnosti myšlenkami jinde a nesdílíte společnou zkušenost městského života. V případě, že se na ulici vyskytuje více takových lidí, se význam ulice jako veřejného prostoru výrazně omezuje.

Sociální média posílila kyberprostor a umožnila vznik jakéhosi virtuálního veřejného prostoru, kde jednoduše a téměř s minimálním úsilím probíhají výměny názorů a navazování kontaktů, které přesahují lokální a globální prostor s jejich materiálními komponenty, což vlastně potlačuje základní funkce veřejného prostoru a činí ho tak méně veřejným (Mehta & Palazzo 2020).

Vzhledem k tomu, že většina sociální komunikace se posunula do online prostředí sociálních sítí a postupem času docházelo k částečnému rozkladu veřejné sféry, základní aspekt veřejného prostoru spočívající v jeho sociální funkci sdílení lidmi začal upadat rovnoměrně tomu, jak rostla tendence jedinců k individualismu v současném životě a komercializace veřejných prostranství (Kratochvíl 2012).

K výraznému úpadku veřejného prostoru, který se odráží hlavně v obavě obyvatel z koncentrace a hustoty zalidnění, posedlosti bezpečností a s ní souvisejícími sledovacími zařízeními, touze obyvatel po nových způsobech segregace v podobě uzavřených komunit a tzv. disneyfikaci dochází hlavně ve velkých světových metropolích, tento jev je snadno pozorovatelný třeba na příkladu rozlehlých měst Spojených států amerických. Samotná disneyfikace spočívá ve výstavbě zábavních tematických parků, což jsou v podstatě pozemky tvářící se jako veřejné prostory, které za vstupné navštěvují rodiny s dětmi, s podstatou veřejných prostor tak ale nemají mnoho společného (Sanders 2009).

Faktory, které ohrožují veřejný prostor, lze shrnout podle Marcuse (2003) následovně:

- **dynamika proměn města** – Město je dynamické prostředí, kde často nastávají změny. Jedná se buď o nevyhnutelné změny jako je pokles počtu obyvatel, nahrazení aut autobusy nebo i změna stánku s párkem v rohlíku za stánek s limonádou, pak jsou zde konfliktní změny, které spočívají například ve změnách ve čtvrtích spojené se segregací, gentrifikací a nahrazení příjmových skupin jinými nebo záměrně vyvolaných změnách ve struktuře cen nemovitostí.
- **finanční nátlaky vyplývající z proměn města** – K získávání a údržbě veřejných prostranství jsou potřeba veřejné finance. Rozhodnutí o veřejných rozpočtech tedy výrazně ovlivňují rozsah a využívání veřejného prostoru obzvláště v dobách hospodářské krize.
- **ideologické nátlaky** – Některá rozhodnutí jsou přijímána z ideologických důvodů s odvoláním na základní politické principy, může se jednat hlavně o bezpečnostní nátlaky

spočívající ve zvýšených kontrolách a dalších bezpečnostních opatření, která mohou ovlivňovat podobu veřejných prostorů.

- **rozšiřování sociální kontroly** – Opatření sociální kontroly jako je například pořizování kamer a monitorování veřejného prostoru mají zásadní vliv na jeho využívání. Někdy mohou tato opatření mít politický dopad.
- **privatizace** – Bezprostředně omezuje využívání veřejného prostoru.
- **architektonické nebo urbanistické chyby** – Některé návrhy mohou být málo lákavé pro využití lidmi, jiné mohou veřejný prostor úplně přetvářet v zájmu okolních obchodů.

Podle Kratochvíla (2015) negativně veřejný prostor ovlivňují následující tendence:

- necitlivé stavební zásahy,
- nerovnoměrná míra péče o veřejné prostory,
- silné zaměření historických veřejných prostorů na turismus,
- privatizace veřejného prostoru,
- nadměrná kontrola veřejného prostoru,
- nahrazování veřejných městských prostorů nákupními centry,
- absence veřejných prostorů v satelitech,
- estetizace veřejných prostorů,
- ztráta kulturní dimenze prostorů.

Selle (2012) uvádí jako příčiny úpadku veřejného prostoru následující:

- **odloučení od církve, trhu a politiky** – v minulosti sloužily veřejné prostory hlavně ukázkám světské i církevní moci, konaly se zde politické debaty, trhy a utvářelo se zde veřejné mínění;
- **nové formy využívání** – s novými funkcemi prostoru přišly i nové formy, ve veřejném prostoru se pořádají promoce, hraje se pouliční fotbal a některá místa jsou centrem skateboardingu, veřejný prostor na tyto nové funkce často nereaguje;
- **virtuální prostor** – do prostředí televizí a internetu se přesunulo veřejné mínění, na sociálních sítích zase probíhá komunikace;
- **privatizace** – ve smyslu vyloučení nežádoucího chování a určitých sociálních skupin;
- **soukromá doprava** – parkování aut jako zabírání veřejného prostoru a případný hluk a znečištění výfukovými plyny jako důsledky této dopravy.

Kratochvíl (2015) uvádí, že zásadní negativní vliv má oslabení otevřenosti vůči pestrému využití i různorodým sociálním skupinám. Dobrý veřejný prostor je ten, který je demokratický, podporující potkávání všech různých skupin lidí, protože čím je izolace větší, tím roste i riziko násilných konfliktů a nezájem o osud druhých (Francis 1987; Sennet 1998; Gehl 2012). Demokratický princip ve vztahu k veřejnému prostoru spočívá také v ochraně práv všech sociálních skupin na svobodné užívání těchto míst (Francis 1987; Carr et al. 1992; Sennet 1998).

V dnešní době si řada měst uvědomuje, že kvalita veřejných prostranství nepodmiňuje pouze celkový obraz měst, ale i jejich fungování a že i menší investice do míst mohou spustit další spontánní procesy rekonstrukce a revitalizace širších oblastí (Kratochvíl 2012). Podle Gehl (2006) platí, že více cest pro auta znamená i zvýšenou automobilovou dopravu, naopak omezení aut v některých částech může vést ke snížení jejich provozu a ke změně dopravních vzorců.

Proti všem problémům a nebezpečím plynoucím pro veřejný prostor Selle (2012) shrnuje, že od 80. let 20. století můžeme pozorovat rozšiřování veřejných prostorů zejména ve smyslu:

- **zpřístupňování dříve izolovaných oblastí** – území železnic, továren, přístavů nebo kasáren
- **zklidňování dopravy** – rozšiřování pěších zón, obytných ulic atd.
- **doplňkových programů pro zkvalitnění míst ve městech** – výsadba stromů, zakládání zelených ploch a celkové zhodnocení.

Podle Kratochvíla (2015) nelze jednoznačně určit, jestli veřejný prostor upadá nebo naopak rozkvétá, dále uvádí shrnutí tendencí, které mají pozitivní vliv na jeho vývoj, tyto tendence jsou:

- a) kultivování a tvorba veřejných součástí městských politik a plánů,
- b) zájem občanů a občanských iniciativ o rehabilitaci veřejného prostoru,
- c) proměna postoje veřejnosti k využívání města a jeho prostorů,
- d) snaha o kompaktní město (hlavně ve smyslu zhodnocování dosud nevyužitých míst),
- e) transformování bývalých industriálních areálů na veřejné prostory,
- f) znovuobjevování řek a rekonstrukce jejich nábřeží,
- g) snaha o regulaci automobilové dopravy,
- h) umísťování uměleckých objektů do veřejného prostoru.

V celosvětovém kontextu bez ohledu na ekonomickou vyspělost nebo územní rozvoj často sdílí velká města podobný rys, a to že lidé, kteří hojně využívají městský prostor, jsou v místech méně a méně vítáni, protože k užívání se jim nabízí omezené prostory s různými překážkami, kde vládne hluk a znečištění nebo je zde nebezpečí nehody či úrazu (Gehl 2010).

3.3.1 Současný stav veřejného prostoru v kontextu Prahy

V minulosti, hlavně v dobách před 17. listopadem 1989 ale i během dob následujících až po doby nedávné, převažovala při tvorbě města hlavně hlediska technokratická a instrumentální nad hledisky humanistického charakteru (Melková 2014b). V roce 2013 založilo hlavního města Praha Kancelář veřejného prostoru jako novou součást Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy, jejíž cílem je postupné vytváření celkové koncepce veřejných prostranství, což je nutný krok k zaručení jejich kvality (Melková & Raimanová 2014).

Melková (2014a) uvádí problémy pražského veřejného prostoru, které plynou ze strategické politiky města, jedná se hlavně o:

- nevyužití kvalitního potenciálu prostoru města,
- absenci definice důležitosti veřejného prostoru a veřejných prostranství pro kvalitu města a života v něm,
- absenci vize politiky města definující cíle rozvoje kvality a nástrojů k jejímu dosažení,
- neexistující časový a investiční dlouhodobý plán na základě priorit města,
- absenci koordinace složek utvářející veřejný prostor,
- nadřazenost partikulárních zájmů subjektů místo zájmu o celkovou kvalitu místa
- neexistující speciální část investičních výdajů pro veřejná prostranství a zvyšování jejich kvality v rozpočtu,
- nedodržování kontinuity záměrů při změnách politické reprezentace města,
- nezadávání projektování staveb a úprav v městském prostoru odborníkům na celkovou kvalitu prostoru – architektům,
- absenci strategie majetkoprávního nakládání s veřejnými prostranstvími,
- nedostatečné zapojení soukromých subjektů do tvorby a správy veřejných prostranství.

Z těchto problémů vyplývá, že Praha má potenciál pro vysokou kvalitu veřejných prostranství, reálný stav však tomuto faktu neodpovídá. Zvyšování kvality je často omezováno pouze na technické a infrastrukturní investice. V důsledku absence odborníků při projektových přípravách investičních záměrů dochází k řadě chybných rozhodnutí v různých fázích od přípravy až po realizaci, což degraduje celkovou kvalitu projektů a navíc to podporuje nesprávný dojem, že práce odborníků, kteří by řešili prostor jako celek, není nutná (Melková 2014a).

Další problémy souvisí také se správou, provozem a údržbou. Správa je rozdělena mezi různé subjekty, chybí systém jasného vykonávání funkcí jednotlivých subjektů a jejich koordinace ze strany města, dále nefungují logické převody majetku mezi městem a jeho správcovskými organizacemi, systém vyhodnocování provozních nákladů je chybný a úklid a údržba veřejných prostranství jsou nedostatečné (Melková 2014a).

Nedostatky při přípravě, plánování, správě a údržbě se ve výsledné podobě projevují například tím, že veřejná prostranství často nejsou navzájem provázána, netvoří tak jednotnou strukturu města a zároveň nenaplnují základní požadavek na kontinuálnost a prostupnost, dále se projevují tím, že historické části města jsou degradovány turistickou komercí a stav nebo využití významných náměstí neodpovídá jejich reprezentačnímu a pobytovému potenciálu nebo je jejich estetická kvalita nízká, vysoká je naopak míra zatížení automobilovou dopravou, což znemožňuje jejich plnohodnotné využití. Některá náměstí v centru města se změnila na parkoviště, některá nejsou plně využívána z důvodu nedostatečného vybavení mobiliářem (Melková 2014a).

3.3.2 Vlastnictví veřejných prostranství

Forma vlastnictví je pro veřejné prostory důležitá, z důvodu, kdo nebo jaká organizace je pověřena rozhodováním o pravidlech a obsahu toho, co se zde bude odehrávat. Málokdy je problémem nebezpečí plynoucí z prodeje městského veřejného prostoru do soukromého vlastnictví, častěji problém spočívá v předání správy soukromým vlastníkům či agenturám, což je většinou argumentováno vyšší efektivitou než při správě městskými organizacemi (Kratochvíl 2015).

Lee (1987) uvádí, že veřejná prostranství lze považovat za veřejné zdroje, a to nejméně ve dvou významových rovinách:

- 1) většinou jsou vlastněna nebo i spravována veřejným sektorem;
- 2) jsou cenným majetkem, který společnost utvořila a může jej využívat, jak nejlépe uzná za vhodné.

V prostředí současné společnosti nemusí být tak úplně jednoduché rozlišit veřejný prostor od toho soukromého, protože pozemky ve vlastnictví státu mohou být často veřejnosti nepřístupné, zatímco pozemky ve vlastnictví a správě soukromníků mohou působit dojmem veřejného prostoru (Voyce 2006).

Všechna místa, která dohromady utváří veřejný prostor, lze rozřadit podle druhu vlastnictví, správy a dostupnosti (Németh & Schmidt 2007). Marcuse (2003) rozlišuje 6 možných forem vlastnictví:

- 1) veřejně vlastněné prostory s veřejným využitím – např.: ulice, veřejné parky, veřejné budovy;
- 2) veřejně vlastněné budovy s administrativním využitím – radnice, úřady, soudy;
- 3) veřejné vlastnictví se správou svěřené soukromým firmám – letiště, kavárny v parcích a další jejich zařízení;
- 4) soukromé vlastnictví s veřejnou funkcí a využitím – soukromé nemocnice a školy, nákupní centra;
- 5) soukromé vlastnictví se soukromou funkcí a veřejným využitím – restaurace, kavárny a rekreační centra;
- 6) soukromé vlastnictví se soukromou funkcí i využitím – rodinné domy.

Privatizace je jedním z projevů krize veřejného prostoru (Marcuse 2003; Selle 2012; Kratochvíl 2015). Soukromí vlastníci mohou omezovat vznik nebo kontrolovat užívání veřejných prostorů (Carr et al. 1992).

Hlavně ve velkých městech v USA vznikají na pozemcích uzavřené komunity, které podléhají soukromému vlastnictví a které se tváří jako veřejná prostranství, nicméně do těchto míst mají přístup pouze členové, rozmanitost aktivit v těchto místech je tedy velmi zúžená vzhledem k tomu, že právě tyto aktivity vznikají důsledkem přítomnosti různých sociálních skupin (Sanders 2009; Kratochvíl 2015). Taková místa vznikají především v rezidenčních oblastech měst, kde roste strach lidí pohybovat se ve veřejném prostoru například z důvodu nadměrného počtu bezdomovců, drogově závislých nebo členů gangů a nízkého počtu strážníků, kteří by dohlíželi na veřejný pořádek (Sanders 2009). I přesto, že někteří lidé se cítí ve veřejných prostorech bezpečněji za přítomnosti ostrahy, její nadbytek může zároveň vytvářet dojem, že místo není bezpečné bez dohledu bezpečnostních složek (Németh & Schmidt 2007).

Oproti tomu i v evropských městech vznikají uzavřené prostory soukromých firem, v některých místech vznikají komplexy doslova měst ve městech, tedy obrovské tovární území montážních komplexů, které jsou fyzicky odděleny od vnějšího světa (Selle 2012).

V kontextu České republiky se většinou jedná hlavně o pozemky, které v současné chvíli neslouží jako funkční veřejné prostory, ale mají potenciál tuto funkci plnit, a jsou prodávány do soukromého vlastnictví bez jakéhokoliv odborného a politického vyhodnocení z pohledu strategie urbanistického rozvoje veřejných prostranství, což ve výsledku vede ke ztrátě vlivu na kvalitu tohoto místa (Melková 2014).

Význam, moc a nezbytnost veřejného prostoru jsou patrné při jeho zabrání soukromým sektorem nebo veřejno-soukromými partnerstvími za účelem ekonomického zisku, státní kontroly přístupu veřejných prostranství kvůli omezení odporu nebo sledování míst za účelem monitorování chování obyvatel (Mehta & Palazzo 2020).

Kooperace veřejného a soukromého sektoru se projevuje především v oblastech, které byly původně úkoly veřejné správy. Jedná se hlavně o zřizování a údržbu zelených ploch, nebo například o úklid veřejných prostranství (Selle 2012).

3.3.3 Ztracené prostory

Ztracené prostory vznikají ve veřejném prostoru hlavně v důsledku 5 faktorů: 1. závislost na automobilové dopravě; 2. postoj některých architektů moderního hnutí k otevřenému prostoru, kteří zavrhlí lidské měřítko venkovních prostorů; 3. přestavby měst v 50. a 60. letech, které rozdělily město; 4. neochota současných soukromých i veřejných institucí přijmout zodpovědnost za přilehlé veřejné prostředí; 5. zrušení vojenských, dopravních a hlavně průmyslových areálů v jádru města (Trancik 2016).

Vzhledem k tomu že jsme nechali automobilovou dopravu vpadnout do většiny částí naší metropolitní komunity, byli chodci z některých míst úplně vytlačeni, bohužel to se týká hlavně mládeže a obyvatel v důchodovém věku, u kterých je méně pravděpodobné, že se budou proti tomuto trendu bouřit a zároveň mají malý politický vliv. Jsou ale očividnými oběťmi tohoto automobilového vpádu, který z podstaty škodí všem obyvatelům, kteří ztrácí přístup k místům, kde dochází k navazování a budování sociálních vazeb (Untermann 1987).

Na ulice, jakožto důležité prvky veřejného prostoru, musí být nahlíženo jako na nezbytné veřejné zdroje a projekty jejich úprav by se měly zabývat kromě dopravní efektivity také jinými možnostmi jak vylepšit environmentální podmínky, posílit komunitní identitu, zajistit vhodné podmínky pro různé aktivity chodců a revitalizovat prostory pro místní podnikání (Owen 1987).

I když je bezpečnost jednou z hlavních zásad při navrhování, v některých případech se zaměřovalo, hlavně ve velkých městech USA, spíše na bezpečnost řidičů aut než jakýkoliv jiných potencionálních účastníků provozu, čímž bylo narušeno vyvážené využívání silnic veřejností na většině míst (Untermann 1987).

3.4 Vztah jedince a veřejného prostoru

Interakce lidí s veřejným prostorem závisí na řadě faktorů. Jednotlivé faktory se mohou lišit nebo fungovat v různých kombinacích v závislosti na konkrétním místě. Obecně lze říct, že takovými faktory jsou například přírodní kvality prostředí, jeho uživatelé a potenciální uživatelé, jejich kulturní a demografické pozadí a jejich ekonomický status, stejně tak je důležitý kontext místa, lidí, zdrojů a struktur v oblasti (Carr et al. 1992).

Po problematickém plánování měst během posledních 60 let se začalo projevovat vědomí vztahu mezi fyzickou podobou města a lidského chování a obecně je přijímáno, že městský život a ohled na lidi ve městech musí mít klíčovou roli v plánování měst a zastavěných ploch (Gehl 2010).

Tři základní hodnoty ovlivňují vztah jedince s veřejným prostorem, jedná se o potřeby, práva a jeho význam (Carr et al. 1992).

Navíc již zmíněný modernismus, v minulosti dominantní ideologie městského plánování, moc neupřednostňoval veřejný prostor, chodce a městský prostor jako místo setkávání obyvatel (Gehl 2010).

Mehta a Palazzo (2020) uvádí, že veřejný prostor by měl být považován za dynamickou kategorii, která se neustále vyvíjí podle toho, jak ji lidé využívají a jak ji definují. V tomto smyslu to znamená, že fyzikální podoba veřejného prostoru nemá žádný význam sama o sobě a v průběhu času by se na ni dalo pohlížet různými způsoby, zatímco sociální a politické události, které v místě proběhly, určují, jaké konkrétní asociace se pojí s určitým místem. Jinak řečeno fyzikální vlastnosti a symbolické atributy veřejného prostoru jsou důležité pouze za podmínek, kdy jsou používány a interpretovány.

V místech, která vybízejí lidi k využívání veřejného prostoru, jsou lidmi více využívána, což zdůrazňuje to, že obyvatelé měst i v moderní společnosti mají zájem chodit po městě a hledat půvaby rušných veřejných prostranství (Gehl 2006).

3.4.1 Lidské měřítko

Podle Carr et al. (1992) bylo lidské měřítko přehlíženo v navrhování i údržbě veřejných prostor. Místa byla plánována a vystavována bez jasné vize, co se bude v těchto místech odehrávat za aktivity. Důraz byl kladen na fyzické atributy návrhu, což vedlo k zjednodušené a nezaměnitelné koncepci fungování těchto prostor, která byla v mnoha ohledech omezující.

Když už nebylo toto téma přehlíženo, bylo většinou v rámci urbanistického plánování řešeno chaoticky, zatímco jiné otázky, které se týkaly například rychlému nárůstu automobilové dopravy, byly středem pozornosti (Gehl 2010).

Dimenze městských prostorů by měly odpovídat lidskému měřítku, tak aby se lidé v těchto místech cítili pohodlně a zároveň měli přehled o tom, co se v prostoru děje (Gehl 2012).

3.4.2 Kritéria kvality veřejného prostoru

Gehl (2012) uvádí, že pokud se zvýší kvalita městského prostředí, zvýší se i užívání těchto prostor a v místech se bude zdržovat více lidí. Toto tvrzení lze aplikovat od velkých veřejných prostorů, přes individuální plošně menší prostory, až po jednotlivé lavičky nebo židle. Jako příklad dále uvádí přístav v městské čtvrti Akker Brygge v Oslu, kde v roce 1998 vyměnili lavičky za nové, které skoro dvounásobně

zvýšily kapacitu míst k sezení a podle srovnání průzkumů v daném roce a dva roky poté se množství lidí, kteří se zde zastavili a poseděli, zvýšilo o 128 %.

Aby byl návrh a správa prostoru efektivní, je zásadní rozumět jakou roli daná místa sehrávají v lidských životech a proč jsou hojně využívána nebo naopak ignorována (Carr et al 1992).

Podle Hlaváčka (2014) je hlavním kritériem obyvatelnost veřejných prostranství, která určuje, jakou mírou budou využívána, protože lidé přirozeně volí pro svůj volný čas a společenský život kvalitní veřejné prostory.

Carr et al. (1992) uvádí, že dobrý veřejný prostor musí být otevřený všem, smysluplný a podporující lidskou aktivitu. Dobře fungující veřejný prostor je vhodný pro širokou škálu využití, např. náměstí, které může být tržištěm, letním kinem nebo scénou pro jinou kulturní akci v závislosti na denní době nebo ročním období (Gehl 2012).

Více průzkumů, zvýšená spolupráce napříč disciplínami a školení rozšiřující vědomosti pro správce a architektky přispívá ke kvalitnějším veřejným prostorům (Carr et al. 1992).

Gehl (2012) stanovuje kritéria kvality podle základních klíčových slov: ochrana, pohodlí a potěšení.

3.4.2.1 Ochrana

Jedním ze základních kritérií kvalitního veřejného prostoru je ochrana před nebezpečím, nehodami a nepohodlím. Důležité je, aby byl prostor vhodný hlavně pro pěší pohyb, protože automobilová doprava představuje významnou hrozbu pro bezpečnost (Gehl 2012).

Podstatná je i ochrana před nežádoucími vlivy počasí, jako je například silný vítr nebo znečištěný vzduch a prevence kriminality, která by měla zajistit základní pocit jistoty při pohybu městem, to znamená, že bezpečně se člověk cítí v prostředí, kde se nachází i další lidé, kteří k tomu mají očividný důvod, např. bydlení, restaurace, obchody, takže jsou to místa dobře osvětlená a lidé se v těchto místech zdržují přes den i během noci (Jacobs 2011; Gehl 2012).

3.4.2.2 Pohodlí

Komfort je základní lidská potřeba. Všechny konkrétní potřeby jako je například napít se, najíst se a ukrýt se před přírodními živly vyžadují určitou míru pohodlí, aby člověka uspokojily (Carr et al. 1992).

Pohodlí je také to, co nás vybízí k tomu trávit ve veřejném prostoru čas, proto je důležité vytvářet pohodlné prostředí pro chodce – například vhodné povrchy chodníků, dostatek prostoru pro chůzi či zajímavé pohledy na průčelí budov či město, stejně tak je důležité pohodlí pro postávání i posedávání, které ovlivňuje celkovou dobu strávenou ve veřejném prostoru (Carr et al. 1992; Gehl 2010).

Kromě pohodlí je při posezení také důležitá orientace laviček nebo jejich umístění – ve stínu, na slunci, ve skupinách nebo osamoceně (Carr et al. 1992).

3.4.2.3 Potěšení

Hlavním bodem v této skupině kritérií vázající se ke slovu potěšení je lidské měřítko, které je podmínkou pro vytváření příjemných míst, která ovlivňují využívání atrakcí a zvláštních zařízení veřejného prostoru (Gehl 2012).

Pro kvalitní veřejný prostor je také důležitý hodnotný návrh s pěknými detaily a odolnými materiály, který nám otevírá působivé výhledy a přináší další smyslové podněty (Gehl 2012).

3.5 Prostor řeky Vltavy v Praze

Pohled na prostor Vltavy je jedním ze zásadních a typických pohledů na historické centrum Prahy. Tento prostor je zakončením průhledů ulic a dalších prostorů, které k řece směřují. Z volného prostoru řeky lze pozorovat panorama Pražské kotliny, které je utvářené městskou strukturou doplněnou o charakteristické výškové dominanty (Melková et al. 2014a).

Řeka je celoměstsky významný veřejný prostor, který má ve městě hlavně pobytový a reprezentační charakter a je současně vodní komunikací (Frejlachová & Melková 2014). Řeka vstupuje do statického prostředí města jako dynamický element přinášející do prostoru pohyb (Frejlachová & Melková 2014; Melková et al. 2014a).

Městské řeky jsou prostorově vymezené, uměle regulované vodní struktury, které utváří důležitý prostor pro obyvatele měst a zároveň tvoří lineární ekosystémy (Prominski et al. 2012).

Prostor řeky Vltavy v Praze je definován lidskými zásahy, které v současné době utváří jeho celkový obraz (Melková et al. 2014a).

3.5.1 Pražské ostrovy

V současné době je na území Prahy několik větších ostrovů řeky Vltavy (obr. 1). Původně jich bylo na řece v centru města mnohem více, než je tomu dnes. Ostrovy na Vltavě vznikaly spontánně jako důsledek povodní nebo uměle např. při prokopávání mlýnského náhonu (Hrubeš & Hrubešová 2007). Ostrovy jako například Slovanský, Štvanice, Dětský a Střelecký jsou pozůstatky povodňových naplavenin v místech, kde byla řeka mělká a široká (Bečková 2015).

Některé z těchto ostrovů zanikly, jiné byly spojeny s nábřežím při jeho výstavbě (Větvicka & Rendek 2007). Mezi zaniklé ostrovy patří:

- Křížovnický, který ležel pod staroměstským jezem;
- Korunní, Jerusalémský a Primátorský, které se nacházely mezi ostrovem Štvanice a karlínským břehem;
- Kubešův ostrov, na kterém byl později vybudován Libeňský přístav (Hrubeš & Hrubešová 2007).

3.5.2 Plavební komory v Praze

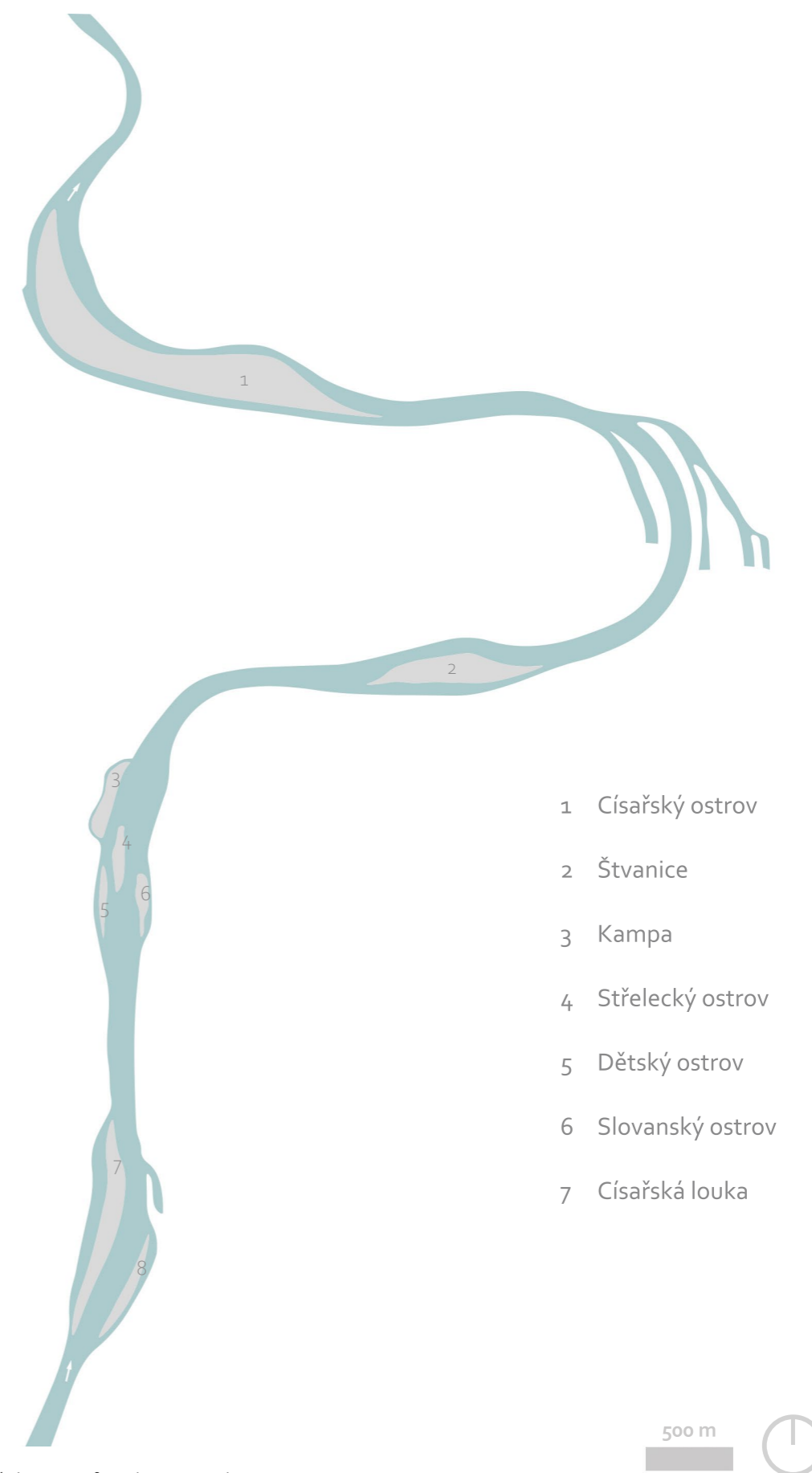
Vltavskou vodní cestu Prahou tvoří plavební komory:

- Podbaba,
- Štvanice,
- Smíchov,
- Modřany
- a komora Mánes, která funguje v omezeném rozsahu (Melková et al. 2014a).

Všechny jsou spravovány státním podnikem Povodí Vltavy jako vodní cesty. Prostory zdymadel jsou většinou veřejnosti nepřístupné.

Plavební komora Smíchov je zatěžována zejména turistickými a vyhlídkovými plavbami, které jsou pořádány v přístavištích v centru města (Melková et al. 2014a).

Podle Mertl et al. (2014) se jedná o nejvytíženější plavební komoru ve střední Evropě, kterou za rok propluje přibližně 25 000 lodí, ale vzhledem k technickým podmínkám není možné provozně navýšit její kapacitu. Současná plavební komora je nedostatečná i vzhledem k blízkým komorám v Modřanech a u Štvanice, kde každé zdymadlo sestává z dvou plavebních komor (Melková et al. 2014a).

Obr. 1: Schéma pražských ostrovů (Zdroj: autorka)

Povodí Vltavy a Ředitelství vodních cest České republiky plánovalo na vnější straně Dětské ostrova vybudovat novou plavební komoru (obr. 2 a obr. 3), která by sloužila hlavně malým plavidlům. Proti tomu se ohradila občanská sdružení a zastupitelé blízkých městských částí, kteří výstavbu komory nepovažují za veřejný zájem ale spíše za soukromý zájem provozovatelů výletních lodí, také odkazují na množství emisí z lodní dopravy, které by významně zhoršily kvalitu ovzduší v oblasti Dětského ostrova. Ten by byl v tomto případě obklopen plavebními komorami z východní i západní strany, zároveň by výstavba zamezila pohybu malých plavidel (např. šlapadel) v prostoru mezi ostrovy (Česká televize 2018).

Podle Mertl et al. (2014) realizace významně přispěje ke snížení intenzity dopravy v plavební komoře Smíchov, zjednoduší údržbu komor bez nutnosti přerušování plavby, umožní bezpečný přesun lodí do bezpečí v případě povodní, zároveň se zajistí další prostor pro rozvoj vodní dopravy.

Plánovaná stavba nicméně neodpovídala územnímu plánu hlavního města Prahy a městské části Prahy 5, mezitím vstoupila v platnost novela zákona o územním plánování a stavebním řádu, a tak investor obdržel v létě roku 2019 stavební povolení. Městské části Prahy 5 a 1 spolu s Magistrátem hl. města Prahy uzavřeli memorandum o společném postupu s cílem zabránit výstavbě nové komory a společně podali několik odvolání proti vydání povolení (Česká televize 2019).

Podle Česká televize (2018) získal stavební záměr na výstavbu nové komory kladné stanovisko EIA, vůči kterému se ohradili zastupitelé Prahy 5, kteří v roce 2016 požádali Centrum vozidel udržitelné mobility ČVUT o změření stavu emisí ve smíchovské komoře. Výsledkem bylo zjištění, že emise z lodní dopravy jsou vyšší v přepočtu na kilogram paliva než emise z automobilové dopravy a navíc je většina lodí zastaralá a disponuje pouze starými dieslovými motory. Problémem také je, že lodní motory nejsou kontrolovány průběžně jako například motory automobilové dopravy. V případě lodních motorů tedy stačí, že emise odpovídají limitům stanovených v době jejich výroby.

Zastupitelé Prahy 5 mj. namítly, že se jedná o systémovou podjatost ministerstva, které je zřizovatelem podniku Povodní Vltavy, což je hlavní investor nové stavby, a zároveň vystupuje jako odvolací orgán v řízení odvolání proti stavebnímu povolení (Městská část Prahy 5 2020).

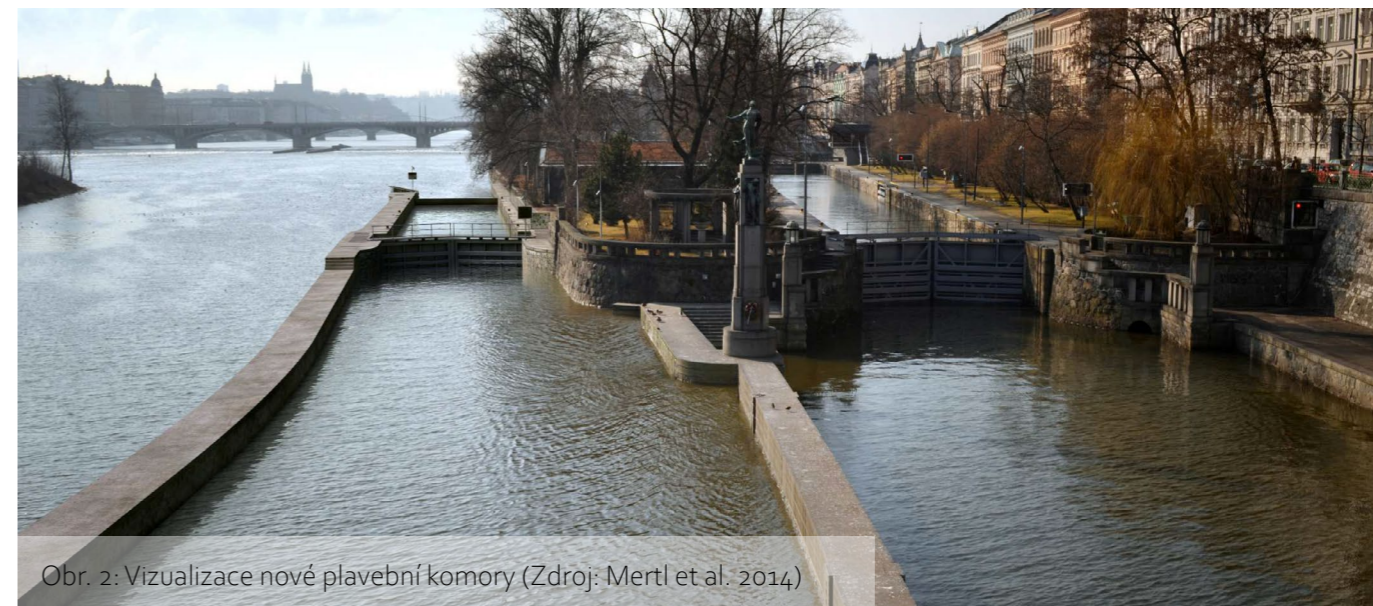
V listopadu 2020 Ministerstvo zemědělství odvolání proti stavebnímu povolení a další námítky zamítlo, proti tomuto verdiktu vedení hlavního města Prahy podalo správní žalobu (Pražský deník 2020).

Městský soud v Praze v reakci na tuto žalobu v lednu 2021 přiznal odkladný účinek, čímž se rozhodnutí o realizaci odložilo (Pražský patriot 2021).

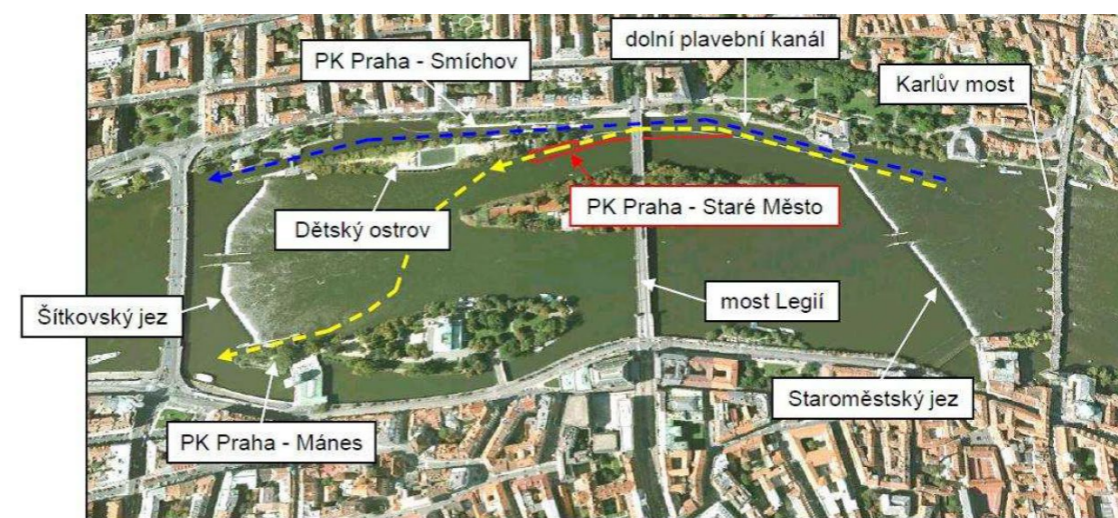
3.5.3 Zdymadla a jejich okolí ve veřejném prostoru v Paříži

Paříž je protkaná celkem asi 120 km vodních kanálů. Jedním z nich je kanál Saint-Martin, na kterém se nachází celkem 9 plavebních komor (French Waterways 2003). Plavební komora je veřejnosti nepřístupná pouze v krátkém úseku, kde jsou vrata zdymadla. V některých místech je nízké oplocení. Kanál je přemostěn několika můstky v různých částech.

V létě je v okolí kanálu rušno. Břehy kanálu jsou obsazené lidmi, kteří zde posedávají (obr. 4). Kanál se také objevil v několika filmech, jedná se například o film Amélie z Montmartru nebo Hotel du Nord (Canauxrama 2019).

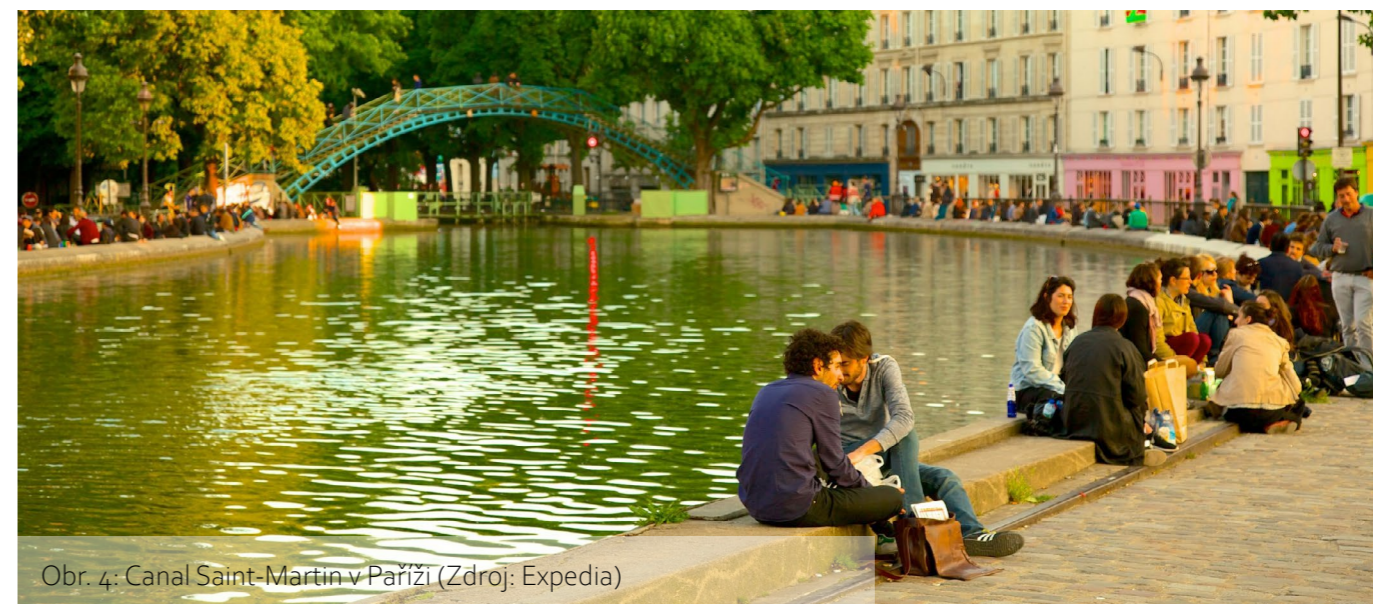

Obr. 2: Vizualizace nové plavební komory (Zdroj: Mertl et al. 2014)

←--- stávající vodní cesta přes PK Praha - Smíchov →--- paralelní vodní cesta s využitím PK Praha - Mánes

Obr. 3: Schéma stávajících a nových vodních cest (Zdroj: Mertl et al. 2014)

Obr. 4: Canal Saint-Martin v Paříži (Zdroj: Expedia)

4

ZHODNOCENÍ PODKLADOVÝCH ÚDAJŮ

4 Zhodnocení podkladových údajů

V této části se práce zabývá získanými podklady týkající se vybraného území. Jsou to stěžejní materiály pro vlastní návrh, který je zpracován v kapitole následující.

4.1 Základní informace o území a jeho charakteristika

Dětský ostrov se nachází při levém břehu Vltavy poblíž Janáčkova nábřeží, Slovanského a Střeleckého ostrova v městské části Praha-Smíchov (obr. 5). Řešené území zahrnuje náplavku, část nábřeží a ostrov bez jeho jižního cípu (obr. 6)

Celý objekt leží v památkové rezervaci historického centra města. Celková rozloha ostrova je 12 582 m². Ostrov je přístupný pomocí klenuté lávky, která ho spojuje s nábřežím poblíž ulic Pavla Švandy ze Semčic a Kořenského.

V prostoru mezi ostrovem a nábřežím se nachází Smíchovská plavební komora a navazující vodní stavby, z nichž nejvýznamnější je velín. Součástí plavební komory je i spodní část náplavky, která není veřejnosti přístupná. Co se týče lodní dopravy, jedná se podle Melkové et al. (2014a) o jednu z nejvytíženějších plavebních komor v Praze.

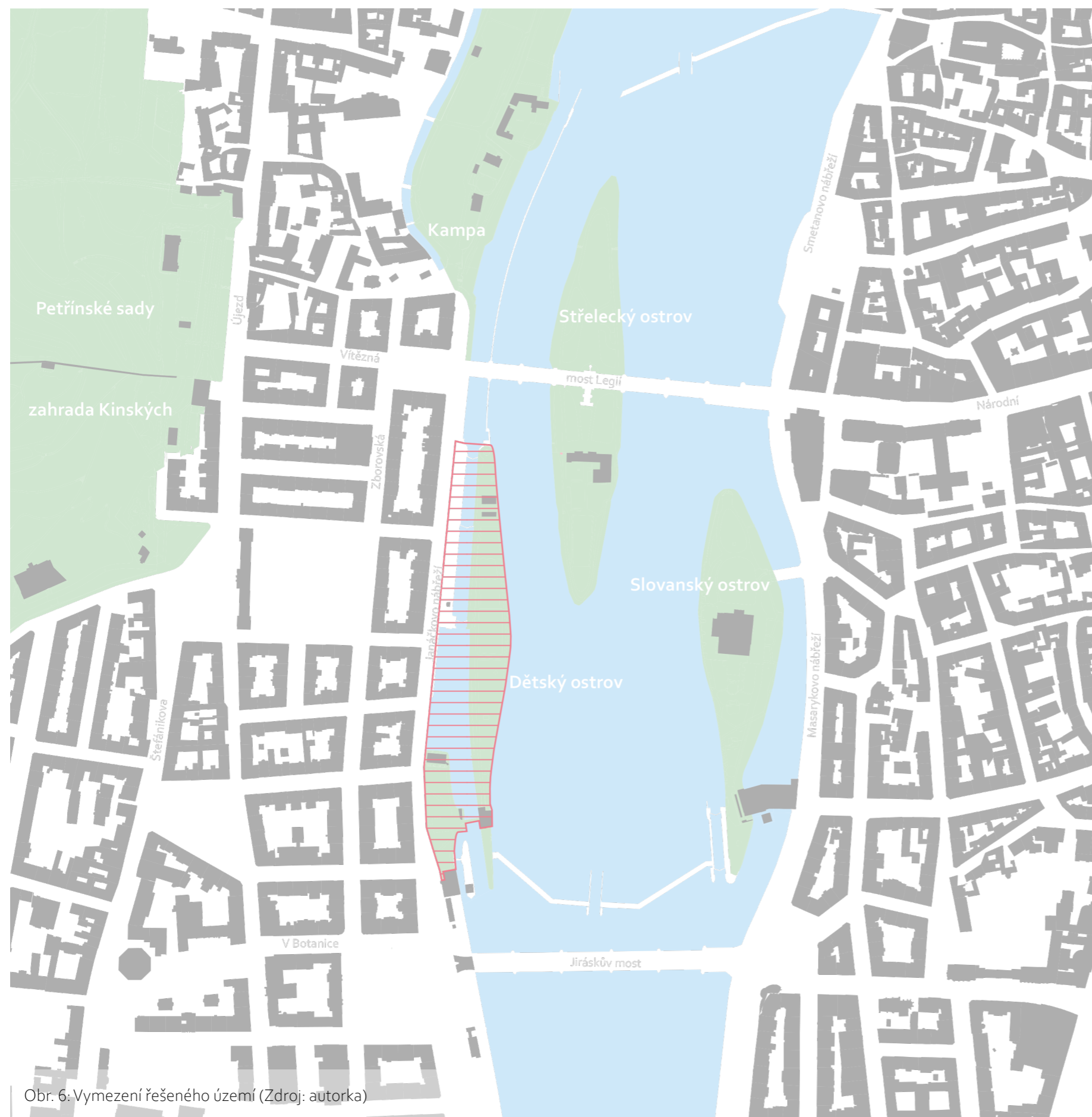
Zajímavá je také architektonická úprava severního cípu ostrova. Je zde kamenná pergola, od které vedou schody dolů k patě pylonu, na jehož vrcholu stojí bronzová socha ženy, která je alegorií řeky Vltavy, a pod ní jsou vyobrazeny její přítoky Otava, Lužnice, Sázava a Berounka. Autorem soch je Josef Pekárek (Bečková 2015).

Během historie bylo místo označováno různě. Současný název vychází ze skutečnosti, že zde byl v 60. letech 20. století vybudován areál dětského hřiště. V 18. století se nazýval Maltézský, protože jeho vlastníkem byl Maltézský klášter pod řetězem. Dále se nazýval Funkovský podle pozdějšího majitele, ještě později na počátku 19. století nesl označení Hykyšův ostrov a v 1. polovině 19. století, kdy byl majitelem Leopold Jerusalem, se ustálil název Židovský ostrov (Laštovka 1997).

Obr. 5: Lokalizace ostrova v rámci centra Prahy (Zdroj: autorka)

Obr. 6: Vymezení řešeného území (Zdroj: autorka)

Legenda

4.2 Zhodnocení současného stavu

V současnosti je ostrov rozdělen na více částí. Na jižním cípu ostrova se nachází restaurace, ve střední části je oplocené hřiště s různorodými herními prvky a poslední severní část tvoří areál státního podniku Povodí Vltavy, kde je umístěn kamenný altán, který je veřejnosti nepřístupný (obr. 7).

4.2.1 Nábřeží a náplavka

Provoz po nábřeží je jednosměrný směrem od Smíchova na Malou stranu, je zde také cyklo pruh. Prostor pro pěší je vymezen stromořadím z jedné strany a zábradlím z druhé. V prostoru náplavky je vzrostlá vegetace, která zabraňuje atraktivním výhledům do plavební komory. V prostoru náplavky je zřízen hudební klub Jazz Dock (obr. 8). Z nábřeží vedou schody do prostor plavební komory, jsou ale opatřeny zámkem a nejsou veřejně přístupné. Náplavka je pod mostem Legií zablokována vysokým plotem a ostnatým drátem a není tak možný průchod na Kampu.

4.2.2 Vstup na ostrov

Ostrov je přístupný pouze po lávce (obr. 9). V předprostoru lávky se nacházejí vzrostlé stromy, pár prvků mobiliáře, travnaté plochy a žulová dlažba. V části, která má působit nejrepresentativněji, jsou navíc ještě nízké stříhané ploty a záhon s růžemi. Tento prostor bývá často využíván pro venčení psů, krátké posezení nebo místo pro setkání. Lidé v tomto prostoru netráví většinou delší dobu, buď směřují na ostrov nebo pouze procházejí.

Na konci mohutné lávky je hlavní rozcestí ostrova, kterému dominují slunečníky a další vybavení restaurace viz obr. 10. Po levé straně se nachází dětská a sportovní hřiště a vpravo je vchod do restaurace. Restaurace je celkem rozsáhlá a zabírá celý jižní cíp ostrova, ze kterého je výhled na Vyšehrad (obr. 11).

4.2.3 Centrální část

Tato část je označena jako sportovně relaxační zóna, při vstupu je umístěn provozní řád se stanovenou provozní dobou a několika zákazovými značkami. Do této části je vstup zakázán psům nebo například dospělým s kolem nebo koloběžkou.

Před vstupem do areálu jsou umístěny popelnice na směsný a tříděný odpad, většinou zde parkují osobní automobily (obr. 12).

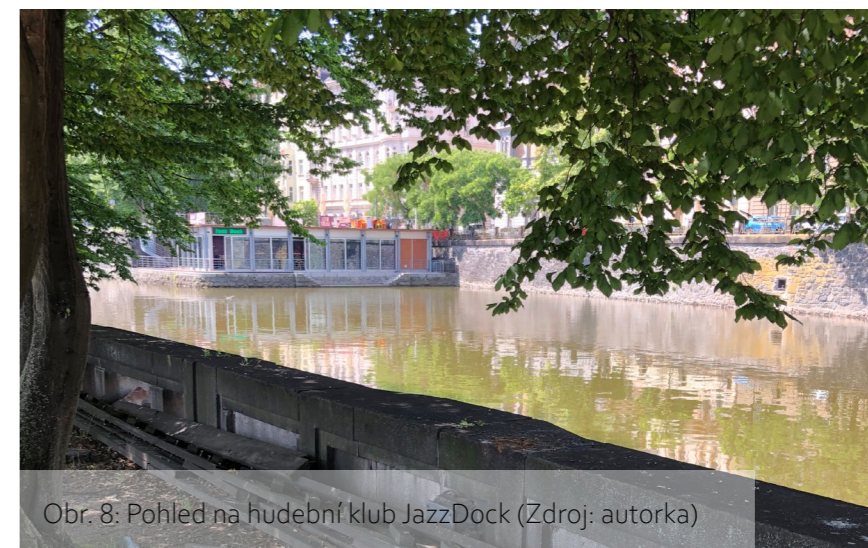
Ve středu ostrova se nachází hřiště pro různé aktivity. Je zde část pro děti, kde jsou umístěny herní prvky (viz obr. 13), hřiště na fotbal (obr. 14), tenis a jedno víceúčelové hřiště s basketbalovým košem. V této části se nachází i dřevěný domek správce viz obr. 15. Všechna hřiště jsou propojena cestou ze zámkové dlažby, která vede při západním kraji ostrova. Celá centrální část je kromě kamenného plotu navíc ještě oplocena ocelovým plotem viz obr. 16. Zpevněné břehy ostrova jsou lemovány vzrostlými stromy, vyskytuje se zde hlavně lípa srdčitá (*Tilia cordata*) a habr obecný (*Carpinus betulus*). Areál je vybavený dřevěnými lavičkami, koši, mobilními toaletami a sprchami (obr. 17).

4.2.4 Severní cíp ostrova a jeho okolí

Poslední veřejnosti přístupnou částí je prázdný prostor s mlatovým povrchem, pár lavičkami a odpadkovými koši (obr. 18). Nutno dodat že přístupnost této části je čistě nahodilá, neřídí se žádnou provozní dobou a některé dny bývá brána do těchto míst zamčená. Na úplném severním cípu ostrova se nachází kamenný altán s výhledem na most Legií a Pražský hrad. Tuto část spravuje společnost Povodí Vltavy s.p. a nikdy není přístupná veřejnosti. Do části je zamezen přístup 3 m vysokým plotem. Jsou zde umístěny stavby.

Obr. 7: Altán v severní části ostrova (Zdroj: autorka)

Obr. 8: Pohled na hudební klub JazzDock (Zdroj: autorka)

Obr. 9: Současná lávka na ostrov (Zdroj: autorka)

Obr. 10: Vybavení restaurace při vstupu (Zdroj: autorka)

Obr. 13: Herní prvky v centrální části (Zdroj: autorka)

Obr. 16: Ocelový plot a zámková dlažba (Zdroj: autorka)

Obr. 11: Restaurace na jižním cípu (Zdroj: autorka)

Obr. 14: Fotbalové hřiště (Zdroj: autorka)

Obr. 17: Mobilní sprchy (Zdroj: autorka)

Obr. 12: Parkování aut a nádoby na odpad (Zdroj: autorka)

Obr. 15: Dům správce (Zdroj: autorka)

Obr. 18: Prázdný prostor (Zdroj: autorka)

4.3 Inventarizace dřevin

Součástí zhodnocení současného stavu je i zpracovaná inventarizace dřevin v částech přístupných veřejnosti.

4.3.1 Metodika

Pro účely této diplomové práce je inventarizace zpracovaná podle zásad, které vycházejí z publikace Sadovnická dendrologie prof. Machovce z roku 1982.

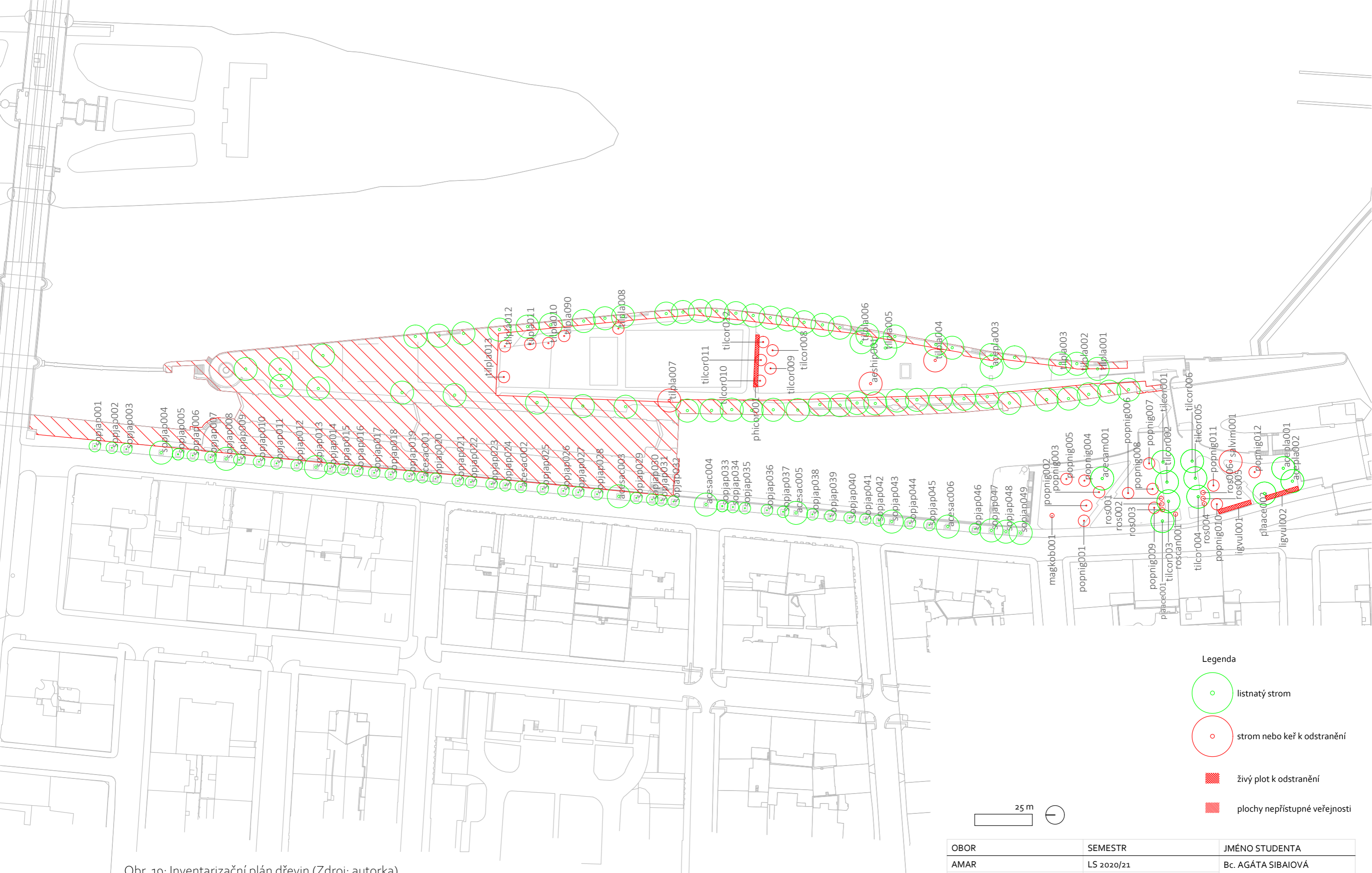
Dřeviny a porosty budou zakresleny do mapy v měřítku 1:1000, kde budou vyznačeny body, linie objektů a stavebních prvků. Každá takto zakreslená dřevina bude určena rodovým a druhovým jménem.

U každé dřeviny v inventarizaci budou uvedeny naměřené hodnoty obvodu kmene, průměru koruny a výšky dřeviny. Obvod kmene bude změřen v prsní výšce pomocí krejčovského metru.

Průměr koruny se změří podle jejího půdorysného průmětu. Výška dřeviny bude vyjádřena pomocí kategorií odstupňovaných po 5 m. Při určování věkové kategorie dřevin postačí zařadit je do skupin podle věku odstupňovaných po 20 letech (0-20 let, 20-40 let atd.).

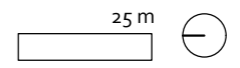
Sadovnické hodnocení zahrnuje téměř všechny kvality dřevin, které nelze číselně změřit. Bodové hodnocení 5 bodů získávají dřeviny nejhodnotnější, 1 bod získávají nejméně hodnotné dřeviny.

Veškerá zjištěná data jsou uvedena v tabulkách (tabulka 1, 2, 3 a 4). Závěrem inventarizace je inventarizační plán s vyznačením dřevin k odstranění (obr. 19), vyhodnocení zastoupení jednotlivých skupin dřevin (graf 1), celkové zastoupení domácích dřevin (graf 2), zastoupení domácích listnatých stromů (graf 3), zastoupení domácích keřů (graf 4) a také rozdělení podle sadovnické hodnoty (graf 5).

Obr. 19: Inventarizační plán dřevin (Zdroj: autorka)

- Legenda
- listnatý strom
  - strom nebo keř k odstranění
  - ▨ živý plot k odstranění
  - ▨ plochy nepřístupné veřejnosti

OBOR	SEMESTR	JMÉNO STUDENTA	
AMAR	LS 2020/21	Bc. AGÁTA SIBAIOVÁ	
ROČNÍK	VEDOUČÍ DP		
2	Ing. Miroslav Kunt, Ph. D.		
OBSAH: INVENTARIZAČNÍ PLÁN DŘEVIN - Dětský ostrov	FORMÁT	A3	
	MĚŘÍTKO	X	
	DATUM	18.2.2021	

Tab. 1: Inventarizační tabulka listnatých stromů

číslo	název dřeviny	kód dřeviny	obvod kmene (cm)	šířka koruny (m)	výška dřeviny (m)	věk	sadovnická hodnota	poznámky
59	<i>Acer campestre</i>	acecam001	90	7	10-15	0-20	4	
79	<i>Acer platanoides</i>	acepla001	154	8	10-15	20-40	5	
80	<i>Acer platanoides</i>	acepla002	183,191	10	15-20	20-40	4	rozdvojení kmene
86	<i>Acer platanoides</i>	acepla003	148	8	15-20	20-40	4	
20	<i>Acer saccharinum</i>	acesac001	47	5	5-10	0-20	4	
26	<i>Acer saccharinum</i>	acesac002	66	5	5-10	0-20	4	
31	<i>Acer saccharinum</i>	acesac003	130	10	10-15	20-40	5	
35	<i>Acer saccharinum</i>	acesac004	89	10	10-15	0-20	5	
40	<i>Acer saccharinum</i>	acesac005	84	7	10-15	0-20	5	
51	<i>Acer saccharinum</i>	acesac006	113	7	10-15	0-20	5	
87	<i>Aesculus hippocastanum</i>	aeship001	151	6	15-20	20-40	2	klíněnka jírovcová
74	<i>Platanus × acerifolia</i>	plaa001	210, 186	11	20-25	20-40	5	dva kmene
78	<i>Platanus × acerifolia</i>	plaa002	195	9	20-25	20-40	2	
56	<i>Populus nigra</i> var. <i>italica</i>	popnig001	270	4	20-25	20-40	2	
57	<i>Populus nigra</i> var. <i>italica</i>	popnig002	154	3	20-25	20-40	2	
58	<i>Populus nigra</i> var. <i>italica</i>	popnig003	260	4	20-25	20-40	2	
60	<i>Populus nigra</i> var. <i>italica</i>	popnig004	220	4	20-25	20-40	2	
61	<i>Populus nigra</i> var. <i>italica</i>	popnig005	210	4	20-25	20-40	2	
62	<i>Populus nigra</i> var. <i>italica</i>	popnig006	189	3	20-25	20-40	2	
63	<i>Populus nigra</i> var. <i>italica</i>	popnig007	195	4	20-25	20-40	2	
64	<i>Populus nigra</i> var. <i>italica</i>	popnig008	204	4	20-25	20-40	2	
65	<i>Populus nigra</i> var. <i>italica</i>	popnig009	192	4	20-25	20-40	2	
75	<i>Populus nigra</i> var. <i>italica</i>	popnig010	196	4	20-25	0-20	2	
76	<i>Populus nigra</i> var. <i>italica</i>	popnig011	205	4	20-25	0-20	2	
77	<i>Populus nigra</i> var. <i>italica</i>	popnig012	184	3	20-25	0-20	2	
73	<i>Salix viminalis</i>	salvim001	150	6	0-5 (4)	0-20	2	silné naklonění kmene
1	<i>Sophora japonica</i>	sopjap001	40	3	5-10 (6)	0-20	4	
2	<i>Sophora japonica</i>	sopjap002	64	4	5-10	0-20	4	
3	<i>Sophora japonica</i>	sopjap003	36	3	5-10	0-20	4	
4	<i>Sophora japonica</i>	sopjap004	215	9	10-15	20-40	4	mírně nahnutý kmen
5	<i>Sophora japonica</i>	sopjap005	33	3	5-10	0-20	4	
6	<i>Sophora japonica</i>	sopjap006	41	4	5-10	0-20	4	
7	<i>Sophora japonica</i>	sopjap007	30	2,5	5-10	0-20	4	
8	<i>Sophora japonica</i>	sopjap008	158	7	10-15	20-40	5	
9	<i>Sophora japonica</i>	sopjap009	72	5	5-10	0-20	4	
10	<i>Sophora japonica</i>	sopjap010	37	3	5-10	0-20	4	

Tab. 2: Inventarizační tabulka listnatých stromů - pokračování

číslo	název dřeviny	kód dřeviny	obvod kmene (cm)	šířka koruny (m)	výška dřeviny (m)	věk	sadovnická hodnota	poznámky
11	<i>Sophora japonica</i>	sopjap011	41	3	5-10	0-20	4	
12	<i>Sophora japonica</i>	sopjap012	32	2,5	5-10	0-20	4	
13	<i>Sophora japonica</i>	sopjap013	81	8	10-15	20-40	5	
14	<i>Sophora japonica</i>	sopjap014	52	5	5-10 (10)	0-20	4	
15	<i>Sophora japonica</i>	sopjap015	32	3	5-10	0-20	4	
16	<i>Sophora japonica</i>	sopjap016	35	3	5-10	0-20	4	
17	<i>Sophora japonica</i>	sopjap017	30	2	5-10	0-20	4	
18	<i>Sophora japonica</i>	sopjap018	33	2,5	5-10	0-20	4	
19	<i>Sophora japonica</i>	sopjap019	34	3	5-10	0-20	4	
21	<i>Sophora japonica</i>	sopjap020	68	5	5-10	0-20	4	
22	<i>Sophora japonica</i>	sopjap021	31	3	5-10	0-20	4	
23	<i>Sophora japonica</i>	sopjap022	72	5	5-10	0-20	4	
24	<i>Sophora japonica</i>	sopjap023	34	3,5	5-10	0-20	4	
25	<i>Sophora japonica</i>	sopjap024	33	3	5-10	0-20	4	
27	<i>Sophora japonica</i>	sopjap025	39	3,5	5-10	0-20	4	
28	<i>Sophora japonica</i>	sopjap026	28	2	5-10	0-20	4	
29	<i>Sophora japonica</i>	sopjap027	69	6	10-15	0-20	4	
30	<i>Sophora japonica</i>	sopjap028	30	2	5-10	0-20	4	
32	<i>Sophora japonica</i>	sopjap029	51	5	5-10	0-20	4	
33	<i>Sophora japonica</i>	sopjap030	26	2	5-10	0-20	4	
34	<i>Sophora japonica</i>	sopjap031	81	8	10-15	0-20	5	
36	<i>Sophora japonica</i>	sopjap032	29	2	5-10	0-20	4	
37	<i>Sophora japonica</i>	sopjap033	82	9	10-15	0-20	5	
38	<i>Sophora japonica</i>	sopjap034	80	9	10-15	0-20	5	
39	<i>Sophora japonica</i>	sopjap035	74	8	10-15	0-20	5	
41	<i>Sophora japonica</i>	sopjap036	33	3	5-10	0-20	4	
42	<i>Sophora japonica</i>	sopjap037	73	7	10-15	0-20	4	
43	<i>Sophora japonica</i>	sopjap038	34	4	5-10	0-20	4	
44	<i>Sophora japonica</i>	sopjap039	40	4	5-10	0-20	4	
45	<i>Sophora japonica</i>	sopjap040	75	6	10-15	0-20	4	
46	<i>Sophora japonica</i>	sopjap041	74	6	10-15	0-20	4	
47	<i>Sophora japonica</i>	sopjap042	56	7	5-10	0-20	4	
48	<i>Sophora japonica</i>	sopjap043	97	9	10-15	0-20	5	
49	<i>Sophora japonica</i>	sopjap044	35	3	5-10	0-20	4	
50	<i>Sophora japonica</i>	sopjap045	36	3	5-10	0-20	4	
52	<i>Sophora japonica</i>	sopjap046	33	3	5-10	0-20	4	

Tab. 3: Inventarizační tabulka listnatých stromů - pokračování II

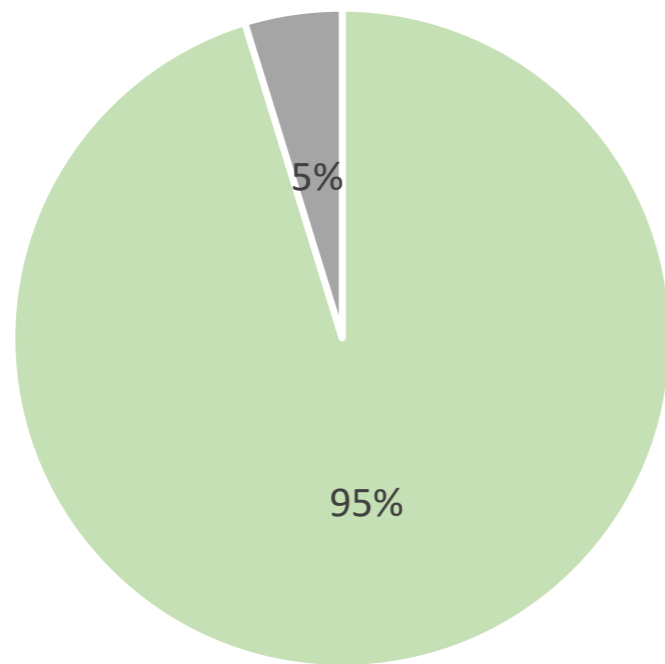
číslo	název dřeviny	kód dřeviny	obvod kmene (cm)	šířka koruny (m)	výška dřeviny (m)	věk	sadovnická hodnota	poznámky
53	<i>Sophora japonica</i>	sopjap047	85	5	10-15	0-20	4	
54	<i>Sophora japonica</i>	sopjap048	82	8	10-15	0-20	5	
55	<i>Sophora japonica</i>	sopjap049	84	8	10-15	0-20	5	
66	<i>Tilia cordata</i>	tilcor001	101	8	10-15	0-20	4	
67	<i>Tilia cordata</i>	tilcor002	68	7	10-15	0-20	4	
68	<i>Tilia cordata</i>	tilcor003	70	8	10-15	0-20	4	
69	<i>Tilia cordata</i>	tilcor004	71	8	10-15	0-20	4	
70	<i>Tilia cordata</i>	tilcor005	95	9	10-15	0-20	4	
71	<i>Tilia cordata</i>	tilcor006	93	9	10-15	0-20	4	
72	<i>Tilia cordata</i>	tilcor007	81	9	10-15	0-20	4	
81	<i>Tilia cordata</i>	tilcor008	172	6	15-20 (20)	20-40	2	suché větve, trhliny
82	<i>Tilia cordata</i>	tilcor009	165	6	15-20 (18)	20-40	4	
83	<i>Tilia cordata</i>	tilcor010	175	7	15-20	20-40	4	
84	<i>Tilia cordata</i>	tilcor011	247	8	15-20	20-40	4	
85	<i>Tilia cordata</i>	tilcor012	130	7	15-20	20-40	4	drobné dutiny
88	<i>Tilia platyphyllos</i>	tilpla001	75	5	10-15 (10)	0-20	2	poškozená borka
89	<i>Tilia platyphyllos</i>	tilpla002	51	5	10-15	0-20	3	
90	<i>Tilia platyphyllos</i>	tilpla003	66	6	10-15	0-20	3	
91	<i>Tilia platyphyllos</i>	tilpla004	53	6	10-15	0-20	2	poškozená borka
92	<i>Tilia platyphyllos</i>	tilpla005	58	6	10-15	0-20	3	
93	<i>Tilia platyphyllos</i>	tilpla006	57	7	10-15	0-20	3	
94	<i>Tilia platyphyllos</i>	tilpla007	46	7	10-15	0-20	2	suché větve
95	<i>Tilia platyphyllos</i>	tilpla008	149	10	15-20	20-40	2	poškozená borka
96	<i>Tilia platyphyllos</i>	tilpla009	15	2	0-5	0-20	2	proschlá koruna
97	<i>Tilia platyphyllos</i>	tilpla010	35	4	5-10 (6)	0-20	2	
98	<i>Tilia platyphyllos</i>	tilpla011	26	4	5-10 (6)	0-20	2	
99	<i>Tilia platyphyllos</i>	tilpla012	17	2	0-5 (4)	0-20	2	
100	<i>Tilia platyphyllos</i>	tilpla013	16	2	0-5 (4)	0-20	3	

Tab. 4: Inventarizační tabulka keřů

číslo	název dřeviny	kód dřeviny	obvod kmene (cm)	šířka koruny (m)	výška dřeviny (m)	věk	sadovnická hodnota	poznámky
9	<i>Ligustrum vulgare</i>	ligvul001	-	1,5	0-5 (1,2)	0-20	2	stříhaný plot
10	<i>Ligustrum vulgare</i>	ligvul002	-	1,5	0-5 (1,2)	0-20	2	stříhaný plot
1	<i>Magnolia kobus</i>	magkob001	-	2	0-5 (1,8)	0-20	2	suché větve
11	<i>Philadelphus coronarius</i>	phicor001	-	1,8	0-5 (1,3)	0-20	3	stříhaný plot
2	<i>Rosa canina</i>	roscan001	-	1,2	0-5 (2)	0-20	2	
3	<i>Rosa sp.</i>	ros001	-	1	0-5 (1,2)	0-20	2	
4	<i>Rosa sp.</i>	ros002	-	1	0-5 (1)	0-20	2	
5	<i>Rosa sp.</i>	ros003	-	1	0-5 (1)	0-20	2	
6	<i>Rosa sp.</i>	ros004	-	1	0-5 (1)	0-20	2	
7	<i>Rosa sp.</i>	ros005	-	1	0-5 (1,3)	0-20	2	
8	<i>Rosa sp.</i>	ros006	-	1	0-5 (1,2)	0-20	2	

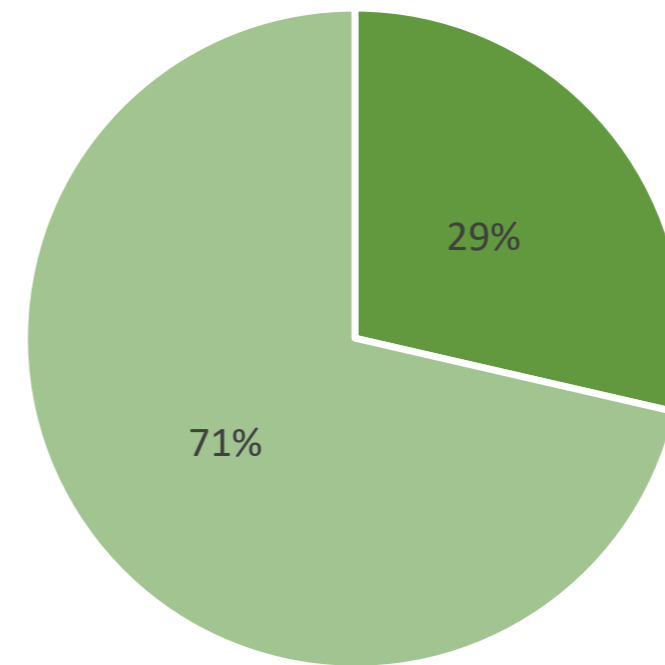
Zastoupení jednotlivých skupin dřevin

■ Listnaté stromy ■ Jehličnaté stromy ■ Listnaté keře

Graf 1: Zastoupení jednotlivých skupin dřevin (Zdroj: autorka)

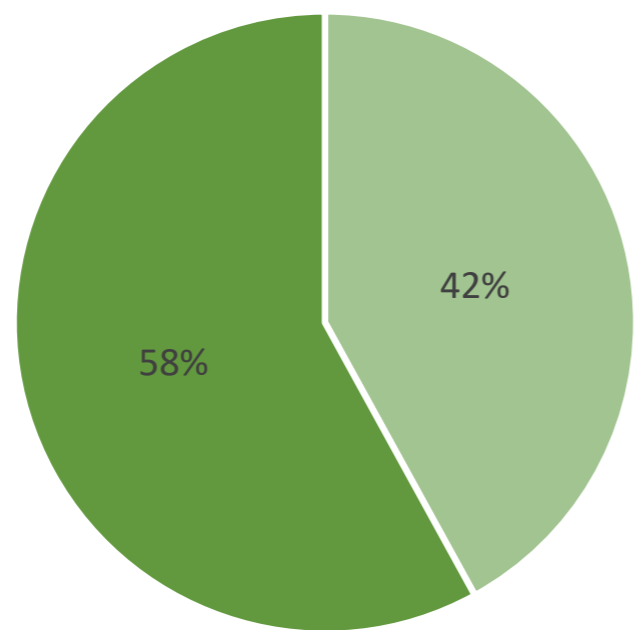
Celkové zastoupení domácích dřevin

■ domácí dřeviny ■ introdukované dřeviny

Graf 2: Celkového zastoupení domácích dřevin (Zdroj: autorka)

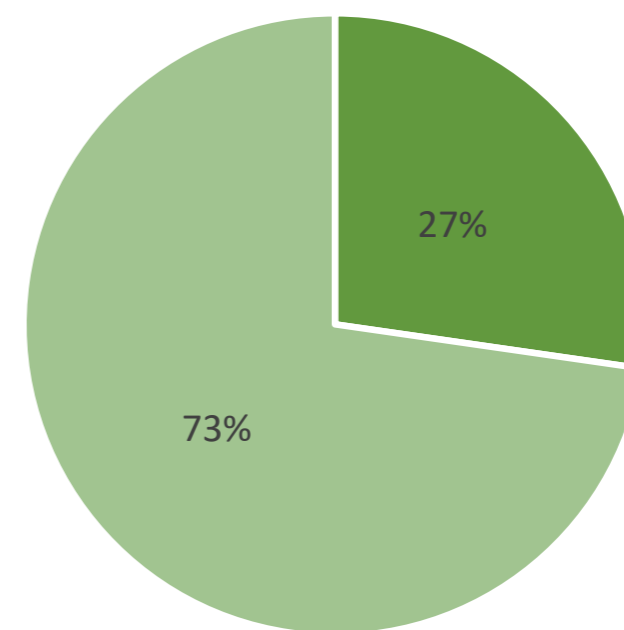
Zastoupení domácích listnatých stromů

■ domácích dřeviny ■ introdukované dřeviny

Graf 3: Zastoupení domácích listnatých stromů (Zdroj: autorka)

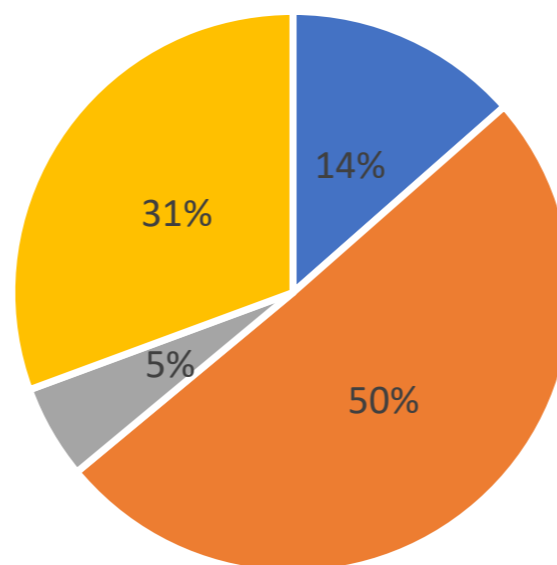
Zastoupení domácích keřů

■ domácích keře ■ introdukované keře

Graf 4: Zastoupení domácích keřů (Zdroj: autorka)

Rozdělení podle sadovnické hodnoty

■ sadovnická hodnota 5 ■ sadovnická hodnota 4 ■ sadovnická hodnota 3
■ sadovnická hodnota 2 ■ sadovnická hodnota 1

Graf 5: Rozdělení podle sadovnické hodnoty (Zdroj: autorka)

4.4 Historický průzkum

V této části práce shrnuje historii Dětského ostrova a jeho okolí. Jsou zde i analýzy historických map, které zobrazují proměny místa během času.

4.4.1 Stav ostrova a jeho využití až do konce 19. století

Podle Větvička & Rendek (2007) ostrov původně vznikl naplavením. První zmínky o ostrově pocházejí už z roku 1355, kdy ho vlastnil maltézský klášter (Jungmann 2007), během záplav ale několikrát zmizel (Hrubeš & Hrubešová 2007). Dnešní tvar Dětského ostrova je výsledkem působení sil při velkých povodních v 17. století. Původně zde bylo několik dalších ostrovů menších rozloh, z těch ale zůstal pouze ostrov Petržilkovský, na kterém stojí vodárenská zeď (Melková et al. 2014a).

Roku 1802 koupil ostrov majitel továrny na výrobu kartonů na Smíchově Jan Durazín a ostrov byl chvíli pojmenován jako Durazínský, později roku 1814 jej koupil Mojžíš Jerusalem a pro ostrov se ustálilo pojmenování Židovský, ostrov měl hlavně funkci jako bělidlo pro látky z továrny (Národní listy 1901).

Původně byl ostrov spojen s pevninou pouze pomocí dřevěné lávky viz obr. 20 (Jungmann 2007).

Podobu ostrova také významně ovlivnila výstavba nábřeží, stav před ní dokládá pohlednice z roku 1863 (obr. 21).

První fáze započala roku 1874 a za rok se stihlo vybudovat nábřeží až po ulici Pavla Švandy ze Semčic (dříve Jakubská ulice), nábřežní zdi byly zpevněny kyklopským zdivem (Bečková 2013) a Dětský ostrov byl uměle prodloužen (Větvička & Rendek 2007). Jednalo se teprve o druhou nábřeží stavbu na území Prahy (Soukup 1905).

Během těchto prací byl vybudován také železný parabolický můstek (obr. 22 a 23) (Bečková 2013). Až do konce 19. století se zde pořádaly smíchovské filipojakubské poutě (Ruth 1904; Jungmann 2007).

4.4.2 20. století

Dostavba nábřeží pokračovala až v roce 1903 (Soukup 1905). Stavba smíchovské plavební komory (obr. 24) začala roku 1911, během těchto stavebních prací se oba blízké ostrovy staly technickým prvkem vodní cesty (Melková et al. 2014a).

Komora překonává výškový rozdíl 220 cm Štítkovského a Staroměstského jezu (Větvička & Rendek 2007).

K jejímu otevření došlo roku 1921, čímž byly dokončeny usilovné práce na splavnění Vltavy v rámci Prahy (Jungmann 2007). Parabolický můstek byl zrušen a ostrov s pevninou spojila nová lávka (obr. 25), která byla později roku 1933 nahrazena jinou konstrukcí (Jungmann 2007).

Autorem úprav celého nábřeží je František Sander (Jungmann 2007; Jandáček 2012). Podle jedné z jeho skic jeho původní návrh spočíval v přemostění severní části plavební komory a přímého přístupu na cíp ostrova (obr. 26). Fotografie (obr. 27 a 28) z roku 1930 dokládá stav území jen pár let po otevření komory.

Během zimního období bývávalo na ostrově kluziště (Národní listy 1901). Na přelomu 19. a 20. století na ostrově také sídlil cyklistický klub s vlastním cvičišťem viz obr. 29 (Jungmann 2007).

4.4.3 Po roce 2000

V roce 2001 započala rozsáhlá rekonstrukce ostrova, bohužel v roce 2002 byl ostrov poškozen povodněmi a práce se prodloužily, veřejnost se dočkala otevření až v roce 2003 (Městská část Praha 5 2003).

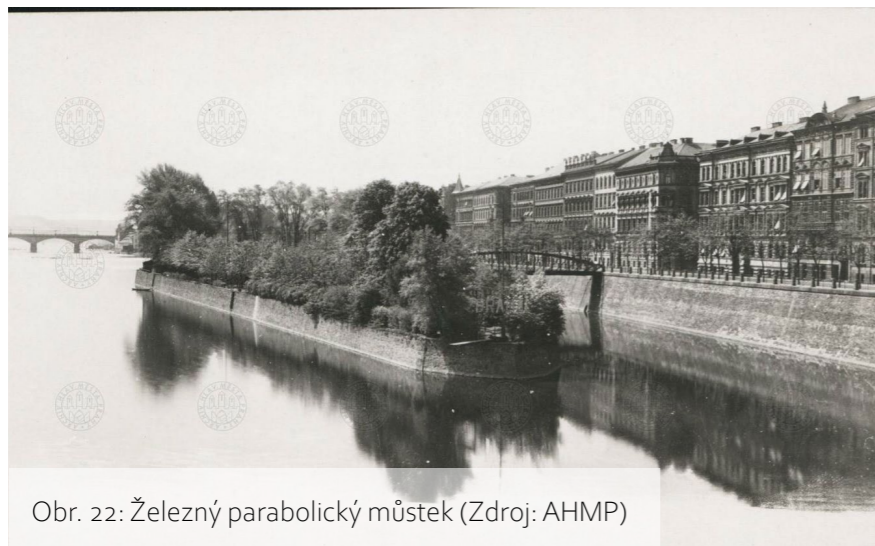
Později roku 2013 znovu poškodily ostrov povodně (obr. 30). Poničení ostrova z důvodu kontaminace půd zapříčinilo jeho uzavření pro veřejnost. Rekonstrukce započala roku 2017 a její cena měla být podle odhadů 19 milionů korun (Televize Seznam 2020). Ostrov byl znovu otevřen v roce 2019.

Obr. 20: Původní dřevěná lávka (Zdroj: Jungmann 2000)

Obr. 21: Pohlednice z roku 1863 (Zdroj: AHMP)

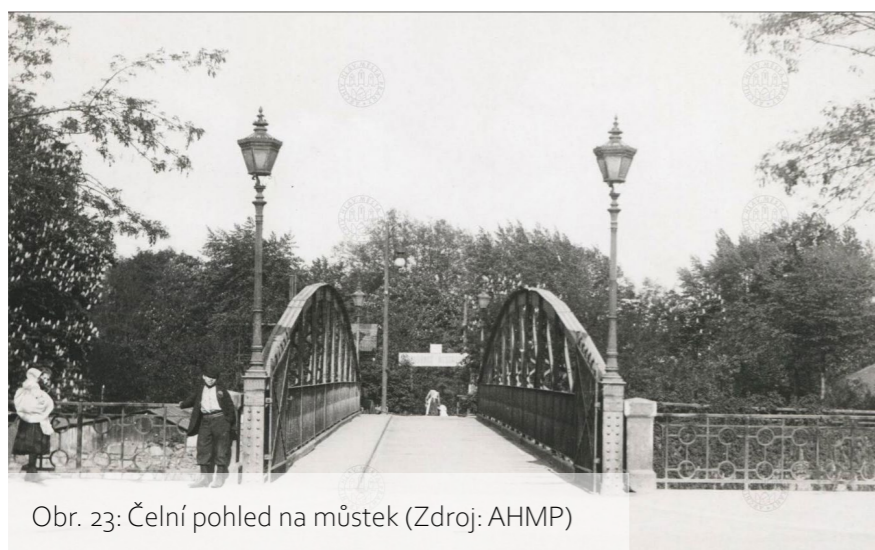
Obr. 22: Železný parabolický můstek (Zdroj: AHMP)

Obr. 25: Lávka nad plavební komorou (Zdroj: AHMP)

Obr. 28: Pohled na komoru z lávky na ostrov, rok 1930 (Zdroj: AHMP)

Obr. 23: Čelní pohled na můstek (Zdroj: AHMP)

Obr. 26: Skica architekta F. Sandera (Zdroj: Jungmann 2000)

Obr. 29: Cyklistický klub na ostrově, rok 1885 (Zdroj: AHMP)

Obr. 24: Počátek stavby komory, rok 1912 (Zdroj: AHMP)

Obr. 27: Pohled na komoru z mostu Legií, rok 1930 (Zdroj: AHMP)

Obr. 30: Povodně v roce 2013 (Zdroj: Policie ČR)

4.4.4 Analýza historických mapových podkladů

Na půdorysném plánu z roku 1650 (obr. 31) jsou zobrazeny pražské ostrovy Štvanice a Střelecký ostrov, dále je zde také Kampa, která má značně rozdílný půdorysný tvar, než je tomu dnes. Jsou zde zobrazeny i další dnes už zaniklé ostrovy. Dětský ostrov v mapě zobrazen není.

Na mapě (obr. 32), kterou zpracoval J. D. Huber okolo roku 1770, je kromě Dětského, Střeleckého, Slovanského a Petržilkovského ostrova i jeden beze jména, jednalo se pravděpodobně o dočasnou naplaveninu, která později zmizela. Mapa zobrazuje zástavbu i vegetaci. Na Dětském ostrově je vegetace zakreslena hlavně při jeho březích, je zde také jedna stavba v jižní části a cesta, která kopíruje delší osu ostrova. Ostrovy nejsou spojeny s pevninou pomocí mostů. Tečkovaná linie zobrazuje trasu přívozu se zastávkou na Střeleckém ostrově.

V mapách stabilního katastru z roku 1842 (obr. 33) je už zobrazen most císaře Františka I., který spojoval Újezd a Národní třídu. Dětský ostrov má v této mapě jasně definovaný tvar, jehož břeh je v jižní části zpevněný. Vegetace je zakreslena pouze při březích.

Polohopisný plán královského hlavního města Prahy z roku 1884 (obr. 34) zobrazuje stav po výstavbě nábřeží. Dětský ostrov je spojen s nábřežím poblíž Ostrovní ulice (dnes Malátova ul.)

Orientační plán královského hlavního města Prahy a obcí sousedních z let 1909 až 1914 (obr. 35) zobrazuje návrh nové plavební komory, úpravu celkového tvaru Dětského ostrova a jeho prodloužení i spojení se Střeleckým ostrovem. Také je zde zobrazen most, který spojoval ostrov s nábřežím v úrovni Petřinské ulice. Zajímavé jsou také lázně při Střeleckém ostrově nebo plovárna u Žofína.

Současnou situaci (obr. 36) zobrazuje základní mapa Prahy z roku 2019.

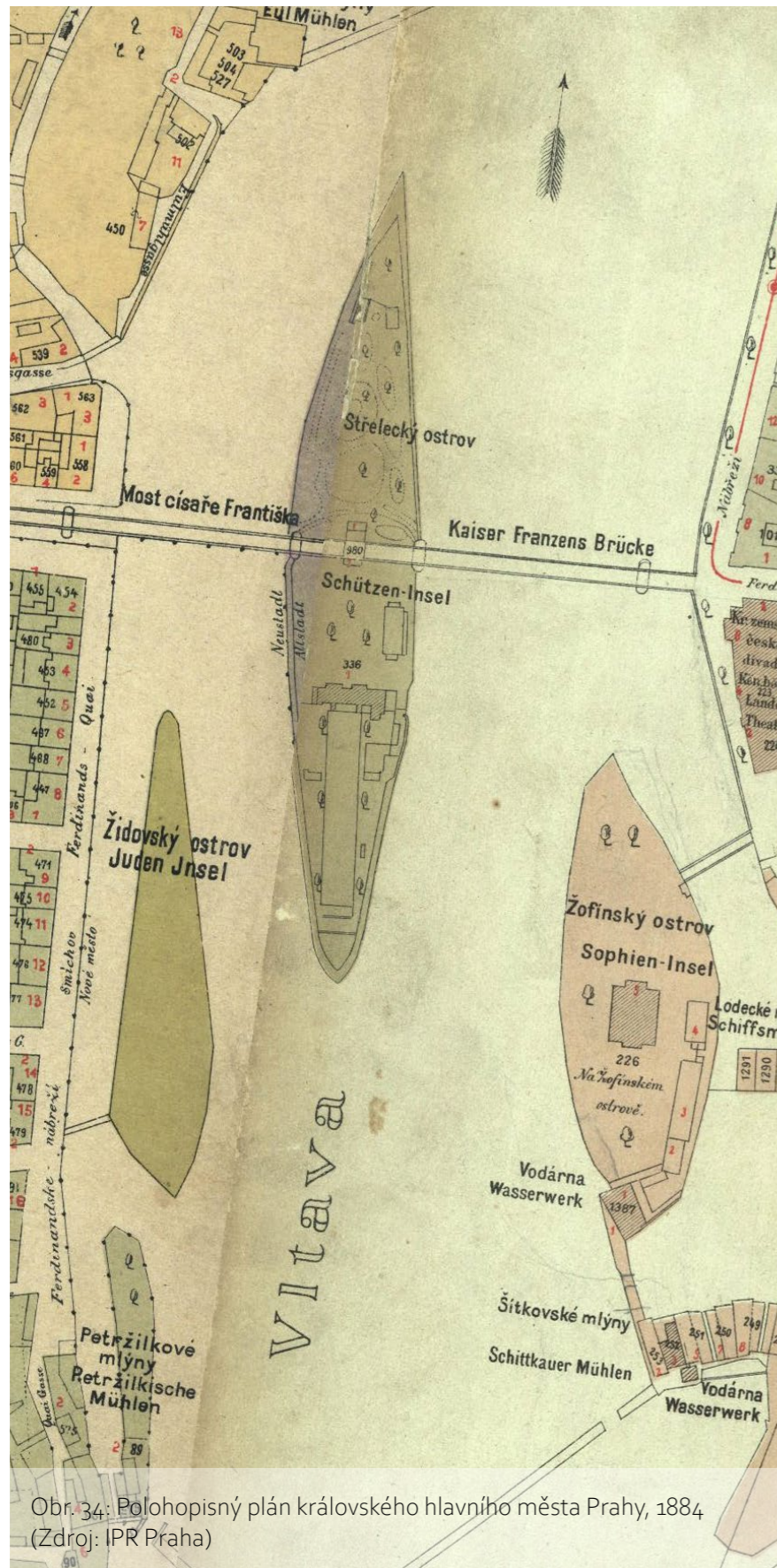
Obr. 31: Půdorysné zobrazení Prahy, rok 1650 (Zdroj: AHMP)

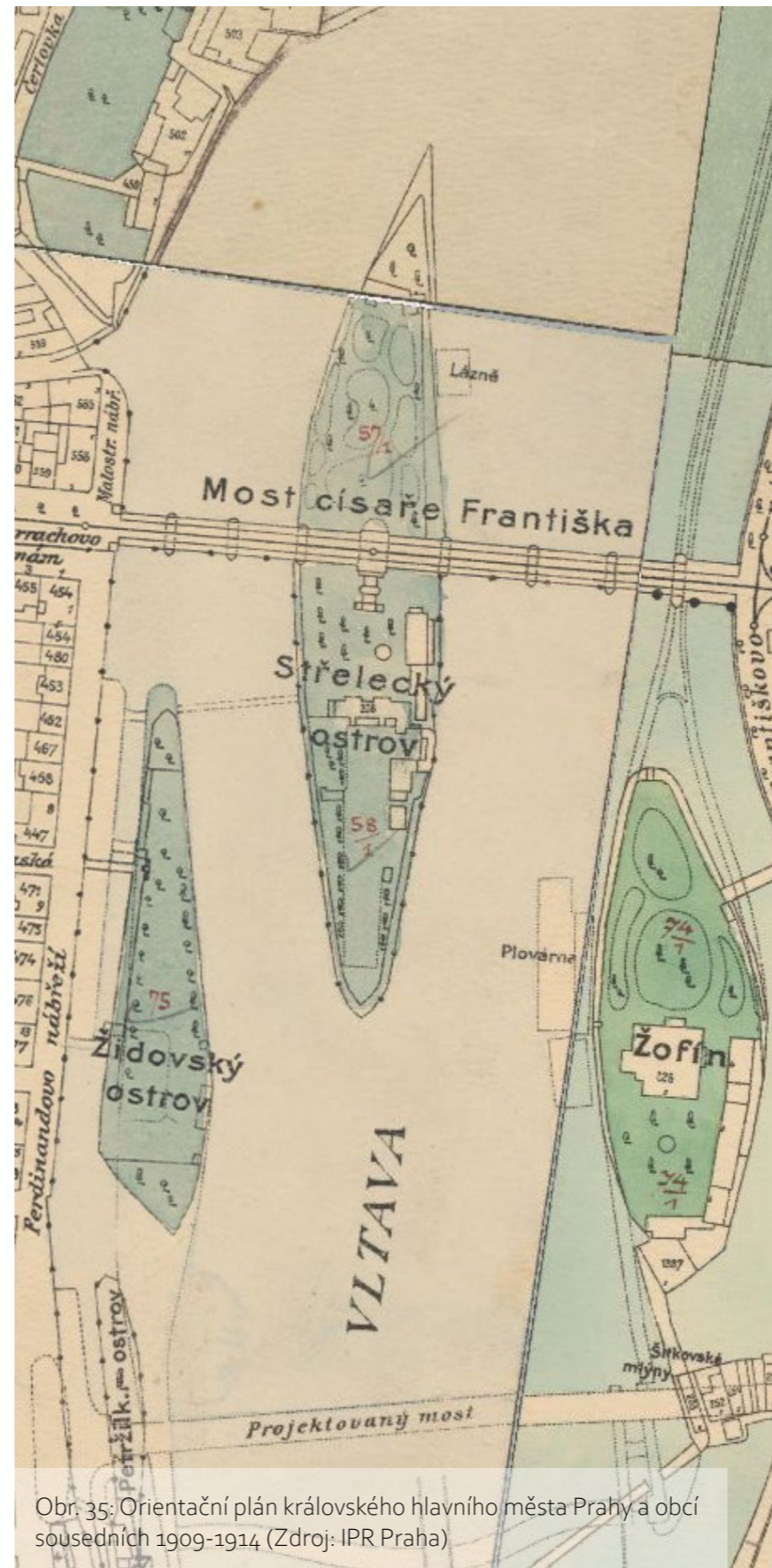
Obr. 32: Huberův plán Prahy z roku 1769 (Zdroj: ÖNB)

Obr. 33: Spojené císařské otisky stabilního katastru (Zdroj: ZÚ)

Obr. 34: Polohopisný plán královského hlavního města Prahy, 1884 (Zdroj: IPR Praha)

Obr. 35: Orientační plán královského hlavního města Prahy a obcí sousedních 1909-1914 (Zdroj: IPR Praha)

Obr. 36: Základní mapa Prahy, 2019 (Zdroj: IPR Praha)

4.4.5 Analýza leteckých snímků

Na leteckém snímku z roku 1938 (obr. 37) je jižní cíp prázdný, předprostor ostrova je tvořen plochou trávniku. Dřeviny se vyskytují hlavně při západním břehu ostrova. Je zde cesta, který se v centrální části stáčí k vratům zdymadla. Na jižním cípu je výsadba stromů.

Na dalším snímku z roku 1966 (obr. 38) je zřejmé, že v předprostoru ostrova přibyly diagonální cesty. Vzrostlá vegetace je při obou březích ostrova. V severní části je umístěna stavba.

Snímek z roku 1996 (obr. 39) dokazuje doplnění výsadeb v předprostoru ostrova podél diagonálních cest a úbytek vzrostlých stromů ve středu této části. Také na nábřeží výrazně ubylo vzrostlých stromů. V centrální části ostrova je zpevněná plocha. Ze snímku nejsou pozorovatelné žádné cesty na ostrově.

V roce 2003 (obr. 40) už bylo na ostrově fotbalové hřiště a herní prvky pro děti v centrální části. Velkou část tvoří zpevněné plochy. Střed východního břehu ostrova je zbaven vzrostlých stromů. Na jižním cípu už lze pozorovat slunečníky restaurace, vysazené dřeviny byly odstraněny.

Snímek z roku 2019 (obr. 41) dokládá současný stav pro porovnání.

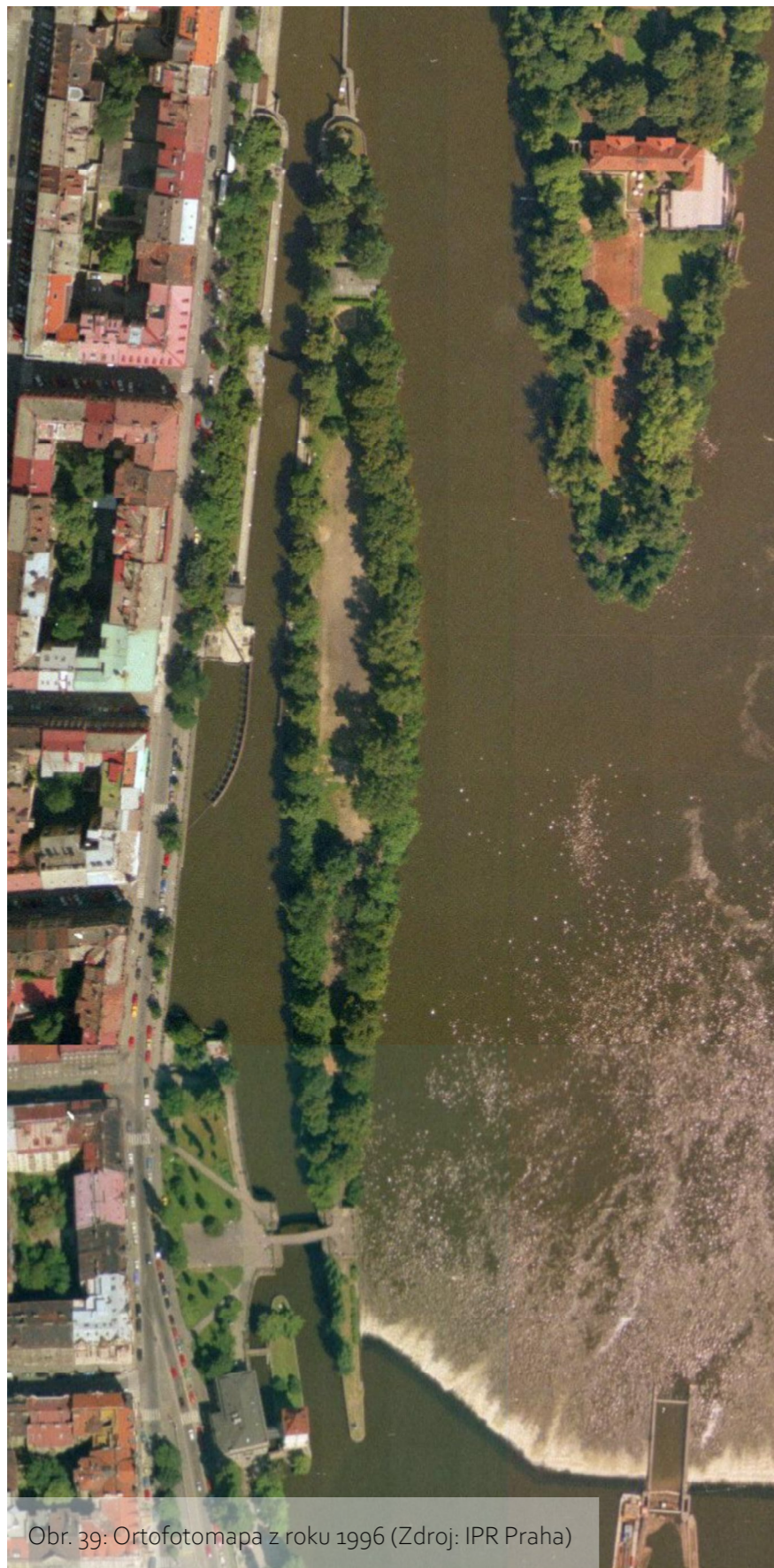

Obr. 37: Ortofotomapa z roku 1938 (Zdroj: IPR Praha)

Obr. 38: Ortofotomapa z roku 1966 (Zdroj: IPR Praha)

Obr. 39: Ortofotomapa z roku 1996 (Zdroj: IPR Praha)

Obr. 40: Ortofotomapa z roku 2003 (Zdroj: IPR Praha)

Obr. 41: Ortofotomapa z roku 2019 (Zdroj: IPR Praha)

4.5 Přírodní podmínky

4.5.1 Klimatická oblast

Území se nachází v teplé klimatické oblasti T2 (obr. 42).

4.5.2 Fytogeografické členění

Podle fytogeografického členění se vybrané území nachází v oblasti termofytika (obr. 43)

Termofytikum je oblastí zahrnující extrazonální teplomilné vegetace v rámci mírného pásma. Vyskytuje se převážně v planárním a kolinním stupni. Patří sem staré sídelní oblasti, kde došlo k trvalému odlesnění a převažují tak nelesní společenstva. (Skalický 1988).

4.5.3 Potenciálně přirozená vegetace

Podle mapy potenciálně přirozené vegetace se jedná o jilmovou doubravu, která je obklopena černýšovou habřinou a lipovou doubravou (obr. 44).

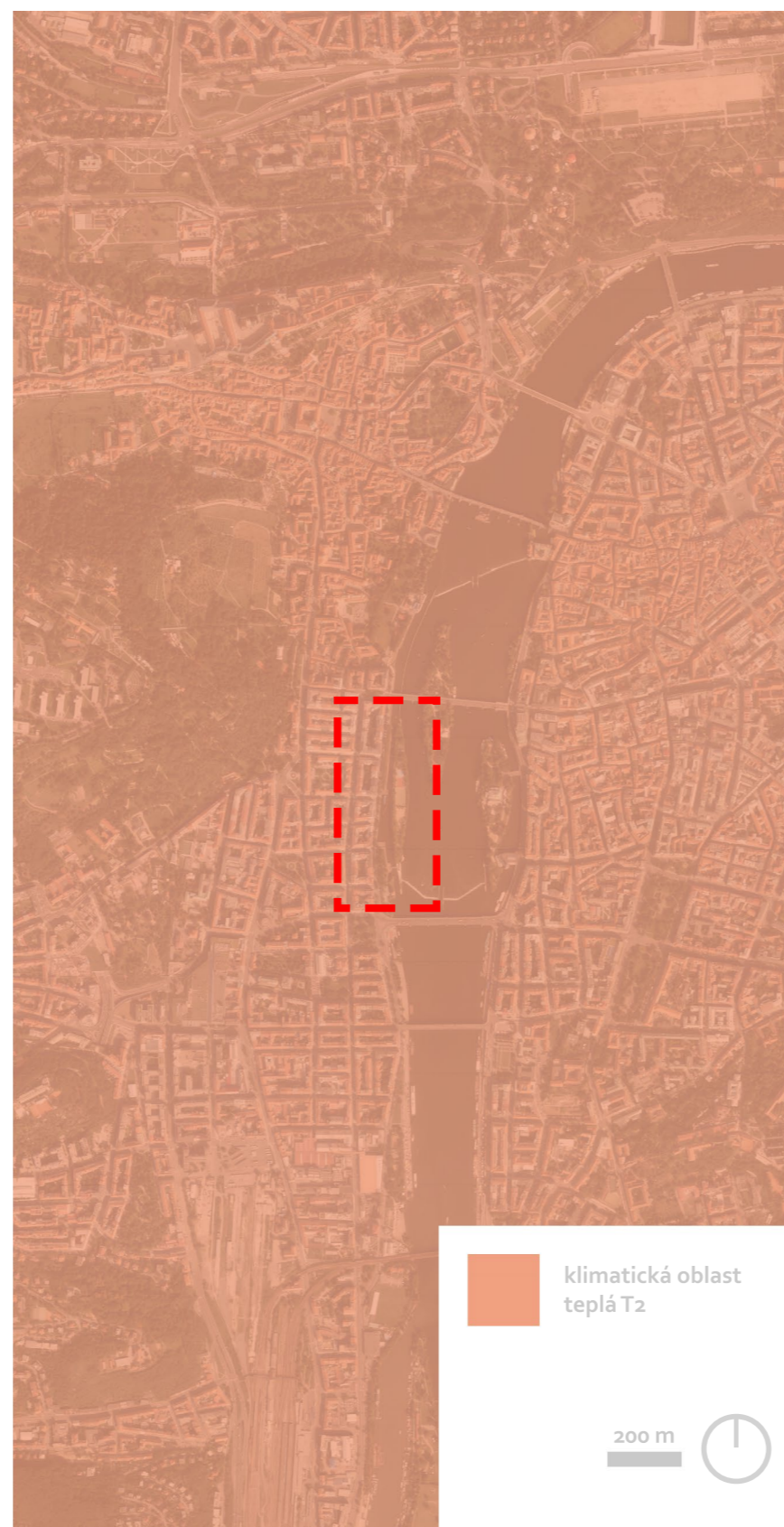
Jilmová doubrava je společenstvo charakteristické třemi patry, kde dominantní druhem stromového patra je dub letní (*Quercus robur*) nebo jasan (*Fraxinus excelsior*). Často se zde objevuje jako příměs lípa srdčitá (*Tilia cordata*), ve vlhkém prostředí olše lepkavá (*Alnus glutinosa*) a další druhy typické pro měkké luhy, v sušších oblastech je často habr (*Carpinus betulus*) nebo javor babyka (*Acer campestre*) (Neuhäuslová 1998).

4.5.4 Půdní typy

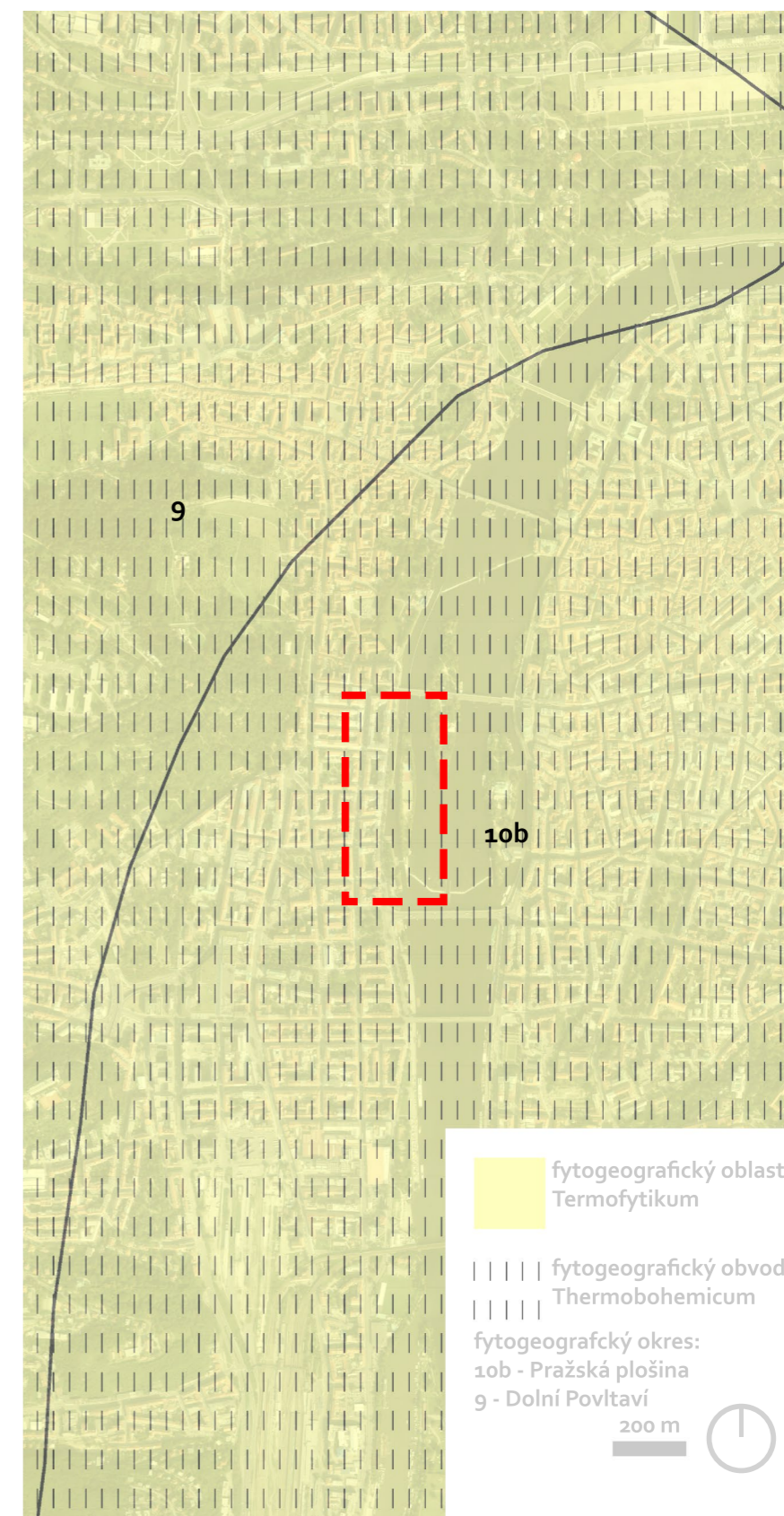
Území se nachází v centru městské zástavby, proto zde převažují antropozemě s antropogenními substráty (obr. 45).

4.5.5 Geomorfologické členění

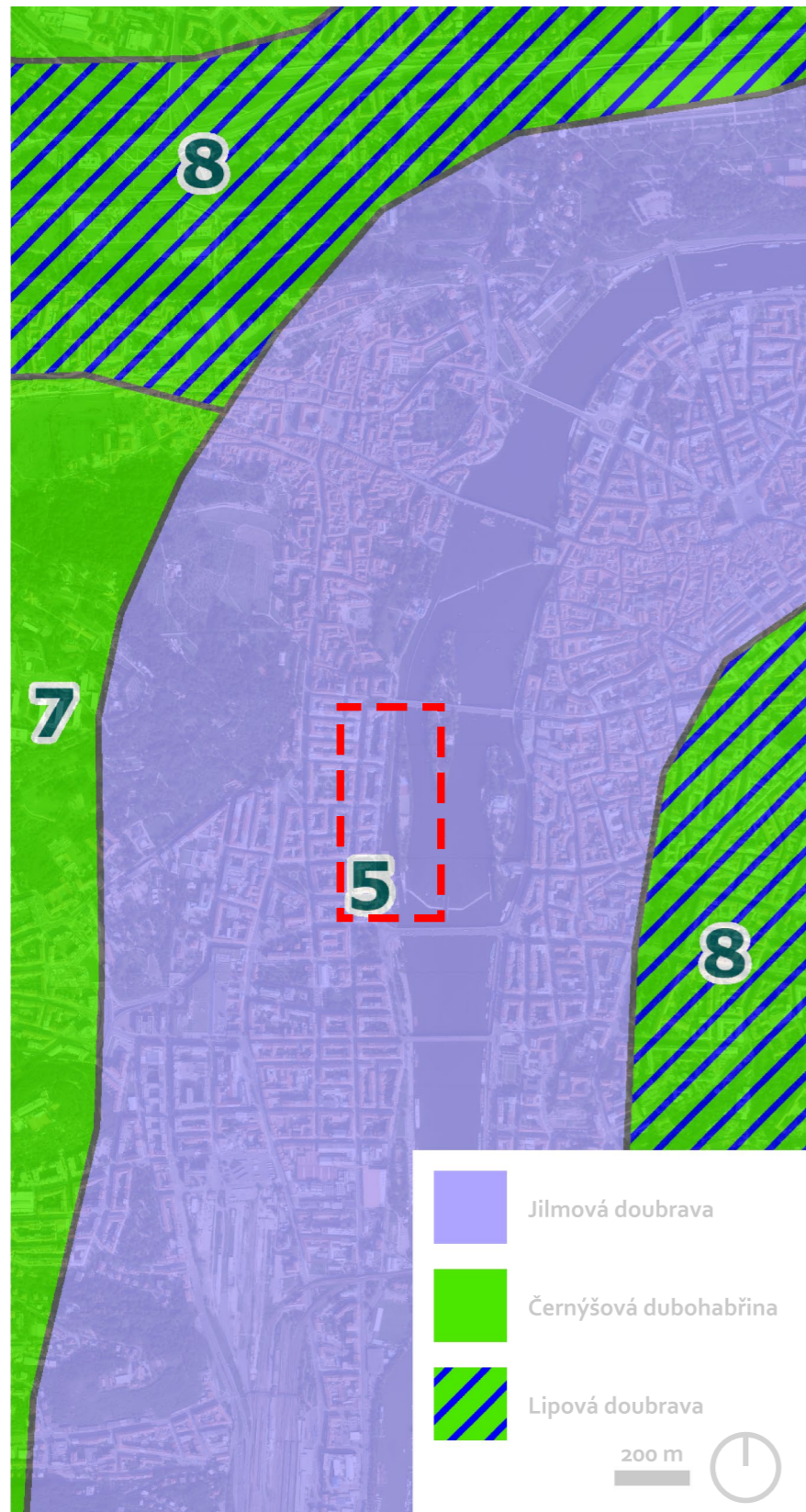
Sytém: Hercynský
Provincie: Česká vysočina
Subprovincie: Poberounská soustava
Oblast: Brdská oblast
Celek: Pražská plošina
Podcelek: Říčanská plošina
Okresek: Pražská kotlina
viz obr. 46

Obr. 42: Klimatická oblast (Zdroj: upraveno dle Quitt 1971)

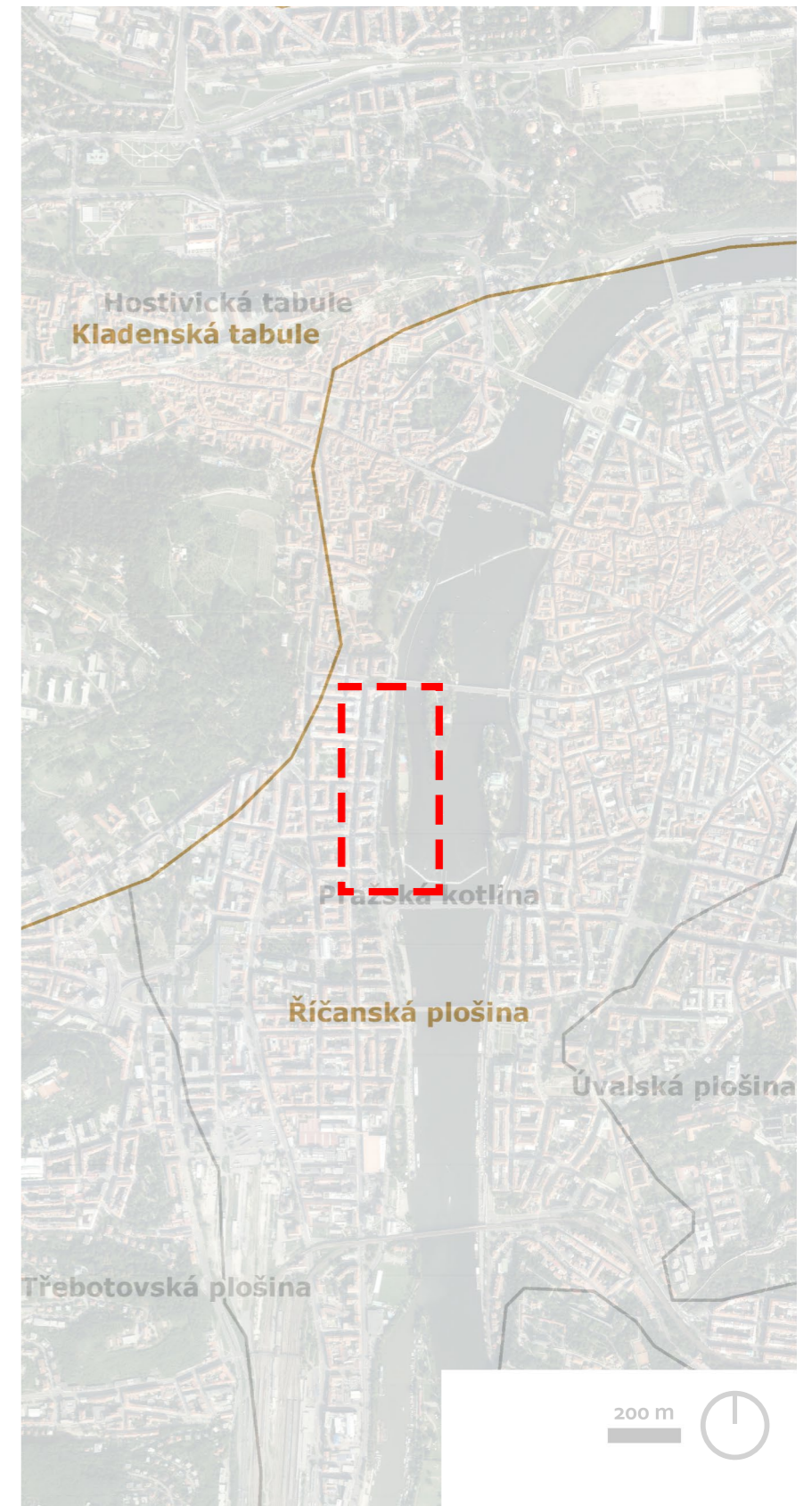
Obr. 43: Fytogeografické členění (Zdroj: upraveno dle BÚ ČSAV 1987)

Obr. 44: Mapa potenciální přirozené vegetace (Zdroj: upraveno dle Neuhäslová 1998)

Obr. 45: Typy půd (Zdroj: upraveno dle CENIA)

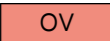
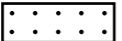

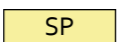
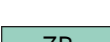

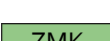

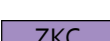

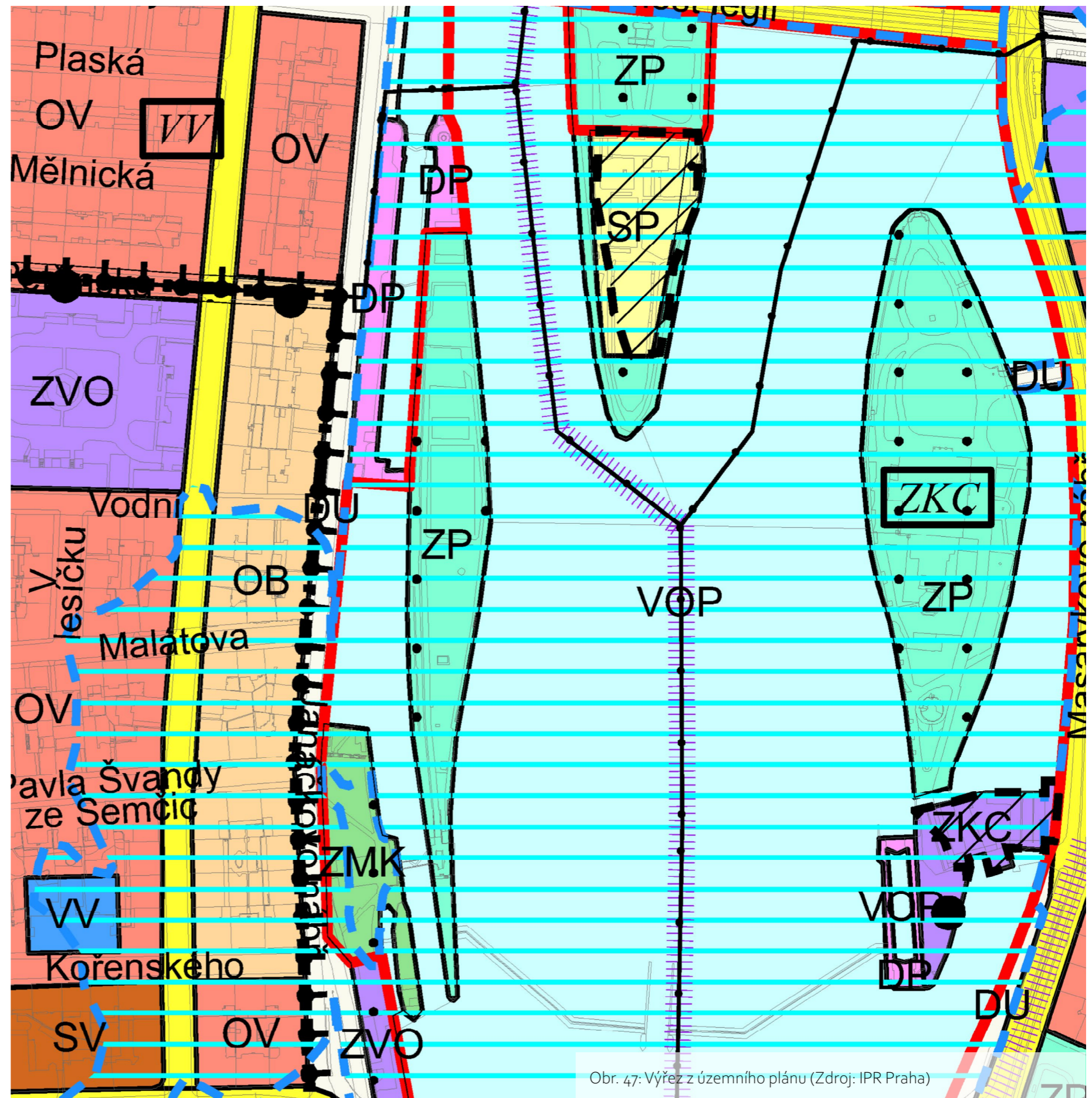
Obr. 46: Geomorfologické členění (Zdroj: upraveno dle CENIA)

4.6 Analýza dokumentů územního plánování

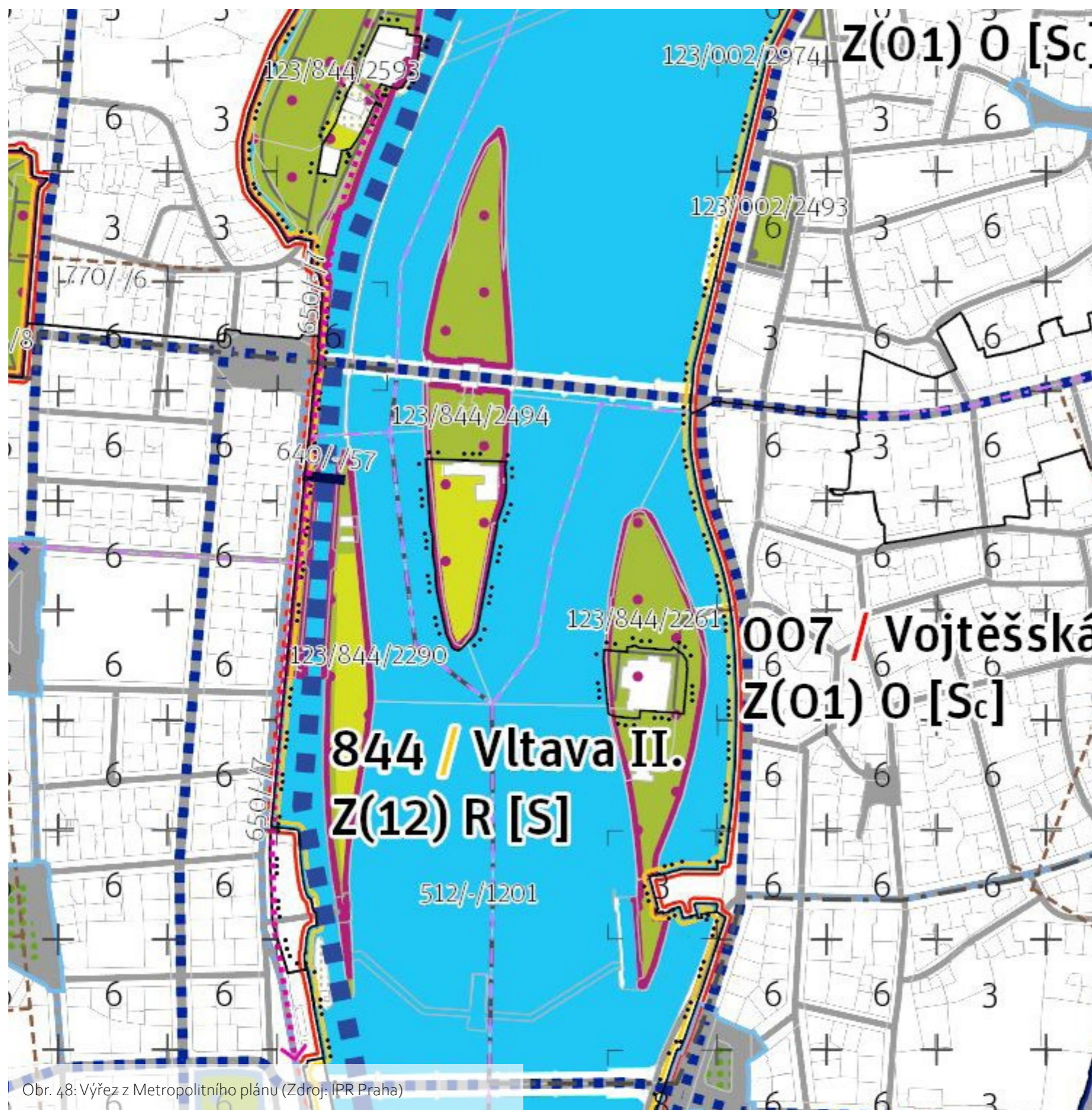
4.6.1 Územní plán

V platném územním plánu (obr. 47) jsou vymezeny plochy plavební komory. Většina ostrova je označena jako park, historická zeleň a hřbitovy. Lokalita se nachází v památkové rezervaci a záplavovém území. Náplavka pod Janáčkovým nábřežím je částečně označena jako plochy plavební komory a část jsou urbanisticky významné plochy a dopravní spojení, veřejná prostranství. Předprostor ostrova je označen jako zeleň městská a krajinná. Současný stav neodpovídá územnímu plánu, jelikož území spravované státním podnikem Povodí Vltavy, tedy plochy plavební komory, které není přístupné veřejnosti, zasahuje do plochy, která je označena jako park, historická zeleň a hřbitovy.

Legenda			
	čistě obytné		záplavová území
	OV smíšené		celoměstský systém zeleně
	VV veřejné vybavení		S komunikace
	DP přístavy a přístaviště, plavební komory		VOP vodní toky a plochy, plavební kanály
	DU urbanisticky významné plochy a dopravní spojení, veřejná prostranství		SP sport
	ZP parky, historické zahrady a hřbitovy		hranice městských částí
	ZMK zeleň městská a krajinná		hranice památkové rezervace
	ZKC zvláštní komplexy občanské vybavenosti - kultura a církev		
	ZVO zvláštní komplexy občanské vybavenosti - ostatní		

Obr. 47: Výřez z územního plánu (Zdroj: IPR Praha)

Obr. 48: Výřez z Metropolitního plánu (Zdroj: IPR Praha)

4.6.2 Metropolitní plán

Metropolitní plán (obr. 48) označuje všechny tři ostrovy za parky metropolitního významu. Část plochy Dětského ostrova je označena jako parkové sportoviště. V severní části ostrova je navržena lávka vedoucí nad plavební komorou

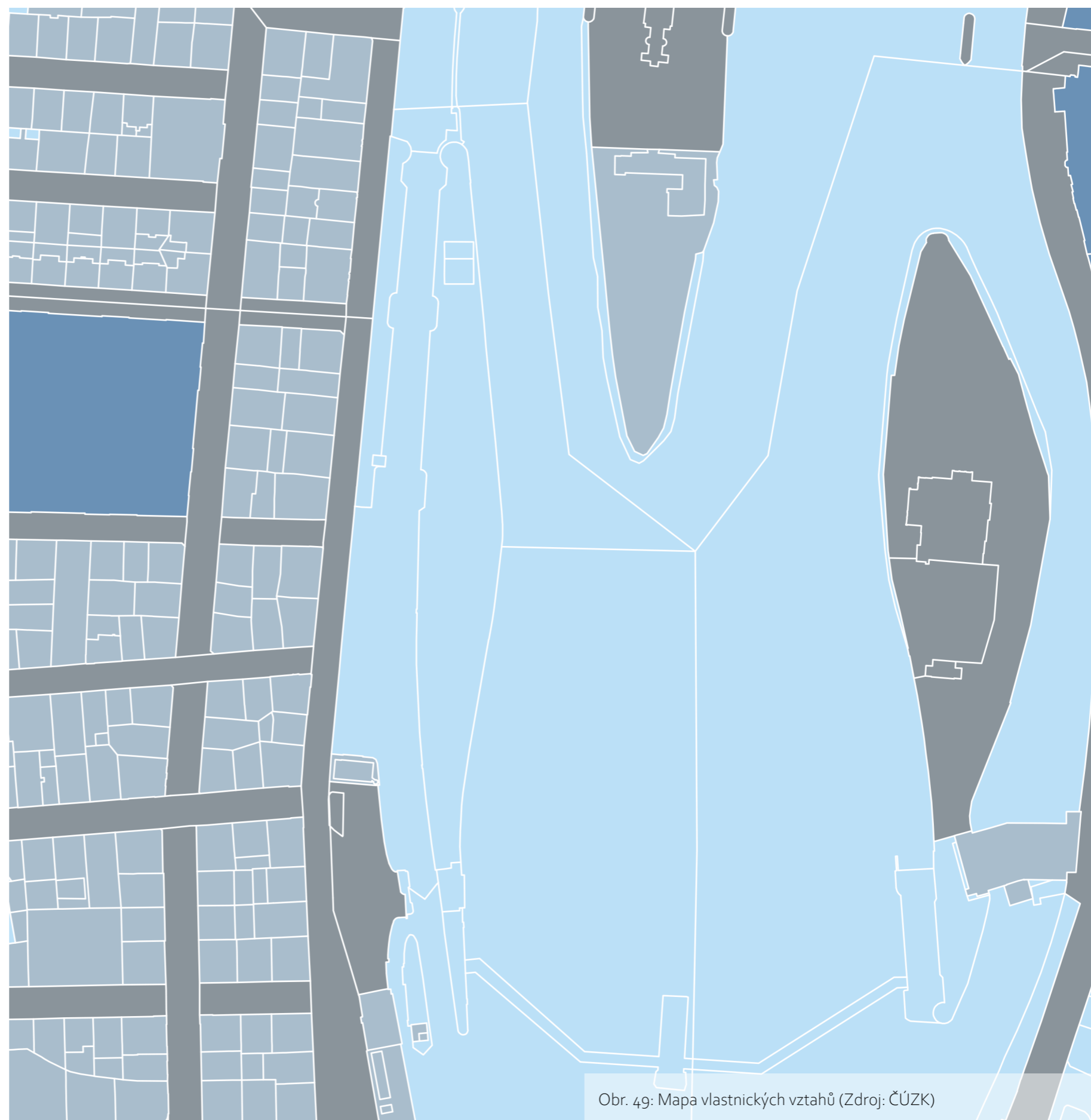
4.7 Vlastnické vztahy

Na rozdíl od Střeleckého a Slovanského ostrova, které jsou alespoň z části ve vlastnictví hl. m. Prahy, vlastníkem Dětského ostrova je Česká republika (obr. 49). Právo hospodařit s tímto územím je svěřeno do správy Povodí Vltavy s. p. A stejně tak tomu je i u náplavky pod Janáčkovým nábřežím. Městská část Praha 5 si prostor pronajímá pro provoz sportovně-relaxačního areálu.

V okolí se nacházejí objekty převážně v soukromém vlastnictví. Povodí Vltavy s. p. je pověřeno právem hospodařit i u dalších objektů jako je třeba plavební komora Mánes.

Legenda

- soukromé vlastnictví
- Hl. město Praha
- Česká republika
- Česká republika právo hospodařit: Povodí Vltavy s.p.

Obr. 49: Mapa vlastnických vztahů (Zdroj: ČÚZK)

Obr. 50: Analýza dopravy (Zdroj: autorka)

4.8 Analýza dopravy

V okolí Dětského ostrova se nachází kromě Smíchovské plavební komory (obr. 50) ještě Plavební komora Mánes, která není lodní dopravou využívána. Větší lodě tedy proplouvají podél západního břehu Dětského ostrova.

Provoz šlapadel a menších lodí je významný mezi ostrovy, které se v centru města na řece nacházejí. Nábřeží je také významné pro cyklisty. Doprava po Janáčkově nábřeží v úseku u Dětského ostrova probíhá pouze jednosměrně. Protější směr je veden paralelní ulicí Zborovská. V okolí se nachází dostatek zastávek veřejné hromadné dopravy, byť žádná z nich neleží v těsné blízkosti, jsou stále v dochozí vzdálenosti.

Legenda

- - - provoz tramvají
- cyklostezky
- zatěžované úseky automobilové dopravy
- - - plavební dráha
- zastávka autobusu
- zastávka tramvaje
- parkování
- vstup na ostrov
- plavební komora

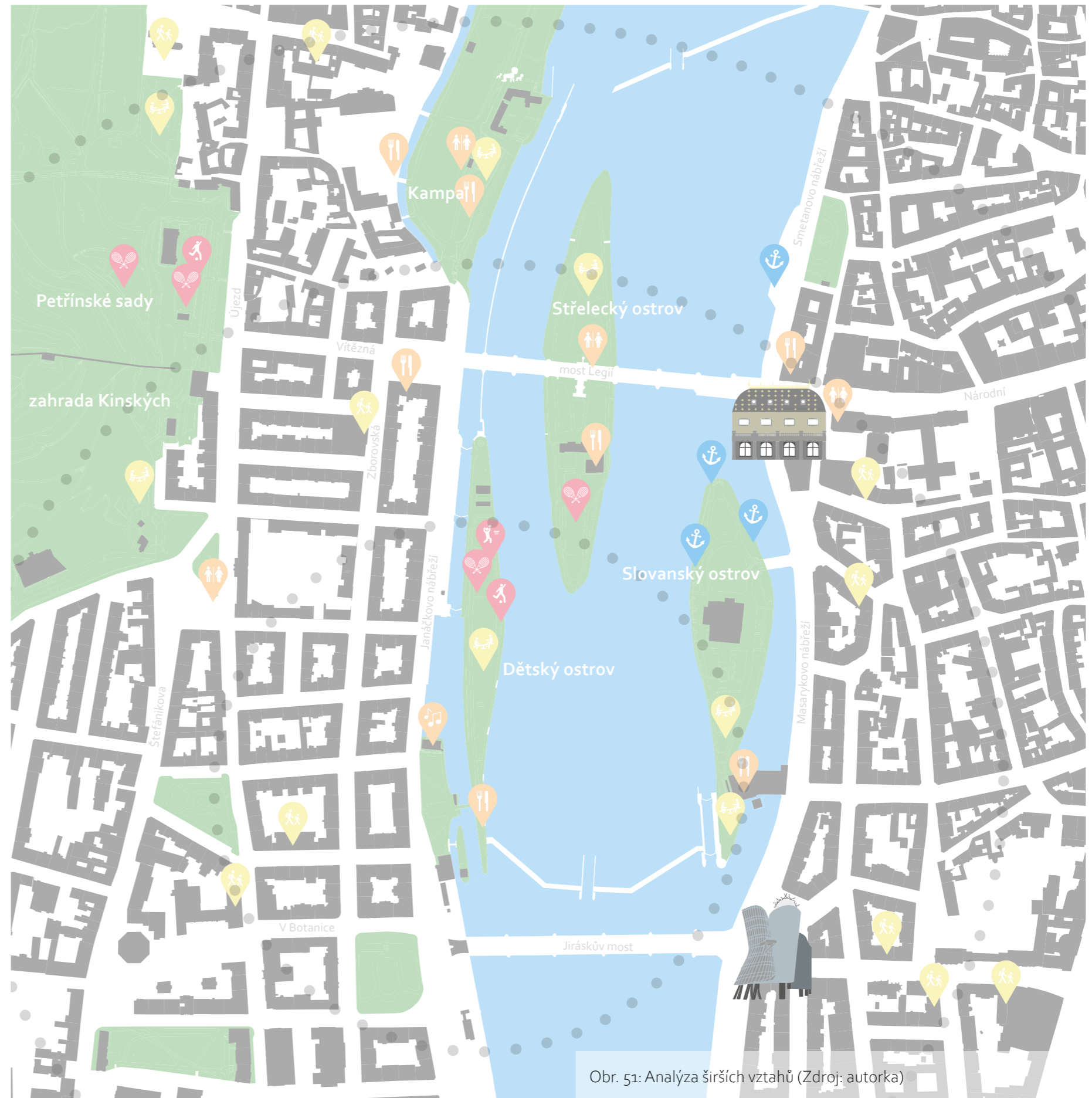
4.9 Širší vztahy

V blízkosti Dětského ostrova se nachází několik škol (obr. 51). V okolí jsou také další parky nebo parkově upravená náměstí. Sportovní plochy na Dětském ostrově mají význam hlavně pro místní obyvatele. Tenisové kurty si lze pronajmout například i v jižní části Střeleckého ostrova nebo v Sokole na Malé Straně na Petříně. Nejbližší občerstvení poskytuje restaurace v jižní části ostrova, která se zaměřuje na italskou kuchyni a její ceny jsou vyšší. Z jižní části ostrova je výhled na Tančící dům. Ze středu je pohled na budovu Národního divadla. V oblasti mezi Střeleckým, Slovanským a Dětským ostrovem se během letních dnů pohybují šlapadla nebo menší lodičky, které je možné si vypůjčit na Žofíně nebo pod Smetanovým nábřežím.

Legenda

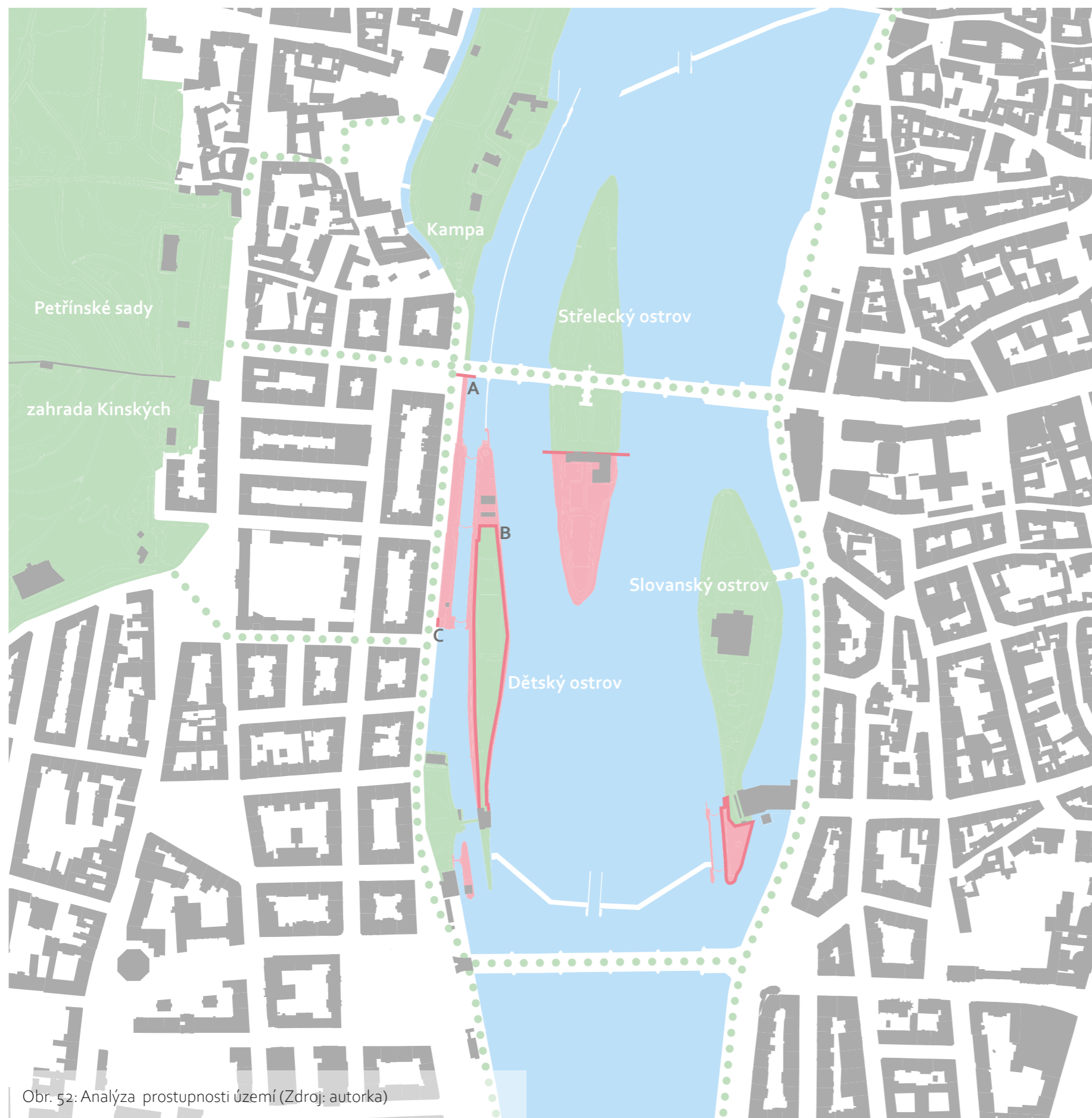
- sport: fotbal, tenis, basket
- služby: restaurant, hudební klub, WC
- ostatní: půjčovna lodí, MŠ/ZŠ/SŠ, dětské hřiště

dochozí vzdálenost
5 15 30 min

Obr. 51: Analýza širších vztahů (Zdroj: autorka)

Obr. 52: Analýza prostupnosti území (Zdroj: autorka)

4.10 Analýza prostupnosti území

Celkové prostupnosti území a propojení parkových ploch zabraňují jednotlivé bariéry, které jsou znázorněny v mapě (obr 52). Bariéra A se nachází pod mostem Legií. Semafor pro provoz plavební komory je umístěn na ocelovém plotě, který je doplněn ostnatým drátem. Bariéra B je vysoký ocelový plot oddělující veřejnou část ostrova od části spravované Povodím Vltavy sp. Bariéra C je nízká branka se spoustou výstražných tabulí.

Legenda

- plochy pro veřejnost nepřístupné
- plochy pro veřejnost přístupné
- budovy
- překážky pohybu
- propojenost parků

4.11 SWOT analýza

Silné stránky

- atraktivní lokalita přímo v prostoru řeky Vltavy
- zajímavé pohledy do plavební komory
- kvalitní a esteticky hodnotná úprava severního cípu ostrova
- místo pro sport v centru Prahy

Slabé stránky

- části nepřístupné veřejnosti
- znečišťování ovzduší lodní dopravou v plavební komoře
- nebezpečné nejbližší okolí zdymadla
- části nepřístupné veřejnosti
- neprostupnost území

Příležitosti

- vytvoření funkčního multigeneračního prostoru
- propojení s ostatními parkovými plochami v okolí
- možnost konání kulturních a sportovních akcí na ostrově
- zpřístupnění náplavky pod Janáčkovým nábřežím

Hrozby

- povodně
- vandalismus
- omezení sportovního využití

5

NÁVRH ÚPRAV

5 Návrh úprav

Návrh spočívá v propojení území s blízkými celky, zachování sportovního charakteru území a vytvoření multigeneračního prostoru metropolitního významu.

5.1 Koncept navrhovaného využití území

Návrh nového využití území tkví hlavně ve zpřístupnění ploch veřejnosti, odstranění nevhodných konstrukcí jako je ocelové oplocení nebo stavby státního podniku Povodí Vltavy. V konceptu se vychází z návrhu Metropolitního plánu, který počítá s otevřením ploch ostrova veřejnosti a novou lávkou v severní části ostrova.

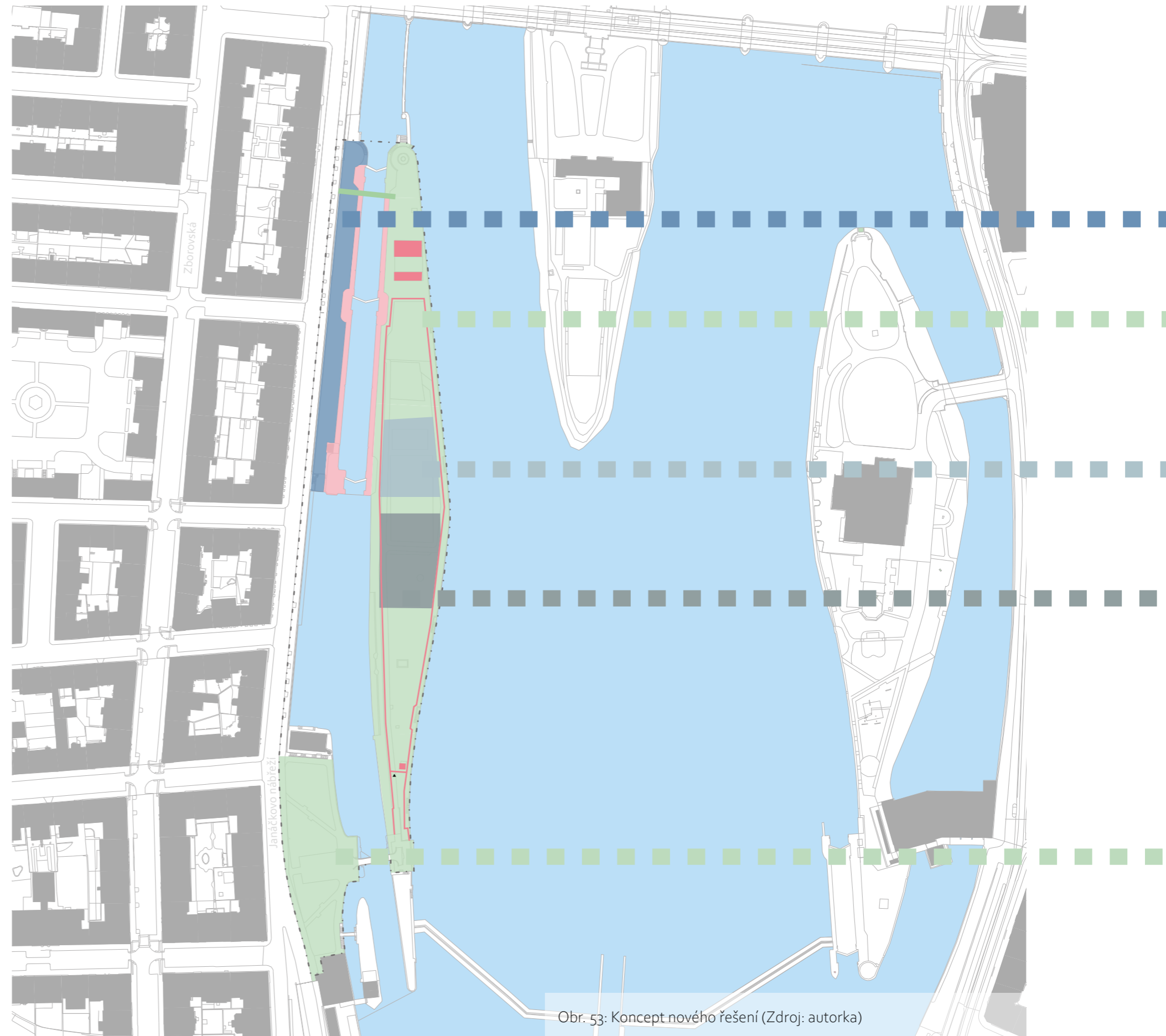
Na nově přístupné náplavce by měla být vhodná architektonická úprava (obr. 54), která by umožňovala pozorování proplování lodí plavební komorou a průchod směrem na ostrov Kampa. V místech blízkých plavební komoře by mělo být umístěno alespoň nízké zábradlí bránící pádu do zdymadla.

Je žádoucí zachovat sportovní prvky v území a stejně tak i dětské hřiště (obr. 55 a 56). V předprostoru ostrova při ulici Pavla Švandy dojde k odstranění dřevin a vybudování vyvýšeného prvku pro sezení (obr. 57). Centrální část by měla nabízet využití pro všechny věkové skupiny a její využití by mělo být variabilní. Je to nejlepší místo pro veřejné akce jako jsou menší koncerty (obr. 58), recitály a tančírny a v zimě by se prostor dal využít jako kluziště.

V řešeném území místech by bylo vhodné také umístit objekty, který by poskytovaly návštěvníkům občerstvení a toalety. Západního břehu ostrova, podél kterého se většinou pohybují šlapadla a menší lodě, lze využít jako prostoru k dočasnému

Legenda

	odstraněné konstrukce		zóna plavební komory
	městský park		náplavka
	dětské hřiště		sportoviště
	nová lávka na ostrov		

Obr. 53: Koncept nového řešení (Zdroj: autorka)

5.2 Inspirační fotografie

Obr. 54: Rhine boulevard (Zdroj: Landezine)

Obr. 58: Společenské akce (Zdroj: CityBee)

Obr. 55: Nový park v Leopoldově (Zdroj: Landezine)

Obr. 56: The Village Square, Francie (Zdroj: Landezine)

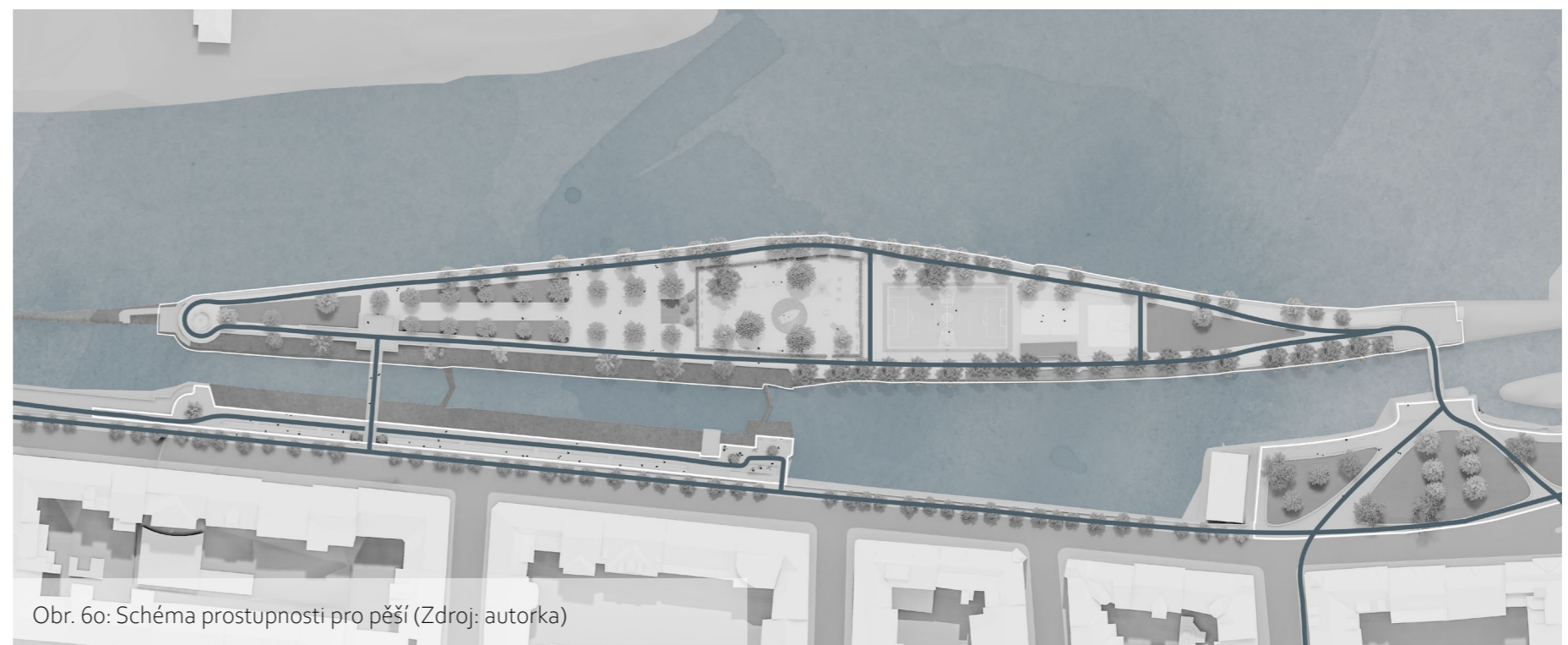
Obr. 57: Amsterdam (Zdroj: Landezine)

5.3 Návrh půdorysného řešení

Jak již vyplynulo z konceptu, důraz byl kladen na celkovou prostupnost území a návaznosti na další zelené plochy města. Návrh zachovává původní sportovně relaxační charakter ostrova. Nové prvky občanské vybavenosti (obr.59) posilují atraktivitu prostředí během každého ročního období. Prostupnost navrhovaného řešení zobrazuje obr. 60. Cesty jsou převážně mlatového povrchu, na náplavce a v předprostoru ostrova je navržena žulová dlažba.

V návrhu (obr. 61,62 a 63) byl zachován původní kamenný altán (**část A**), který je přístupný pomocí nové lávky. Ve středu ostrova (**část B**) je prostor pro konání společenských akcí. Je zde umístěné dřevěné podium, na které navazuje trvalkový záhon. V něm jsou vysazené keře, které prostor odcloňují od dětského hřiště (**část C**). Hřiště je lemováno živým plotem z habrů a v jeho středu přibylo pár listnatých stromů, které poskytují stín. **Část D** je zóna pro sport. Je zde multifunkční, volejbalové hřiště a plocha pro street basketbal. Zázemí pro správu sportoviště je umístěno v budově se zelenou střechou, uvnitř které jsou k dispozici i sprchy a toalety pro příchozí sportovce. **Část E** je úvodní prostor parku s plochou trávníku. **Část F** zobrazuje předprostor ostrova. Je zde pozměněna cestní síť, tak aby měla logickou návaznost na ulice, ze kterých je očekáváný příchod návštěvníků. Náplavka pod Janáckovým nábřežím (**část G**) je zpřístupněna pomocí rampy a schodiště poblíž ulice Vodní. Je zde občerstvení a možnost posezení. Nepřístupný prostor plavební komory je oddělen pomocí ocelového oplocení. Významným prvkem je konstrukce k sezení po většině délky náplavky. V místě pod lávkou jsou umístěny toalety, na které navazuje z obou stran výsadba vícekmenných dřevin doprovázených podrostovými trvalkami. Při západním břehu ostrova jsou dvě schodiště, která umožňují přístup k hladině řeky na případný ponton s plovoucí galerií.

Návrh je dále znázorněn v axonometrickém zobrazení (obr. 64), řezopohledu (obr. 65) a vizualizacích (obr. 66 až 71).

Obr. 61: Návrh půdorysného řešení - celek (Zdroj: autorka)

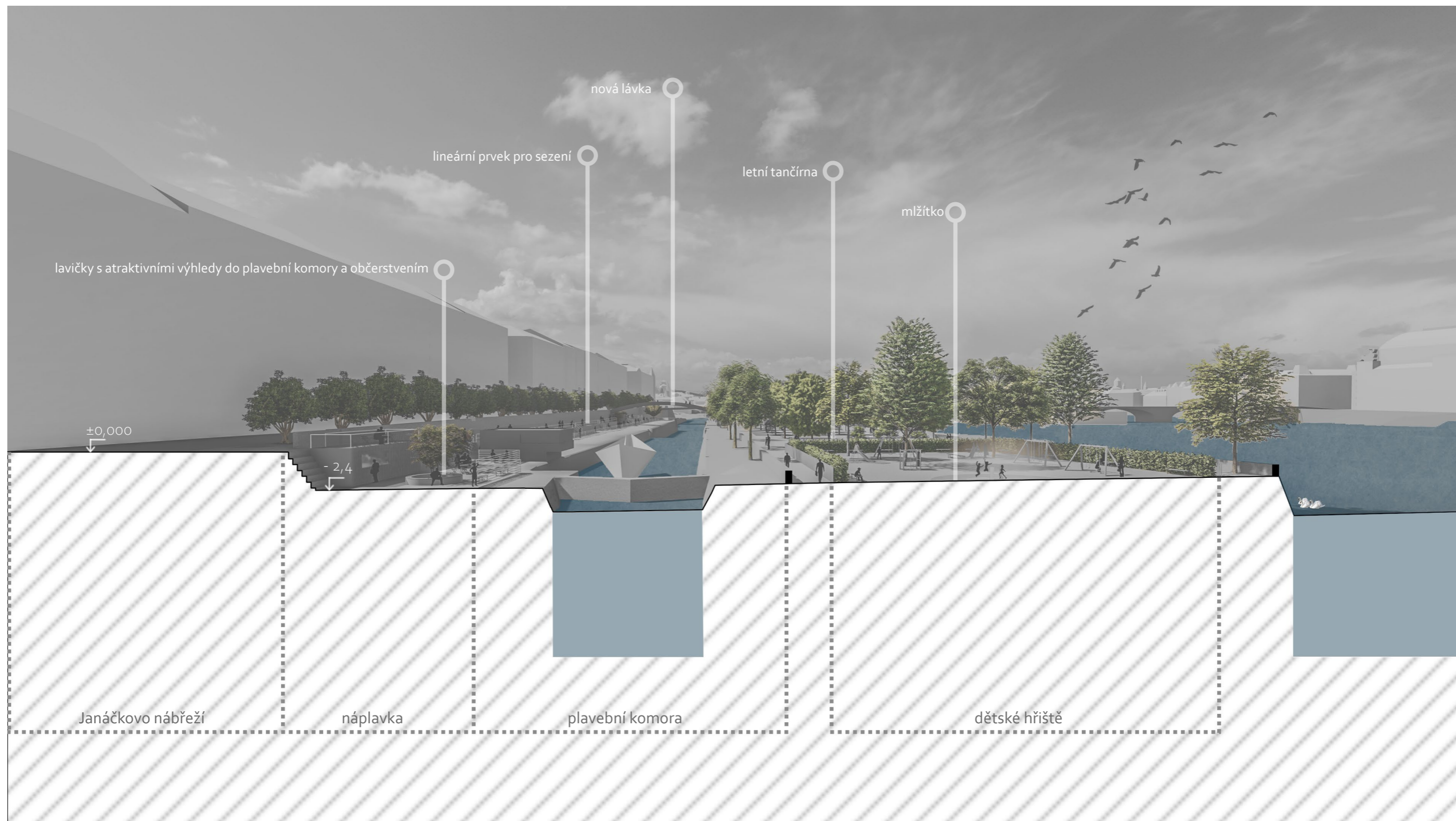
Obr. 62: Detail řešení severní části a náplavky (Zdroj: autorka)

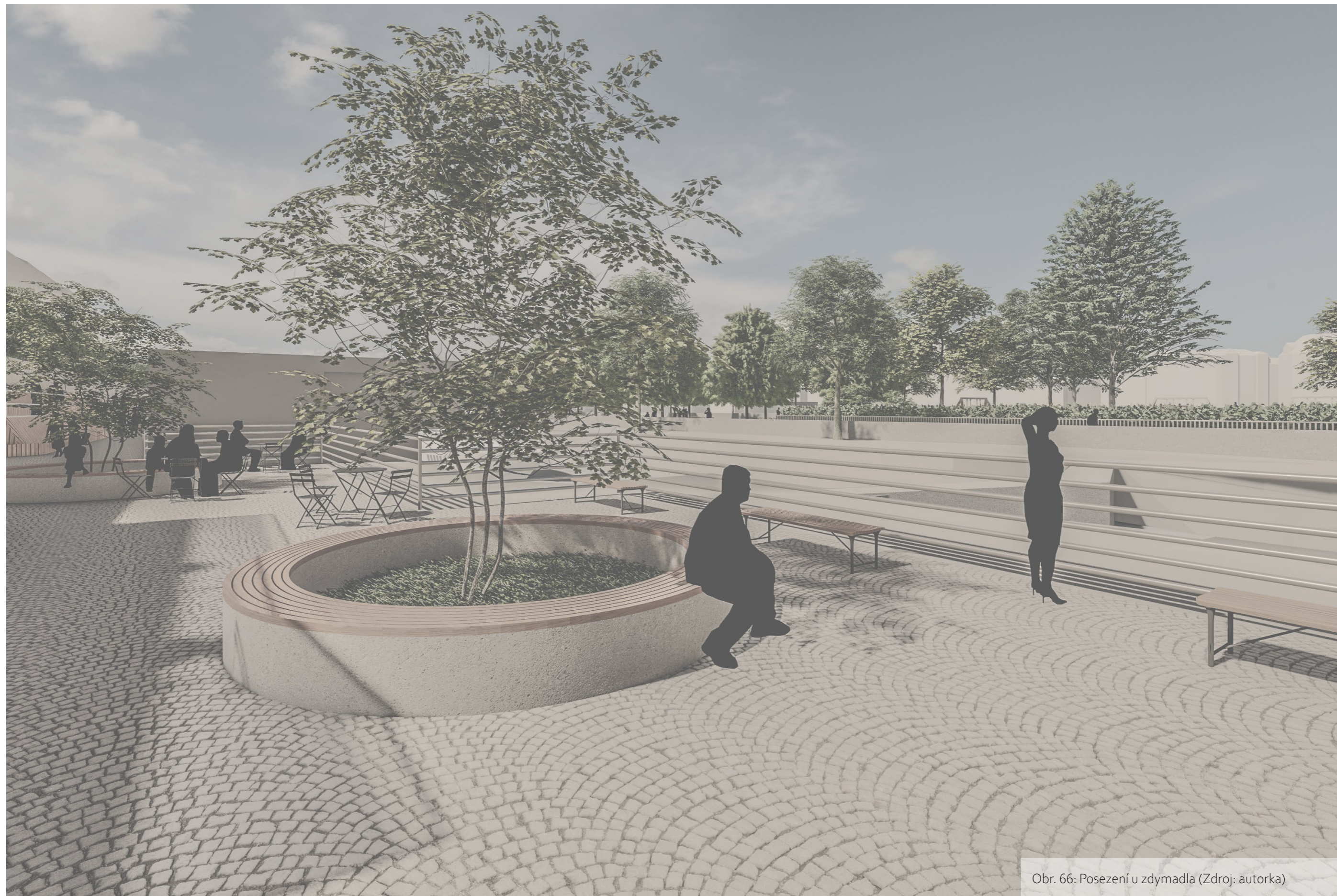

Obr. 64: Axonometrické zobrazení (Zdroj: autorka)

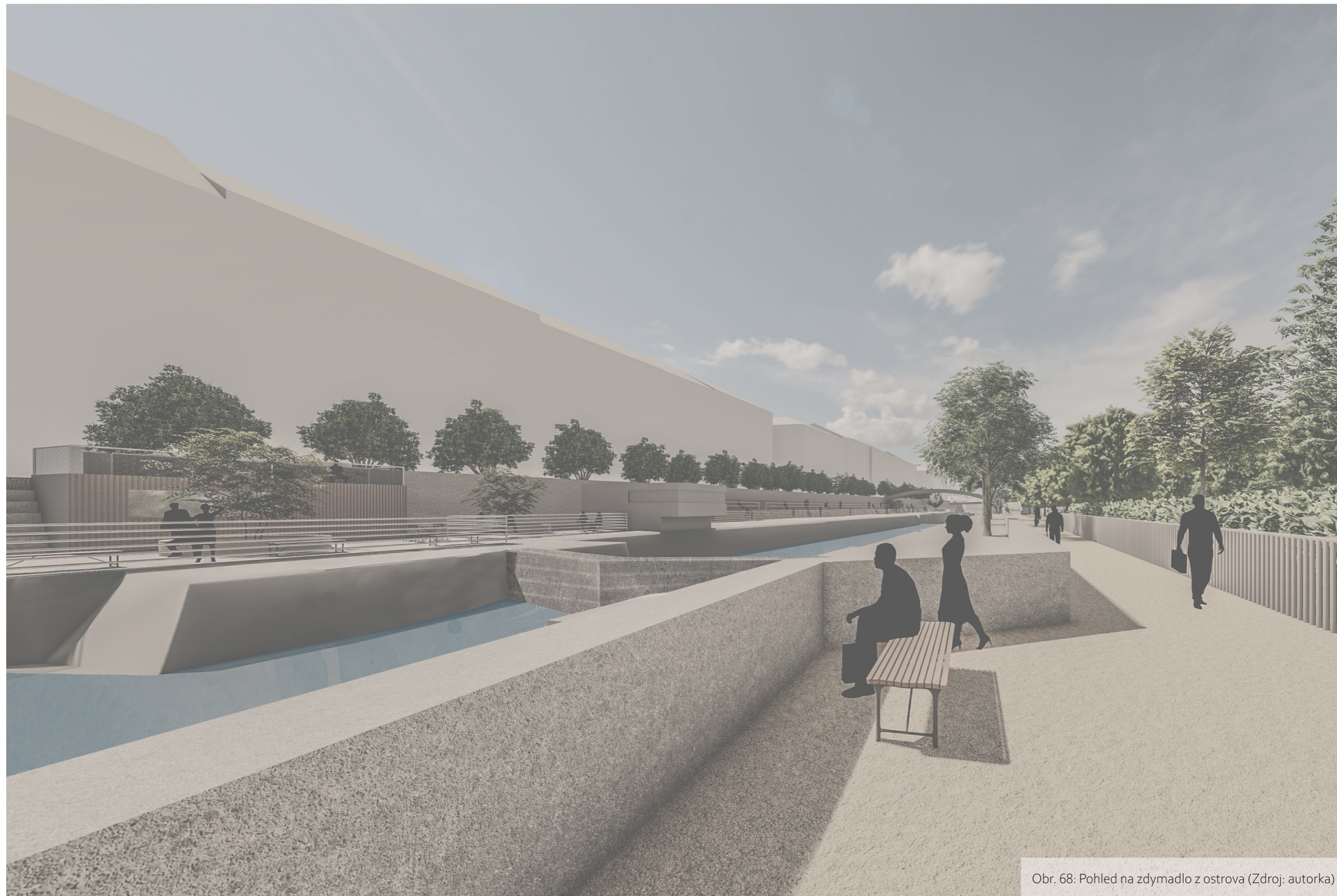
Obr. 65: Řezopohled AA' (Zdroj: autorka)

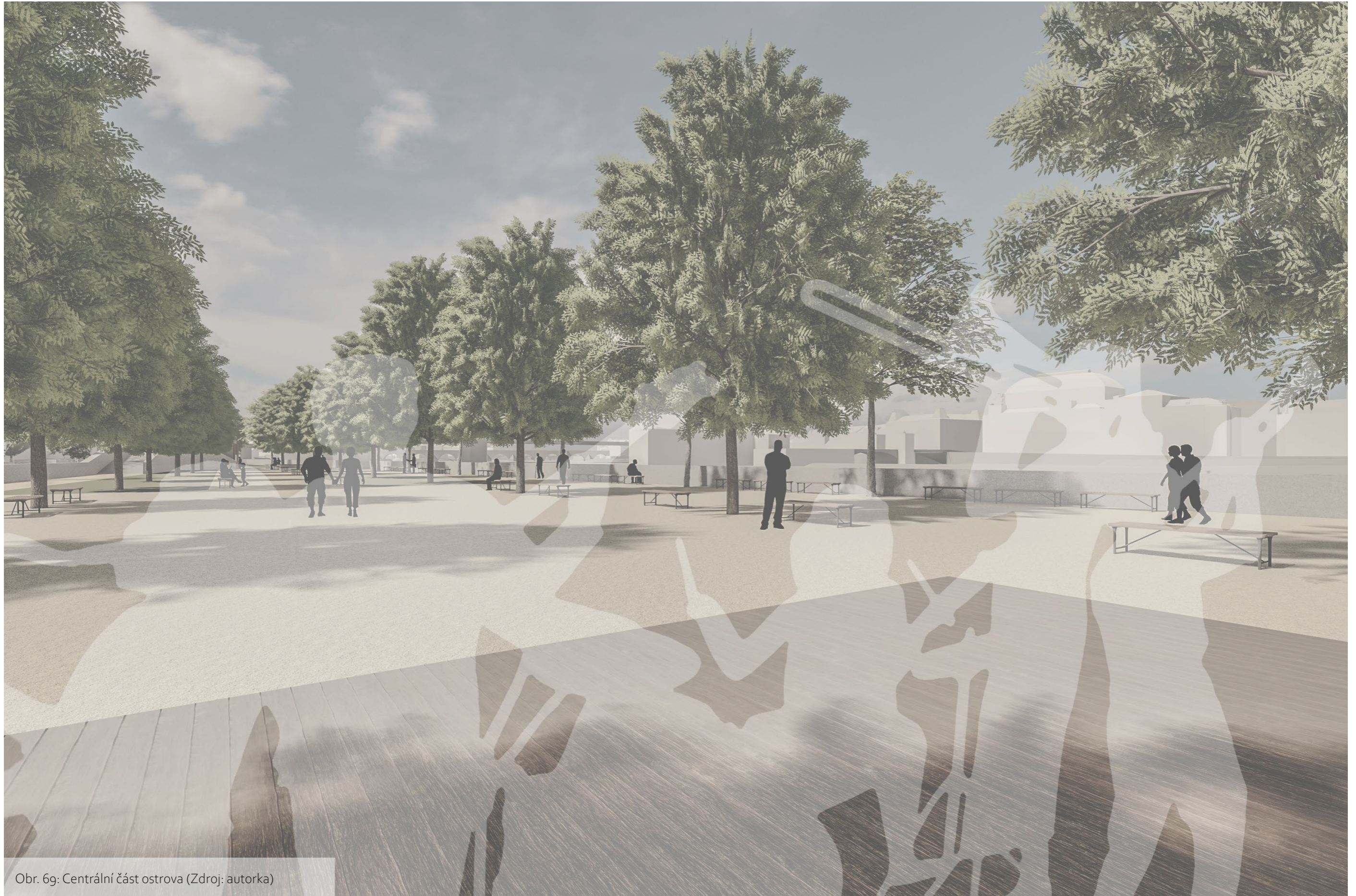
Obr. 66: Posezení u zdymadla (Zdroj: autorka)

Obr. 67: Pohled na prostor pod novou lávkou (Zdroj: autorka)

Obr. 68: Pohled na zdymadlo z ostrova (Zdroj: autorka)

Obr. 69: Centrální část ostrova (Zdroj: autorka)

Obr. 70: Posezení na náplavce (Zdroj: autorka)

Obr. 71: Vizualizace centrální části (Zdroj: autorka)

5.7 Sortiment rostlin, osazovací plány

Vzhledem k charakteru území, jak vyplynulo v analytické části, byl zvolen sortiment odolný extrémním podmínkám. Extrémnost stanoviště spočívá hlavně ve znečištění ovzduší, které plyne z lodní dopravy a městského prostředí. Zároveň se území nachází v záplavové oblasti, proto je důležité, aby vybrané dřeviny tolerovaly dočasné zaplavení. To je typické pro dřeviny lužních lesů.

Tvrdé luhy nížinných řek jsou typické výskytem dubu letního (*Quercus robur*), jasanu ztepilého (*Fraxinus excelsior*) a jilmů (*Ulmus laevis* a *U. minor*). Dále se zde objevují druhy jako například javor babyka (*Acer campestre*), lípa srdčitá (*Tilia cordata*) a střeňka (*Prunus padus*) (Neuhäuslová & Chytrý 2010).

Na základě těchto vlastností byl vybrán *Acer campestre* 'Elsrijk' (obr. 72) a *Fraxinus excelsior* 'Atlas' (obr. 73), které jsou odolné vůči znečištěnému ovzduší. Sortiment dřevin dále dotváří *Prunus padus* 'Nana' (obr. 74), *Sophora japonica* (obr. 75) navazující na stávající stromořadí, *Carpinus betulus* ve formě živého plotu (obr. 76) a *Tilia cordata* (obr. 77). Vysazované dřeviny i plochy trvalkových záhonů jsou vyznačeny v osazovacím plánu (obr. 78).

Trvalkové záhony jsou osázené podrostovými trvalkami. Největší trvalkový záhon se nachází v centrální části ostrova. Zde najdeme *Anemone japonica* 'Whirlwind' (obr. 79), *Vinca minor* (obr. 80), *Helleborus orientalis* VIV® 'Victoria' (obr. 81), *Pulmonaria saccharata* 'Frühlingshimmel' (obr. 82) a *Epimedium grandiflorum* 'Rubikrone' (obr. 83). Textura půdopokryvných druhů je zobrazena na obr. 84 a 85. Rozmístění rostlin v konkrétních záhonech zobrazuje osazovací plán záhonů (obr. 86).

Obr. 72: *Acer campestre* 'Elsrijk' (Zdroj: Van den Berk Nurseries)

Obr. 73: *Fraxinus excelsior* 'Atlas' (Zdroj: Van den Berk Nurseries)

Obr. 74: *Prunus padus* 'Nana' (Zdroj: Van den Berk Nurseries)

Obr. 75: *Sophora japonica* (Zdroj: Blanokřídli v Praze)

Obr. 76: Živý plot z habru obecného (Zdroj: Flóra na zahradě)

Obr. 77: *Tilia cordata* (Zdroj: Van den Berk Nurseries)

Listnaté dřeviny

OSAZOVACÍ PLÁN DŘEVIN A SCHÉMA ZÁHONŮ - Dětský ostrov a náplavka

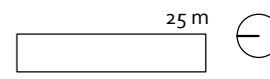
OSAZOVACÍ PLÁN DŘEVIN - Předprostor ostrova

zkratka	latinský název	kultivar	specifikace	počet ks
acecam	<i>Acer campestre</i>	'Elsrijk'	vícekmén, ok 4/5	4
acecamE	<i>Acer campestre</i>	'Elsrijk'	VK, ok 18-20	2
acepla	<i>Acer platanoides</i>		VK, ok 18-20	2
carbet	<i>Carpinus betulus</i>		Ko	831
fraexc	<i>Fraxinus excelsior</i>	'Atlas'	VK, ok 18-20	19
prupad	<i>Prunus padus</i>	'Nana'	Ko	3
sopjap	<i>Sophora japonica</i>		VK, ok 18-20	2
tilcor	<i>Tilia cordata</i>		VK, ok 18-20	5
tilpla	<i>Tilia platyphyllos</i>		VK, ok 18-20	4
	celkem			872

Legenda

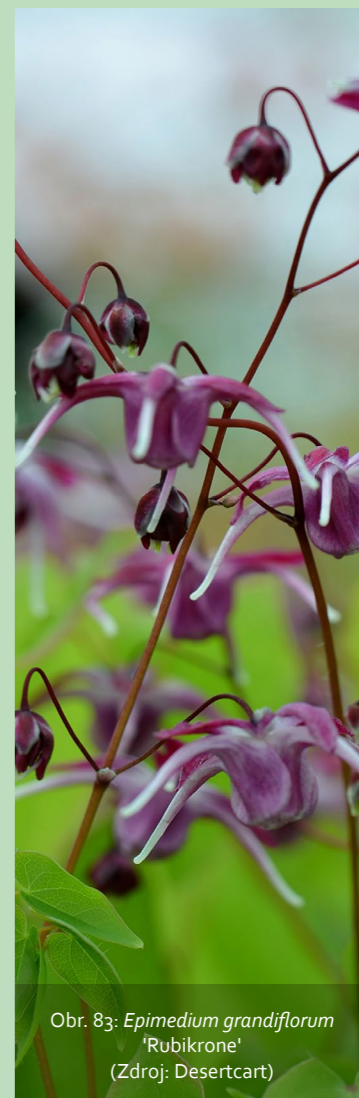
- listnatý strom - stávající
- listnatý strom - navrhovaný
- listnatý strom (vícekmén) - navrhovaný
- stříhaný živý plot - navrhovaný
- trvalkový záhon 106,58 m²
- plocha trávníku 3042,43 m²

OBOR	SEMESTR	JMÉNO STUDENTA	
AMAR	LS 2020/21	Bc. AGÁTA SIBAIOVÁ	
ROČNÍK	VEDOUČÍ DP		
2	Ing. Miroslav Kunt, Ph. D.		
OBSAH:		FORMÁT	2 x A4
OSAZOVACÍ PLÁN - Dětský ostrov		MĚŘÍTKO	1:1000
		DATUM	20.3.2021

Obr. 78: Osazovací plán dřevin a schéma záhonů (Zdroj: autorka)

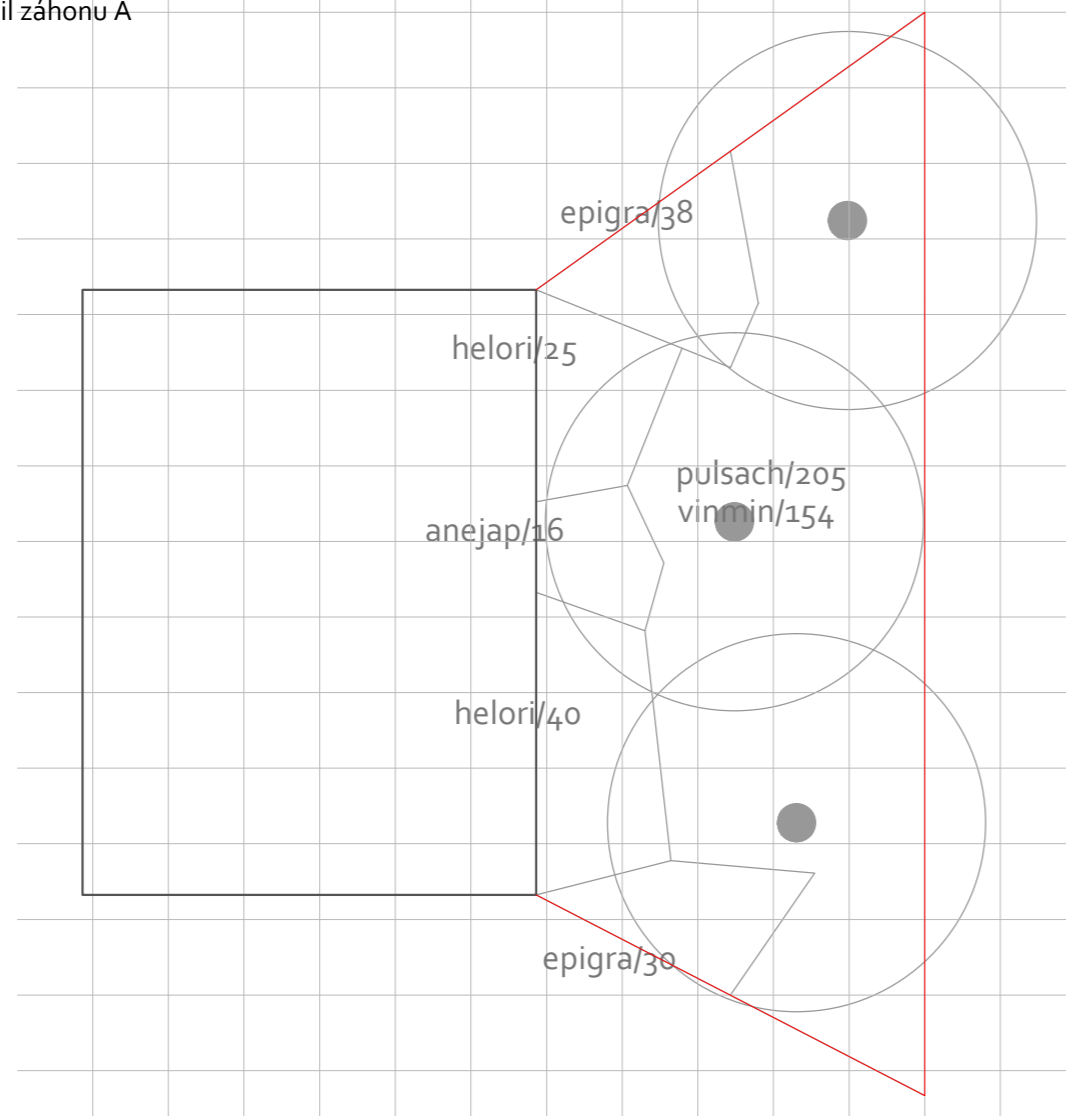
Trvalky

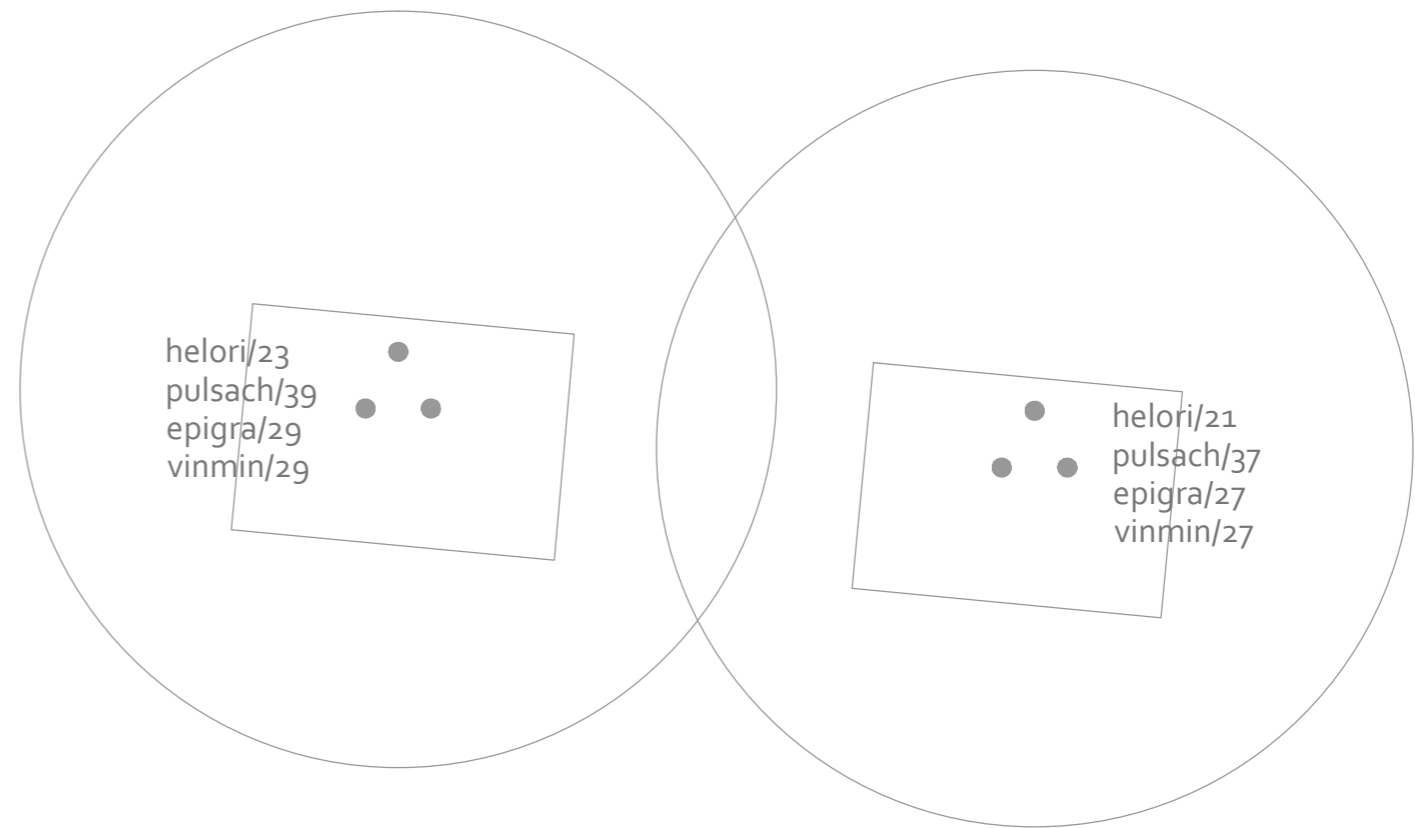
Půdopokryvné trvalky

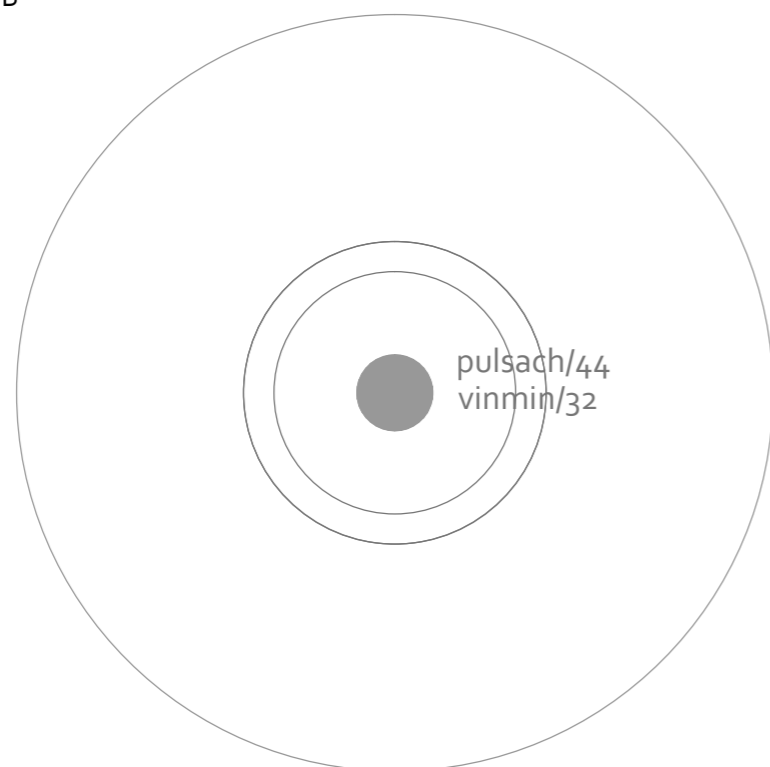
Detail záhonu A

Detail záhonů C a D

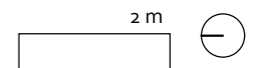

Detail záhonu B

Legenda

- listnatý strom - navrhovaný
- ocelová pásovina
tl. 5 × 100 mm navařená na roxory
- * pomocná mřížka po 1 m

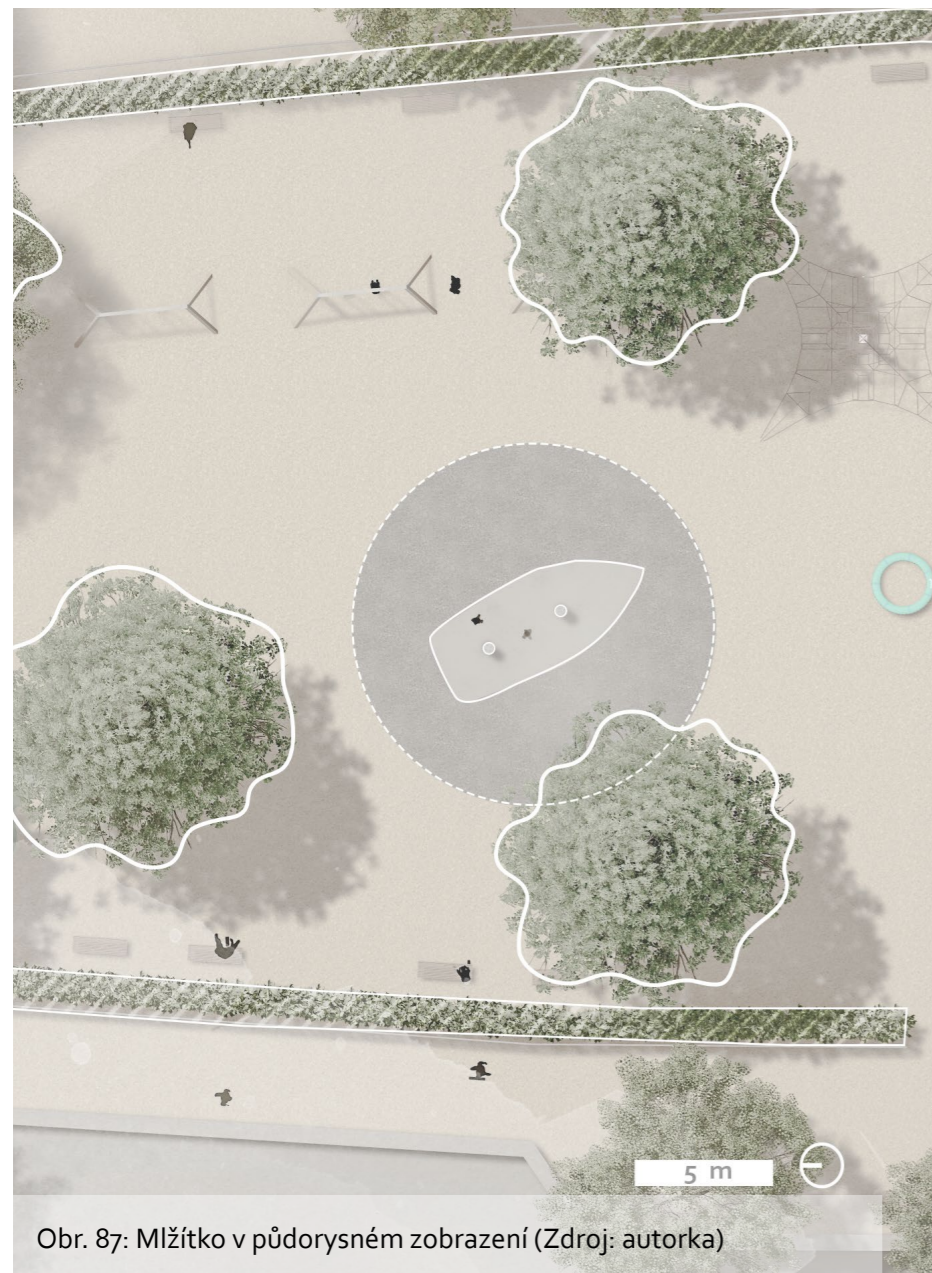
	Sortiment trvalek			
zkratka	latinský název	kultivar	počet ks na m ²	celkem
anejap	<i>Anemone japonica</i>	'Whirlwind'	7	16
epigra	<i>Epimedium grandiflorum</i>	'Rubinkrone'	9	124
helnig	<i>Helleborus orientalis VIV</i> ®	'Victoria'	7	109
pulsac	<i>Pulmonaria saccharata</i>	'Frühlingshimmel'	12	553
vinmin	<i>Vinca minor</i>		9	338
	celkem trvalek			1140

Obr. 86: Osazovací plán záhonových trvalek (Zdroj: autorka)

OBOR	SEMESTR	JMÉNO STUDENTA	
AMAR	LS 2020/21	Bc. AGÁTA SIBAIOVÁ	
ROČNÍK	VEDOUČÍ DP		
2	Ing. Miroslav Kunt, Ph. D.		
OBSAH:		FORMÁT	2 x A4
OSAZOVACÍ PLÁN ZÁHONŮ - Dětský ostrov		MĚŘÍTKO	1:100
		DATUM	20.3.2021

5.8 Technický detail vodního prvku

Vodní prvek sestává z betonové plochy, která má půdorysný průměr ve tvaru lodi a je zasazena v kruhové ploše vysypané praným kačirkem, která symbolizuje vodu (Obr. 87 a 88). V betonu jsou zapuštěny dva nerezové sloupky každý se 4 mlžícími tryskami, které připomínají komíny parníku a poskytují okolí osvěžení. Uvnitř sloupků je umístěna technologie pro vytváření mlhy a čerpadlo napojené na vodovní řád, takže voda z mlžítka je nezávadná (Obr.89). Ovládací panel je umístěn na každém sloupku, mlžení probíhá na časový spínač po dobu 10 vteřin.

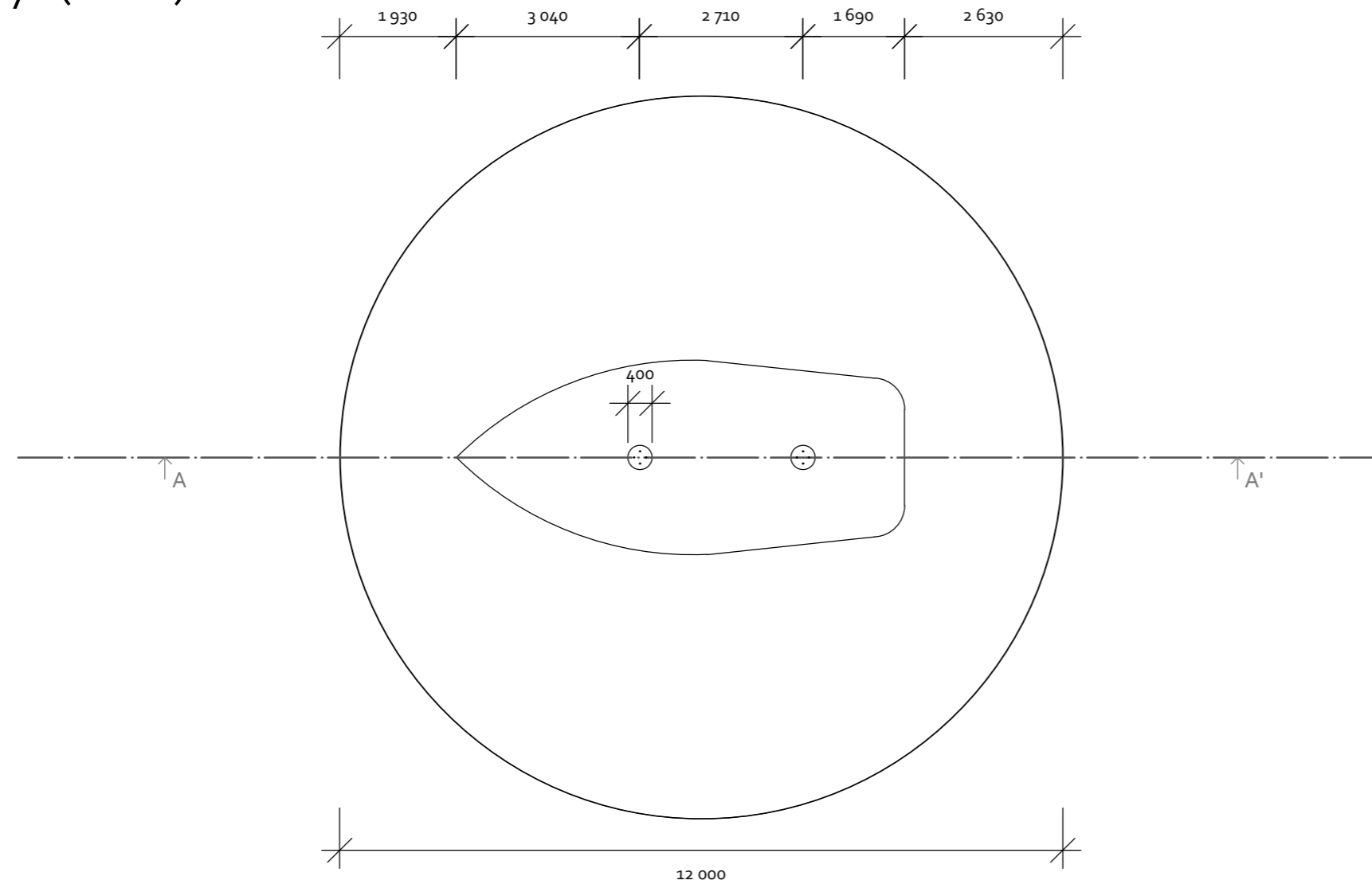

Obr. 87: Mlžítka v půdorysném zobrazení (Zdroj: autorka)

Obr. 88: Vizualizace mlžítka na dětském hřišti (Zdroj: autorka)

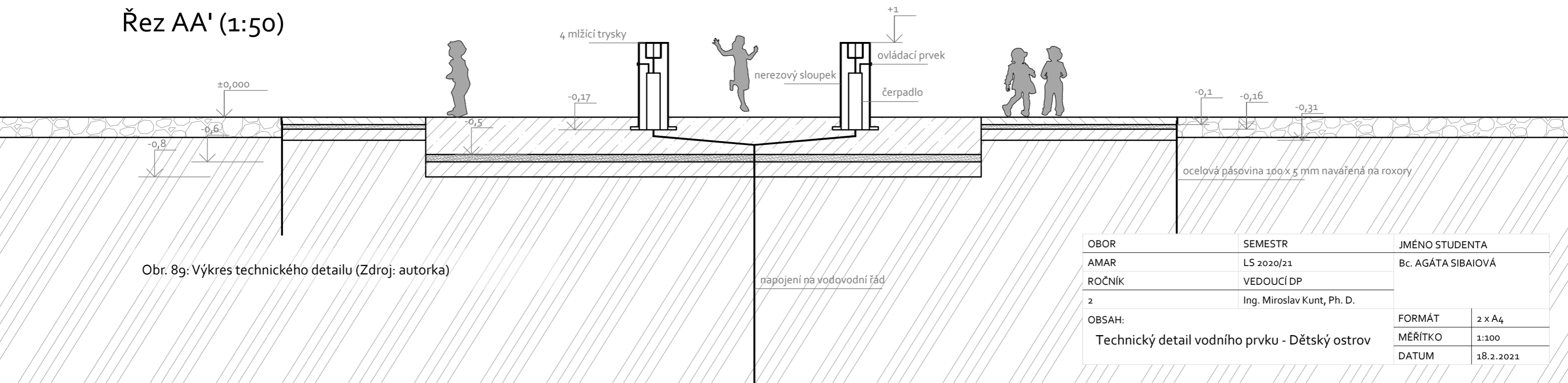
Půdorys (1:100)

Legenda materiálů

- armovaný beton
- rostlý terén
- štěrk frakce 0/45 mm
- kačírek praný 8/16 mm
- štěrk frakce 0/8 mm
- souvrství mlátového povrchu

Řez AA' (1:50)

Obr. 89: Výkres technického detailu (Zdroj: autorka)

OBOR	SEMESTR	JMÉNO STUDENTA	
AMAR	LS 2020/21	Bc. AGÁTA SIBAIOVÁ	
ROČNÍK	VEDOUČÍ DP		
2	Ing. Miroslav Kunt, Ph. D.		
OBSAH:	Technický detail vodního prvku - Dětský ostrov	FORMÁT	2 x A4
		MĚŘÍTKO	1:100
		DATUM	18.2.2021

5.9 Ekonomická rozvaha

	popis položky	m.j.	počet jednotek	jednotková cena [Kč]	cena za počet jednotek [Kč]	
Přípravné práce a kácení	Ochrana dřevin při stavební činnosti	ks	85	12250	1 041 250,00	
	Odstranění stávající zámkové dlažby na ostrově	m ²	1061,85	1200	1 274 220,00	
	Odstranění nevhodných staveb	m ²	152,54	3500	533 890,00	
	Odstranění ocelového oplocení	ks	1	200000	200 000,00	
	Odstranění původního mobiliáře	ks	37	4000	148 000,00	
	Odstranění herních prvků dětského hřiště	ks	16	5000	80 000,00	
	Kácení dřevin (včetně odstranění pařezů a štěpkování)	ks	25	1780	44 500,00	
	Odstranění keřů	ks	11	450	4 950,00	
Umístění nových prvků v území	Výstavba nové lávky na ostrov	ks	1	3000000	3 000 000,00	
	Úprava schodiště na náplavku při Janáčkově nábřeží (včetně nové rampy)	ks	1	1000000	1 000 000,00	
	Výstavba budovy ve sportovní části	ks	1	2000000	2 000 000,00	
	Vybavení dětského hřiště (včetně herních prvků, povrchů a oplocení)	ks	1	500000	500 000,00	
	Vybavení sportoviště (včetně povrchů, prvků pro sport a oplocení)	ks	1	600000	600 000,00	
	Umístění konstrukce k posezení na náplavku	ks	1	1000000	1 000 000,00	
	Výstavba kruhových lavic a atypického posezení v předprostoru ostrova	ks	1	750000	750 000,00	
	Založení nových povrchů	Založení mlatových povrchů	m ²	7442,01	1000	7 442 010,00
Založení vegetačních prvků	Založení žulové dlažby	m ²	2973,48	1500	4 460 220,00	
	Výsadba stromů (včetně vyhotovení jámy, substrátu, kotvení a okamžité zálivky)	ks	872	2200	1 918 400,00	
	Založení trvalkových záhonů	m ²	106,58	150	15 987,00	
	Výsadba trvalek do připraveného záhonu (včetně okamžité zálivky)	ks	1140	11,4	12 996,00	
	Založení travnatých ploch výsevem	m ²	3042,43	18,3	55 676,47	
	Rostlinný sortiment - dřeviny	Dodání osiva VV1 - Okrasná univerzální travní směs - výsevok 25-30 g na m ² , složení: Kostřava červená dlouze výběžkatá 'Barjessica' 24%, kostřava červená krátce výběžkatá 'Barpearl' 20%, kostřava červená trsnatá 'Barchip' 10%, kostřava červená trsnatá 'SW Cygnus' 15%, kostřava drsnolistá 'Shaun' 10%, lipnice luční 'Rubicon' 20%, psineček tenký 'Heriot' 1%	kg	91,3	150	13 695,00
		Dodání <i>Acer campestre</i> 'Elsrijk' - vícekmén, 450/500, ZB	ks	4	7300	29 200,00
		Dodání <i>Acer campestre</i> 'Elsrijk' -VK, ok 18-20, ZB	ks	2	7800	15 600,00
Dodání <i>Acer platanoides</i> -VK, ok 18-20, ZB		ks	2	8500	17 000,00	
Dodání <i>Carpinus betulu s</i> - Ko		ks	831	200	166 200,00	
Dodání <i>Fraxinus excelsior</i> 'Atlas' -VK, ok 18-20, ZB		ks	19	15651	297 369,00	
Dodání <i>Prunus padus</i> 'Nana' - Ko		ks	3	8970	26 910,00	
Dodání <i>Sophora japonica</i> - ok 18-20, ZB		ks	2	9500	19 000,00	
Dodání <i>Tilia cordata</i> - ok 18-20, ZB		ks	5	2800	14 000,00	
Dodání <i>Tilia platyphyllo s</i> - ok 18-20, ZB		ks	4	2800	11 200,00	
Rostlinný sortiment - pereny		Dodání <i>Anemone japonica</i> 'Whirlwind'	ks	16	79	1 264,00
		Dodání <i>Epimedium grandiflorum</i> 'Rubikrone'	ks	124	129	15 996,00
		Dodání <i>Helleborus orientalis</i> VIV® 'Victoria'	ks	109	439	47 851,00
		Dodání <i>Pulmonaria saccharata</i> 'Fühlingshimmel'	ks	553	80	44 240,00
		Dodání <i>Vinca minor</i>	ks	338	39	13 182,00
		Mobiliář	Mobiliář od studia Olgoj Chorchoj - lavička bez opěrek (včetně kotvení)	ks	99	8000
	Mobiliář od firmy Fermob kolekce Bistro - Pražské židle - židle rozkládací		ks	35	1816	63 560,00
	Mobiliář od firmy Fermob kolekce Bistro - Pražské židle - stůl rozkládací		ks	9	3790	34 110,00
celkem					27 704 476,47 Kč	

An aerial photograph of a city with a river winding through it. A large, bold black number '6' is overlaid on the left side of the image. The river is highlighted in a light blue color. The city's street grid and buildings are visible in a light, faded tone.

6

DISKUZE

6 Diskuze

Jak uvádí Melková (2014a), problémy veřejných prostranství v pražském kontextu často plynou z jejich nedostatečné vzájemné provázanosti. Návrh úprav Dětského ostrova se snaží maximálně využít koncepcí, které vycházejí z Metropolitního plánu, tak aby se navázalo na další parky a plochy zeleně. Jedná se hlavně o novou lávku, která umožní plynulý průchod ostrovem, který je v současné době slepou ulicí. Dalším důležitým bodem v propojení ploch zeleně v území je zpřístupnění náplavky pod Janáčkovým nábřežím, které umožní průchod na ostrov Kampa. V návrhu je zde umístěna rampa, aby průchod po náplavce byl bezbariérový.

Současné využití prostoru ostrova jako sportovně-relaxačního areálu je podle Melková et al. (2014a) v pořádku a je vhodné jej zachovat. Návrh se tedy snaží sportovní a rekreační charakter území udržet. Pro správně fungující veřejný prostor je důležitá jeho otevřenost a atraktivita pro všechny sociální skupiny a podpora lidské aktivity v tomto prostoru (Carr et al. 1992).

Gehl (2012) dále uvádí, že kvalita prostranství spočívá také v rozmanitosti jejich využití v rámci dne a noci i ročních období. Navrhované řešení tedy kromě sportovní části a dětského hřiště pracuje i se společensko-kulturním využitím v centrální části, které přiláká další návštěvníky. Využití tohoto prostoru je variabilní. Během dne může tato část sloužit i jako menší tržiště a v noci zase jako letní kino. V létě poslouží jako tančírna nebo letní scéna pro koncerty blízkého jazzového podniku a v zimě se prostor využije pro kluziště, které se zde nacházelo v historii.

Plochy sportu a dětského hřiště byly oproti původnímu stavu přeorganizovány, tak aby logicky navazovaly na centrální část. Další prvek návrhu přispívající ke zvýšení atraktivitu území je zachování přístupu k hladině řeky při východním břehu ostrova, který poslouží při přistavení pontonu nebo plovoucí galerie.

Na náplavce je navržen nový prvek pro posezení, který má podpořit výhledy na komoru a zpříjemnit trávení času na náplavce, nedaleko je také občerstvení a pod novou lávkou jsou umístěny toalety. Manipulační plochy plavební komory, kde by mohl být volný pohyb lidí nebezpečný a hrozil by pád do zdymadla, jsou odděleny pomocí zábradlí. Upraven byl i předprostor ostrova, kde došlo k úpravám cestní sítě, takže logicky navazuje na cesty příchozích a odchozích návštěvníků.

Pro využití veřejného prostoru je zásadní forma jeho vlastnictví (Kratochvíl 2015). Hlavním předpokladem, proto aby Dětský ostrov mohl plnit funkci plnohodnotného veřejného prostoru, je úprava vlastnických vztahů. V současnosti je vlastníkem většiny ostrova Česká republika, která svěřila právo hospodařit s tímto územím do rukou státního podniku Povodí Vltavy. Tento podnik pak zamezil

přístupu veřejnosti na velkou část ostrova. Z analýzy územního plánu navíc vyplynulo, že nepřístupné plochy plavební komory ve skutečnosti částečně zasahují do ploch označených jako park. Oproti tomu Metropolitní plán s celým územím nakládá jako s parkem metropolitního významu.

V současné době si městská část Praha 5 prostor pro provoz sportovně-relaxačního areálu pronajímá. Pokud má Praha 5 dále investovat do nákladných rekonstrukcí území, které přicházejí pravidelně po povodních, bylo by vhodné, aby celý ostrov vlastnila přímo městská část nebo hlavní město Praha, tak jak je tomu u Slovanského nebo Střeleckého ostrova, které jsou majetkem města alespoň z většinové části.

Vzhledem k probíhajícím sporům týkajících se nové plavební komory v území se tato práce snaží upozornit na významnost ostrova a jeho možnost plnit funkci hodnotného veřejného prostoru, kde by další znečišťování ovzduší plynoucí z frekventované lodní dopravy mohlo narušit současné hodnoty a tím zavrhnout potenciál celého místa, jelikož už za stávajícího stavu běžného provozu na komoře byly naměřeny hodnoty odpovídající 10-ti násobku průměrně znečištěného městského ovzduší a to také z důvodu zastaralosti motorů lodí, které komorou proplouvají (Česká televize 2018).

Jelikož prostor řeky je významným veřejným prostorem celého města (Frejlichová & Melková 2014) měl by zde být maximálně uplatňován demokratický princip ochraňující práva všech skupin na jeho svobodné užívání (Francis 1987; Carr et al. 1992; Sennet 1998).

To znamená, že současná privatizace velké části Dětského ostrova státním podnikem Povodí Vltavy by měla být ukončena a další výstavba v území by měla brát ohled na lidi a městský život (Gehl 2010). Tedy pokud by se výstavba nové plavební komory opravdu měla uskutečnit, bylo by vhodné, aby tomu předcházela opatření, která by zajistila, že znečištění ovzduší už se nebude zhoršovat. Mohlo by se jednat hlavně o zavedení pravidelných kontrol lodních motorů a případné stanovení přísnějších emisních limitů pro tento způsob dopravy.

ZÁVĚR

7 Závěr

Všechny stanovené cíle byly splněny.

- Byla zpracována literární rešerše, která se zabývala veřejným prostorem, jeho současným stavem a problémy v globálním kontextu i v kontextu Prahy.
- Úvodem do analytické části práce byl historický průzkum, který zahrnul mapy od roku 1650 do 1909, archivní fotografie i letecké snímkování během let 1938 a 2019.
- Další rozbor se zaměřil na současný stav, který byl zhodnocen a doplněn průvodní fotodokumentací.
- Dále byly zhodnoceny podklady týkající se přírodních podmínek. Jednalo se o například o určení klimatické oblasti, potenciálně přirozené vegetace nebo fytogeografického členění.
- Následovaly analýzy dokumentů územního plánování. Byl zhodnocen současně platný územní plán i Metropolitní plán, který ho nahradí v budoucnosti. Vyhodnoceny byly i vlastnické vztahy v území. Poslední částí zhodnocení podkladových údajů se týkala dopravy, širších vztahů v okolí a prostupnosti území. Analytická část je zakončena SWOT analýzou.
- Na základě získaných analýz byl vypracován projekt úprav Dětského ostrova v Praze. Hlavním motivem návrhu bylo otevření nepřístupných částí, propojení s ostatními parky ve městě a doplnění prvků občanské vybavenosti pro zajištění pohodlí návštěvníků. Cílem bylo také rozšíření funkčního využití území pro všechny sociální skupiny a atraktivitu během celého roku.
- Projekt kromě samotného ostrova zahrnul i náplavku pod Janáčkovým nábřežím a předprostor ostrova poblíž ulic Kořenského.

ZDROJE

8 Seznam zdrojů

- Bečková K. 2013. Pražský nábreží – řeka ve svěřací kazajce. Za starou Prahu: 3:35-45.
- Bečková K. 2015. Praha – město a řeka. Nakladatelství Karolinum, Praha.
- Bohigas O. 2012. Forma veřejného prostoru. Pages 94-98 in Kratochvíl P, editor. Architektura a veřejný prostor. Zlatý řez, Praha.
- Canauxrama. 2019. The Canal Saint Martin. Paris. Available from <https://www.canauxrama.com/en/canal-saint-martin.htm> (accessed January 2021).
- Carr S, Francis M, Rivlin LG, Stone AM. 1992. Public Space. Cambridge University Press, Cambridge.
- Čablová M, Maceková M, Mlčák L, Nawrath M, Římanová M, Sedlák R, Šilberská P. 2011. Kvalitní veřejné prostory: Metodika tvorby a obnovy veřejných prostranství. Nadace Partnerství, Brno.
- Česká televize. 2018. Nedej se: Nová plavební komora v srdci Prahy?. Available from <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1095913550-nedej-se/218562248410018-nova-plavebni-komora-v-srdci-prahy> (accessed January 2021).
- Česká televize. 2019. Nedej se: Nová plavební komora opět ve hře. Available from <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1095913550-nedej-se/219562248410031-nova-plavebni-komora-opet-ve-hre> (accessed January 2021).
- Eichner RB, Tobey H. 1987. Beyond Zoning. Pages 276-283 in Moudon AV, editor. Public Streets for Public Use. Van Nostrand Reinhold Company, New York.
- Francis M. 1987. The Making of Democratic streets. Pages 23-39 in Moudon AV, editor. Public Streets for Public Use. Van Nostrand Reinhold Company, New York.
- French Waterways. 2003. French Waterways in Detail: PARIS ~ CANAL DE L'OURCQ, CANAL SAINT-DENIS AND CANAL SAINT-MARTIN. Available from <https://www.french-waterways.com/waterways/seine/paris-canal/> (accessed January, 2021)
- Gehl J. 2006. Life, Spaces, Buildings and in said order, please. Pages 252-278 in Moor M, Rowland J, editors. Urban Design Futures. Routledge, USA.
- Gehl J. 2012. Veřejné prostory pro proměňující se veřejný život. Pages 140-145 in Kratochvíl P, editor. Architektura a veřejný prostor. Zlatý řez, Praha.
- Gehl J. 2010. Cities for People. Island Press, Washington.
- Geuze A. 2006. The Street. Pages 293-304 in Moor M, Rowland J, editors. Urban Design Futures. Routledge, USA.
- Goldberger P. 2004. Disconnected urbanism. Landscape Architecture Magazine 94: 152.
- Hlaváček P. 2014. Komentáře. Page 3 in Melková P, editor. Manuál tvorby veřejných prostranství hlavního města Prahy. Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, Praha.
- Hrubeš J, Hrubešová E. 2007. Pražské ostrovy. Milpomedie, Praha.
- Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy. 2018. Pražské stavební předpisy s aktualizovaným odůvodněním. Instut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, Praha.
- Jandáček V. 2012. Slovanský, Střelecký, Dětský – tři ostrovy ve středu města. Za starou Prahu: Věstník klubu za starou Prahu 3:30-24.
- Jacobs J. 2011. The Uses of Sidewalks: Safety. Pages 105-109 in LeGates RT, Stout F, editors. The City Reader. Routledge, USA.
- Jungmann J. 2007. Smíchov: město za Újezdskou branou. Muzeum hlavního města Prahy, Praha.
- Klokočka J. 2014. Komentáře. Page 3 in Melková P, editor. Manuál tvorby veřejných prostranství hlavního města Prahy. Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, Praha.
- Kratochvíl P. 1996. Nová architektura v historickém prostředí. Pages 157-174 in Halík P, Kratochvíl P, Nový O, editors. Architektura a město. Academia, Praha.
- Kratochvíl P. 2012. Veřejný prostor jako předmět teorie a tvorby. Pages 6-17 in Kratochvíl P, editor. Architektura a veřejný prostor. Zlatý řez, Praha.
- Kratochvíl P. 2015. Městský veřejný prostor. Zlatý řez, Praha.
- Lašťovka M. 1997. Pražský uličník: encyklopedie názvů pražských veřejných prostranství. Libri, Praha.

- Lee DB. 1987. Streets as "Private" Goods. Pages 261-266 in Moudon AV, editor. Public Streets for Public Use. Van Nostrand Reinhold Company, New York.
- Lynch K. 1960. The Image of the City. The M.I.T. Press, Cambridge.
- Marcuse P. 2003. The Threats to Publicly Usable Space in a Time of Contraction. *Wolkenkuckucksheim* 8: 24-33.
- Machovec J. 1982. Sadovnická dendrologie. SPN, Praha.
- Malý J. 1880. Stručný všeobecný slovník věcný: Malý slovník naučný. Kober, Praha.
- Mehta V. 2013. The Street: A Quintessential Social Public Space. Taylor & Francis Group, New York, NY.
- Mehta V, Palazzo D. 2020. Companion to Public Space. Taylor & Francis Group, New York, NY.
- Melková P. 2014a. Současný stav veřejného prostoru. Pages 17-21 in Melková P, editor. Strategie rozvoje veřejných prostranství. Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, Praha.
- Melková P. 2014b. Východiska a cíle tvorby veřejných prostranství. Pages 23-33 in Melková P, editor. Strategie rozvoje veřejných prostranství. Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, Praha.
- Melková P et al. 2014a. Koncepce pražských břehů. Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, Praha.
- Melková P, Kadlas J, Raimanová Ž. 2014b. Úvod. Pages 9-13 in Melková P, editor. Manuál tvorby veřejných prostranství. Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, Praha.
- Melková P, Raimanová Ž. 2014. Úvod. Pages 9-12 in Melková P, editor. Manuál tvorby veřejných prostranství hlavního města Prahy. Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, Praha.
- Městská část Praha 5. 2003. Dětský ostrov bude otevřen 21. 3. 2003. Úřad městské části Praha 5, Praha. Available from <https://www.praha5.cz/detsky-ostrov-bude-otevren-21-3-2003-ve-13-30-hod/> (accessed January 2021).
- Městská část Praha 5. 2020. Praha 5 bojuje proti další plavební komoře, sloužila by jen turistům. Úřad městské části Praha 5, Praha. Available from <https://www.praha5.cz/praha-5-bojuje-proti-dalsi-plavebni-komore-slouzila-by-jen-turistum/> (accessed January 2021).
- Frejlichová K, Melková P. 2014. Typologie. Pages 25-55 in Melková P, editor. Manuál tvorby veřejných prostranství hlavního města Prahy. Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, Praha.
- Mertl A et al. 2014. Plavební komora Praha - Staré Město: Oznámení podle § 6 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Brno. Available from https://portal.cenia.cz/eiasea/download/RUIBX01aUDQoMFgvem5hbWVuaURPQ18yODIzMTUzNjIxODEwNTU1MDE4LnppcA/MZP440_oznameni.zip (accessed 2021).
- Moudon AV. 1987. Introduction. Pages 13-19 in Moudon AV, editor. Public Streets for Public Use. Van Nostrand Reinhold Company, New York.
- Národní listy. 1901. Feuilleton – Pražské ostrovy. *Národní listy*. 61:1-2.
- Neuhäuslová Z. 1998. Jilmová doubrava. Pages 73-76 in Neuhäuslová Z, editor. Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky: Textová část. Academia, Praha.
- Neuhäuslová Z, Chytrý M. 2010. Lužní lesy. Pages 266-277 in Chytrý M, Kučera T, Kočí M, Grulich V, Lustyk P, editors. Katalog biotopů České republiky. Agentura ochrany přírody a krajiny, Praha.
- Németh J, Schmidt S. 2007. Toward a Methodology for Measuring the Security of Publicly Accessible Spaces. *Journal of the American Planning Association* 73:283-297.
- Nový O. 1996. Řeč architektury. Pages 109-154 in Halík P, Kratochvíl P, Nový O, editors. Architektura a město. Academia, Praha.
- Owen JH. 1987. A Successful Street Design Process. Pages 267-275 in Moudon AV, editor. Public Streets for Public Use. Van Nostrand Reinhold Company, New York.
- Parlament České republiky. 2000. Zákon č. 128 Sb., o obcích (obecní zřízení). Pages 1737-1800 in Sběrka zákonů České republiky, 2000, částka 38. Česká republika.
- Pražský deník. 2020. Houževnatý odpor proti nové plavební komoře, Praha podá správní žalobu. Available from https://prazsky.denik.cz/zpravy_region/plavebni-komora-lod-vltava-panik-zdymadlo-zaloba-povoleni-opatreni.html (accessed January, 2021).
- Prominski M, Stokman A, Zeller S, Stimberg D, Voermanek H. 2012. River. Space. Design.: Planning Strategies, Methods and Projects for Urban Rivers. Birkhauser, Basel.
- Ruth F. 1904. Kronika královské Prahy a obcí sousedních: Díl 2. Pavel Körber, Praha

- Sanders R. 2009. The Public Space of Urban Communities. Pages 263-279 in Meikle JL, Orvell M, editors. Architecture Technology Culture : Public Space and the Ideology of Place in American Culture. BRILL, Amsterdam.
- Selle K. 2012. Veřejné prostory evropských měst – rozpad a zánik, nebo proměna a oživení? Argumenty a protiargumenty. Pages 78-90 in Kratochvíl P, editor. Architektura a veřejný prostor. Zlatý řez, Praha
- Sennet R. 1998. The Spaces of Democracy. The University of Michigan College of Architecture + Urban Planning, Michigan.
- Skalický V. 1988. Regionálně fyto geografické členění. 103-121 in Květena České republiky, 1st. Academia, Praha.
- Soukup J. 1905. Pražské jezy, mlýny, vodárny a nábřeží. E. Weinfurter, Praha.
- Televize Seznam. 2018. Gebrian VS: Dětský ostrov – Šperk Prahy, který leží ladem. Praha. Available from <https://www.televizeznam.cz/video/gebrianvs/detsky-ostrov-sperk-prahy-ktery-lezi-ladem-207282> (accessed January 2021)
- Trancik R. 2016. Co je ztracený prostor? Pages 16-27 in Fialová I, editor. Architektura a současné město. Zlatý řez, Praha.
- Uherek Z, Beranská V. 2014. Analýza uživatelů a užívání městského veřejného prostoru hl. m. Prahy. Etnologický ústav AV ČR, Praha.
- Větvíčka V, Rendek J. 2007. Vltava. Vašut, Praha.
- Voyce M. 2006. Shopping malls in Australia: The end of public space and the rise of 'consumerist citizenship'? Journal of Sociology 42:269-286.
- Zucker P. 1970. Town and square : from the Agora the Village Green. The M.I.T. Press, Cambridge.

9 Seznam obrázků, grafů a tabulek

Seznam obrázků

- Obr. 1: Schéma pražských ostrovů (Zdroj: autorka)
- Obr. 2: Vizualizace nové plavební komory (Zdroj: Mertl et al. 2014)
- Obr. 3: Schéma stávajících a nových vodních cest (Zdroj: Mertl et al. 2014)
- Obr. 4: Canal Saint-Martin v Paříži (Zdroj: Expedia, dostupné z <https://a.travel-assets.com/findyours-php/viewfinder/images/res70/72000/72094-Canal-Saint-Martin.jpg>)
- Obr. 5: Lokalizace Dětského ostrova v rámci centra Prahy (Zdroj: autorka)
- Obr. 6: Vymezení řešeného území (Zdroj: autorka)
- Obr. 7: Altán v severní části ostrova (Zdroj: autorka)
- Obr. 8: Pohled na hudební klub JazzDock (Zdroj: autorka)
- Obr. 9: Současná lávka na ostrov (Zdroj: autorka)
- Obr. 10: Vybavení restaurace při vstupu (Zdroj: autorka)
- Obr. 11: Restaurace na jižním cípu (Zdroj: autorka)
- Obr. 12: Parkování aut a nádoby na odpad (Zdroj: autorka)
- Obr. 13: Herní prvky v centrální části (Zdroj: autorka)
- Obr. 14: Fotbalové hřiště. (Zdroj: autorka)
- Obr. 15: Dům správce. (Zdroj: autorka)
- Obr. 16: Ocelový plot a zámková dlažba (Zdroj: autorka)
- Obr. 17: Mobilní sprchy (Zdroj: autorka)
- Obr. 18: Prázdný prostor (Zdroj: autorka),
- Obr. 19: Inventarizační plán dřevin (Zdroj: autorka)
- Obr. 20: Původní dřevěná lávka. (Zdroj: Jungmann 2007)
- Obr. 21: Pohlednice z roku 1863. (Zdroj: Archiv hlavního města Prahy, dostupné z)
- Obr. 22: Železný parabolický můstek. (Zdroj: Archiv hlavního města Prahy, dostupné z <http://katalog.ahmp.cz/pragapublica/permalink?xid=A14CE679B67611DF820F00166F1163D4&scan=1#scan1>)
- Obr. 23: Čelní pohled na můstek (Zdroj: Archiv hlavního města Prahy, dostupné z <http://katalog.ahmp.cz/pragapublica/permalink?xid=A14CE314B67611DF820F00166F1163D4&scan=1#scan1>)
- Obr. 24: Počátek stavby komory, rok 1912. (Zdroj: Jungmann 2007)
- Obr. 25: Lávka nad komorou (Zdroj: Archiv hlavního města Prahy, dostupné z <http://katalog.ahmp.cz/pragapublica/permalink?xid=A14CE50FB67611DF820F00166F1163D4&scan=1#scan1>)
- Obr. 26: Skica architekta F. Sandera (Zdroj: Jungmann 2007)
- Obr. 27: Pohled na komoru z mostu Legií, rok 1930 (Zdroj: Archiv hlavního města Prahy, dostupné z <http://katalog.ahmp.cz/pragapublica/permalink?xid=A11885C7B67611DF820F00166F1163D4&scan=1#scan1>)
- Obr. 28: Pohled na komoru z lávky na ostrov, rok 1930 (Zdroj: Archiv hlavního města Prahy, dostupné z <http://katalog.ahmp.cz/pragapublica/permalink?xid=A11874F2B67611DF820F00166F1163D4&scan=1#scan1>)
- Obr. 29: Cyklistický klub na ostrově, rok 1885. (Zdroj: Archiv hlavního města Prahy, dostupné z <http://katalog.ahmp.cz/pragapublica/permalink?xid=A1186FDAB67611DF820F00166F1163D4&scan=1#scan1>)
- Obr. 30: Povodně v roce 2013. (Zdroj: Policie ČR, dostupné z: <https://www.policie.cz/fotogalerie/letecke-zabery-povodni.aspx?q=Y3BpPTg%3d>)
- Obr. 31: Půdorysné zobrazení Prahy z roku 1650. (Zdroj: Archiv hlavního města Prahy, dostupné z <http://katalog.ahmp.cz/pragapublica/permalink?xid=7E88D37CFBD511DF822500166F1163D4&scan=1#scan1>)
- Obr. 32: Huberův z roku 1769 (Zdroj: Österreichische Nationalbibliothek, dostupné z <http://data.onb.ac.at/rep/10034D60>)
- Obr. 33: Císařské otisky stabilního katastru spojené. (Zdroj: Zeměměřičský úřad, dostupné z <https://ags.cuzk.cz/archiv/>)
- Obr. 34: Polohopisný plán královského hlavního města Prahy z roku 1884. (Zdroj: Dvě Prahy, dostupné z <http://www.dveprahy.cz/>)
- Obr. 35: Orientační plán královského hlavního města Prahy a obcí sousedních 1909-1914. (Zdroj: IPR Praha, dostupné z https://gs-pub.praha.eu/arcgis/rest/services/arch/mapove_podklady_archiv/MapServer?f=lyr&v=9.3)
- Obr. 36: Základní mapa Prahy z roku 2019. (Zdroj: IPR Praha, dostupné z <https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/>)
- Obr. 37: Ortofotomapa z roku 1938. (Zdroj: IPR Praha, dostupné z <https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/>)

Obr. 38: Ortofotomapa z roku 1966. (Zdroj: IPR Praha, dostupné z <https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/>)

Obr. 39: Ortofotomapa z roku 1996. (Zdroj: IPR Praha, dostupné z <https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/>)

Obr. 40: Ortofotomapa z roku 2003. (Zdroj: IPR Praha, dostupné z <https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/>)

Obr. 41: Ortofotomapa z roku 2019. (Zdroj: IPR Praha, dostupné z <https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/>)

Obr. 42: Klimatická oblast. (Zdroj: upraveno dle Quitt E. 1971. Klimatické oblasti Československa. Geografický ústav, Brno.)

Obr. 43: Fytogeografické členění. (Zdroj: upraveno dle Botanický ústav AV ČR. 1987. Regionálně fytografické členění ČSR. Academia, Praha.)

Obr. 44: Mapa potenciální přirozené vegetace. (Zdroj: upraveno dle Neuhäuslová et al. 1998. Potenciální přirozená vegetace. Botanický ústav AV ČR, Praha.)

Obr. 45: Typy půd. (Zdroj: upraveno dle CENIA, dostupné z <https://geoportal.gov.cz/web/guest/map>)

Obr. 46: Geomorfologické členění. (Zdroj: upraveno dle CENIA, dostupné z <https://geoportal.gov.cz/web/guest/map>)

Obr. 47: Výřez z územního plánu. (Zdroj: zpracováno podle IPR Praha, dostupné z <https://app.iprpraha.cz/apl/app/vykresyUP/>)

Obr. 48: Výřez z metropolitního plánu. (Zdroj: zpracováno podle IPR Praha, dostupné z <https://plan.app.iprpraha.cz/vykresy/>)

Obr. 49: Mapa vlastnických vztahů. (Zdroj: grafické zpracování podle ČÚZK, dostupné z <https://nahlizenidokn.cuzk.cz/>)

Obr. 50: Analýza dopravy. (Zdroj: autorka)

Obr. 51: Analýza širších vztahů. (Zdroj: autorka)

Obr. 52: Analýza prostupnosti území. (Zdroj: autorka)

Obr. 53: Koncept nového řešení. (Zdroj: autorka)

Obr. 54: Rhine boulevard. (Zdroj: Landezine, dostupné z <http://landezine.com/index.php/2017/08/rhine-boulevard-by-planorama/>)

Obr. 55: Nový park v Leopoldově. (Zdroj: Landezine, dostupné z http://landezine.com/wp-content/uploads/2020/10/8_Play-equipment-from-PP-corrugated-pipes%C2%A9Jan-Kekeli.jpg)

Obr. 56: The Village Square, Francie. (Zdroj: Landezine, dostupné z http://landezine.com/wp-content/uploads/2019/01/Breuil-Bois-Robert_The-Village-Square_Pic-07.jpg)

Obr. 57: Nábřeží v Amsterdamu. (Zdroj: Landezine, dostupné z <http://landezine.com/wp-content/uploads/2017/01/Zuidwestoever-Amsterdam-02.jpg>)

Obr. 58: Koncert. (Zdroj: CityBee, dostupné z https://c.citybee.cz/files/images/logos/united_islands_1369215635.jpg)

Obr. 59: Schéma nových prvků vybavenosti v území (Zdroj: autorka)

Obr. 60: Schéma prostupnosti pro pěší (Zdroj: autorka)

Obr. 61: Návrh půdorysného řešení - celek (Zdroj: autorka)

Obr. 62: Detail řešení severní části a náplavky (Zdroj: autorka)

Obr. 63: Detail řešení jižní části a předprostoru ostrova (Zdroj: autorka)

Obr. 64: Axonometrické zobrazení (Zdroj: autorka)

Obr. 65: Řezopohled AA' (Zdroj: autorka)

Obr. 66: Posezení u zdymadla (Zdroj: autorka)

Obr. 67: Pohled na prostor pod novou lávkou (Zdroj: autorka)

Obr. 68: Pohled na zdymadlo z ostrova (Zdroj: autorka)

Obr. 69: Centrální část ostrova (Zdroj: autorka)

Obr. 70: Posezení na náplavce (Zdroj: autorka)

Obr. 71: Vizualizace centrální části (Zdroj: autorka)

Obr. 72: *Acer campestre* 'Elsrijk' (Zdroj: Van den Berk Nurseries, dostupné z <https://www.vdberk.com/media/1930/acer-campestre-elsrijk.jpg>)

Obr. 73: *Fraxinus excelsior* 'Atlas'. (Zdroj: Van den Berk Nurseries, dostupné z https://www.vdberk.co.uk/media/cache/tree_large/media/42790/fraxinus-excelsior-atlas.jpg)

Obr. 74: *Prunus padus* 'Nana'. (Zdroj: Van der Berk Nurseries, dostupné z <https://www.vdberk.co.uk/media/73550/prunus-padus-nana.jpg>)

Obr. 75: *Sophora japonica*. (Zdroj: Blanokřídli v Praze, dostupné z <https://www.blanokridlivpraze.cz/obrazky/2016/23394-gerlin-japonsky-strom.jpg>)

Obr. 76: Živý plot z habru obecného. (Zdroj: Flóra na zahradě, dostupné z <https://www.floranazahrade.cz/herbar/habr-obecnny-carpinus-betulus/>)

Obr. 77: *Tilia cordata*. (Zdroj: Van der Berk Nurseries, dostupné z https://www.vdberk.com/media/87990/tilia_cordata_1.jpg)

Obr. 78: Osazovací plán dřevin a schéma záhonů (Zdroj: autorka)